

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY JOSEFA KLIČKY

„Uměním se učíme poznávat náš svět“

ZUUUŠ

Obsah

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
1.1 Počet oborů, velikost	4
1.2 Historie a současnost	4
1.3 Charakteristika pedagogického sboru	4
1.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce.....	5
1.5 Vybavení školy a její podmínky	5
2 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE	6
2.1 Zaměření školy	6
2.2 Vize školy	6
3 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	7
4 ZÁSADY PRO PRÁCI S INFORMACEMI A OSOBNÍMI ÚDAJI V OBLASTI VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ	9
5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH UMĚLECKÝCH OBORŮ	10
5.1 Všeobecné informace k organizaci výuky	10
5.2 Vzdělávací obsah hudebního oboru	11
5.2.1 Studijní zaměření Přípravné studium	11
5.2.2 Studijní zaměření Hra na klavír	12
5.2.3 Studijní zaměření Hra na varhany a improvizace	16
5.2.4 Studijní zaměření Hra na housle	21
5.2.5 Studijní zaměření Hra na violu.....	23
5.2.6 Studijní zaměření Hra na violoncello	26
5.2.7 Studijní zaměření Hra na kontrabas	29
5.2.8 Studijní zaměření Hra na zobcovou flétnu	33
5.2.9 Studijní zaměření Hra na příčnou flétnu	36
5.2.10 Studijní zaměření Hra na barokní příčnou flétnu	40
5.2.11 Studijní zaměření Hra na klarinet.....	44
5.2.12 Studijní zaměření Hra na saxofon	46
5.2.13 Studijní zaměření Hra na trubku	49
5.2.14 Studijní zaměření Hra na lesní roh	52
5.2.15 Studijní zaměření Hra na trombón	54
5.2.16 Studijní zaměření Hra na baskřídlouku	57

5.2.17	Studijní zaměření Hra na tubu.....	59
5.2.18	Studijní zaměření Hra na bicí nástroje	62
5.2.19	Studijní zaměření Hra na kytaru.....	66
5.2.20	Studijní zaměření Hra na elektrickou kytaru.....	70
5.2.21	Studijní zaměření Hra na basovou kytaru	73
5.2.22	Studijní zaměření Sólový zpěv	76
5.2.23	Studijní zaměření Hra na akordeon	80
5.2.24	Studijní zaměření Hra na elektrické klávesové nástroje	83
5.2.25	Studijní zaměření Hudební improvizace	87
5.2.26	Vyučovací předmět: Hudební nauka	89
5.2.27	Předmět Skupinové praktikum	91
5.3	Vzdělávací obsah výtvarného oboru	92
5.3.1	Studijní zaměření Přípravné studium	92
5.3.2	Studijní zaměření Výtvarná tvorba	93
5.3.3	Multimediální tvorba – Multimedia	96
5.3.4	Multimediální tvorba – Fotografie a grafika	99
5.4	Vzdělávací obsah tanečního oboru.....	102
5.4.1	Studijní zaměření Přípravné studium	102
5.4.2	Studijní zaměření Taneční a pohybová výchova.....	102
5.5	Vzdělávací obsah literárně dramatického oboru	106
5.5.1	Studijní zaměření Přípravné studium	107
5.5.2	Studijní zaměření Dramatické a slovesné	107
6	ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	113
7	VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH.....	114
8	HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	115
8.1	Zásady a způsob hodnocení žáků	115
8.2	Oblasti vlastního hodnocení školy	118

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP:

Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Josefa Klíčky

„Uměním se učíme poznávat náš svět“

Předkladatel:

Název školy: Základní umělecká škola Josefa Klíčky, Klatovy, Plánická 208

Adresa školy: Plánická 208/I., 339 01, Klatovy

IČO: 70838542

Jméno a příjmení ředitele školy: Mgr. Jaroslav Pleticha

Kontakty: Telefon: 420 376 311 630

E-mail: zusklatovy@zusklatovy.cz

Web: <http://www.zusklatovy.cz>

Zřizovatel:

Název: Plzeňský kraj

Adresa: Škroupova 18, 301 00 Plzeň

Kontakty: Telefon: 420 377 195 111

E-mail: posta@plzensky-kraj.cz

Web: <http://www.kr-plzensky.cz/cs>

Platnost dokumentu od:

1. 9. 2012

Upraveno:

30. 8. 2023 s platností od 4. 9. 2023

Podpis ředitele školy a razítko:

1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1.1 Počet oborů, velikost

Škola nabízí žákům čtyři umělecké obory – hudební, výtvarný, taneční, literárně-dramatický
Škola má 4 místa, kde poskytuje vzdělávání:

Klatovy, Plánická 208
Klatovy, Václavská 8
Švihov, Školní 343
Plánice, Klatovská 129

V Klatovech nás najdete v klidném, historickém středu města, ve Švihově a v Plánici v budově základní školy.

Kapacita školy je 1 200 žáků

1.2 Historie a současnost

Dne 15. května 1940 rozhodla správní komise města Klatov, že od 1. září 1940 zahájí výuku v Klatovech městská hudební škola. Škola neměla svou vlastní budovu, vyučovalo se odpoledne v prostorách reálného gymnázia. Později se několik měsíců učilo v soukromých bytech. Od února 1941 poskytlo a upravilo město pro potřeby školy 10 místností v budově okresního soudu na náměstí. Pro koncertní vystupování byl k dispozici zasedací sál radnice.

S prostory školy byly ale problémy až do roku 1951. Tehdy se podstatná část učeben nastěhovala do budovy ve Václavské ul., č.p. 8, kde sídlí dodnes. Čestné pojmenování Josefa Kličky nese škola od roku 1955, kdy si veřejnost připomněla 100. výročí narození tohoto významného klatovského rodáka (1855 – 1937).

K hudebnímu oboru přibyl ve škol. roce 1961/62 literárně-dramatický obor, od září 1965 výtvarný obor a od října 1975 taneční obor. Od roku 1990 začala škola využívat nových příležitostí k vycestování souborů. Podnikli jsme zájezdy do SRN, Švýcarska, Francie, Holandska a Itálie.

1.3 Charakteristika pedagogického sboru

Na škole pracuje plně odborně kvalifikovaný pedagogický sbor ochotný k mezioborové spolupráci. Kvalifikovaný kolektiv učitelů, který se nachází v různé fázi své umělecké i učitelské kariéry, disponuje různou profesní zkušeností. Mnozí z pedagogů jsou aktivními umělci a zkušenosti z jejich umělecké praxe výuku významně obohacují.

1.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

Spolupracujeme s městem při sestavování ročních plánů kulturních akcí v Klatovech, pořádáme pravidelné koncerty pro Dům pokojného stáří v Klatovech, výstavy a vystoupení literárně-dramatického oboru v městské knihovně. Od roku 1999 je naší partnerskou školou Landkreismusikschule Cham. Využíváme partnerství našeho města s městem Poligny ve Francii a Heemskerk v Holandsku.

1.5 Vybavení školy a její podmínky

Pro výuku má škola v budovách Plánická 208 a Václavská 8 vybaveno 32 učeben. V roce 2016 získala škola nové prostory v budově na Plánické ulici (bývalý klub seniorů), jejichž součástí je i koncertní sál.

Škola průběžně obnovuje, zkvalitňuje a rozšiřuje své materiální vybavení, nabízí nízké „školné“ s možností měsíčních plateb, zapůjčuje začínajícím žákům na určitou dobu hudební nástroje – než si zakoupí vlastní.

2 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

2.1 Zaměření školy

„Umění je jako slunce, které se nikomu nevtírá. Když zatahnete záclony a zavřete okenice, tak vám slunce do bytu neleze, jenomže je to vaše chyba, pane, že chcete žít potmě.“

Jan Werich

- Otevřít žákům hravou formou svět umění
- Předávat ve vysoké kvalitě výuky vědomosti a dovednosti ve zvoleném oboru
- Spolupracovat napříč všemi uměleckými obory
- Vytvářet pozitivní vztah k umění a umělecké tvorbě
- Nabídnout dětem zkušenost, že umění je důležitou součástí života a že v něm lze najít inspiraci, odpověď i oporu v životě obecně
- Rozvíjet žáky nejen umělecky, ale i osobnostně (výchova k odpovědnosti, důslednosti, systematickosti) a sociálně, nabízet jim i žádoucí hierarchii lidských hodnot

2.2 Vize školy

- Být neodmyslitelnou, uznávanou a respektovanou vzdělávací a výchovnou institucí našeho města a jeho okolí
- Být tak přitažlivá, aby udržovala a zvyšovala zájem dětí a jejich rodičů o výuku uměleckých oborů
- Udržovat kvalitu ve výuce, předávat tradiční hodnoty moderní a inspirativní formou
- Stát se součástí běžného života žáků, zaměstnanců a přátel školy

3 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

A

- Rozvíjíme umělecké vlohy žáka individuálním přístupem. Vedeme žáka dle jeho možností k technickému a výrazovému zvládnutí zvoleného studijního zaměření a k hlubším vědomostem o něm, k samostatnému, osobitému, přirozenému a přitom kultivovanému uměleckému vyjadřování. Podporujeme žákovu osobitost, fantazii. Společně s žákem nacházíme společné prostředky k vyjádření správného pocitu, nálady.
- Předáváme žákům vědomosti a dovednosti tak, aby si dokázali utvořit vlastní názor na umělecké dílo. Vedeme žáka ke schopnosti vést dialog s učitelem o umělecké úrovni, stylu, formě a možnostech interpretace. Nabízíme žákům odkazy pro získání dalších informací a pohledů na probírané téma (odborná literatura, přednášky, semináře, internet, diskusní fóra, nahrávky apod.)
- Vedeme žáka k poznání a prožitku uměleckého díla. Vytváříme pozitivní podmínky pro vnímání uměleckého díla jako završující proces dosavadního uměleckého snažení. Vytváříme příjemné pracovní prostředí, podporujeme žákovu samostatnost, možnost vlastního výběru, dáváme prostor žákovi názoru na ztvárnění uměleckého díla, aby tak mohl hlouběji proniknout do struktury díla a vědomě si jej prožít.
- Seznamujeme žáka se všemi uměleckými styly, žánry a možnostmi uměleckého vyjádření. Snažíme se žákům ukázat styčné body různých stylových období, nacházet společné znaky a zároveň si všímat odlišností a nových směrů. Používáme k tomu pracovní ukázky, semináře, odbornou literaturu, interní konzultace a návštěvy kulturních akcí.

B

- Na začátku školního roku seznamujeme žáky s pravidly chování a docházky do školy a důsledně dbáme na jejich dodržování
- Vedeme výuku v přátelské atmosféře, formy a metody práce přizpůsobujeme věku a mentálnímu vývoji žáka, přesně formulujeme své požadavky na domácí přípravu a důsledně vyžadujeme její plnění. Žáka motivujeme pochvalou ale i kritikou. Podporujeme u nich zdravé sebevědomí.
- Rozebíráme a hodnotíme společně s žákem (žáky) každou hodinu či veřejné vystoupení, snažíme se řešit případné neúspěchy a hledat způsoby, jak situace lépe zvládnout.
- Vytváříme v návaznosti na učební plány nejrůznější pracovní seskupení, kde vedeme žáky k týmové spolupráci a zodpovědnosti při tvorbě společného uměleckého díla. Rozvíjíme vztahy mezi žáky tak, aby přijali a respektovali odlišnosti a možnosti druhých a uměli akceptovat kritiku.
- Vlastním příkladem iniciujeme žáky k základním pravidlům společenského chování.

- Vytváříme podněty k mezioborové spolupráci, která umožní žákům proniknout i do oblastí jiných uměleckých žánrů.

C

- Vlastním nadšením přenášíme na žáka potřebu kulturního vyžití jako nedílnou součást života.
- Organizujeme návštěvy koncertů, výstav, divadelních představení, zájezdy i na umělecky náročnější kulturní programy.
- Hovoříme s žáky o kulturních zážitcích. Sdělujeme své názory a ptáme se na jejich.
- Zapojujeme žáky do mezioborové spolupráce.
- Seznamujeme žáky s kulturním děním ve škole, městě, v našem regionu a vlastním příkladem napomáháme k jejich aktivní či pasivní účasti.
- Podporujeme žákovu nápaditost a podnikavost při práci pro školu.

4 ZÁSADY PRO PRÁCI S INFORMACEMI A OSOBNÍMI ÚDAJI V OBLASTI VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ

Organizace výchovy a vzdělávání je nezbytně spojena se zpracováním osobních údajů. Škola se řídí Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob (GDPR) v souvislosti se zpracováním osobních údajů (GDPR). Při práci s osobními údaji pedagogičtí pracovníci důsledně dodržují také Směrnici pro ochranu osobních údajů, Směrnici pro použití a ochranu IT a další předpisy, vydané v souvislosti s GDPR. Mezi hlavní obecné zásady při práci s osobními údaji patří tyto:

- shromažďovat pouze nezbytné osobní údaje (například seznam žáků bez rodných čísel)
- osobní údaje mít pod kontrolou (uzamčená skříňka či místnost)
- již nepotřebné údaje skartovat (prostřednictvím sekretariátu školy)
- zachovávat mlčenlivost o údajích
- neposkytovat údaje osobám mimo výchovně vzdělávací proces
- bezpečně využívat informačních technologií a chování na internetu
- v oblasti ochrany osobních údajů působit preventivně a vzhledem k žákům výchovně

Cílem školy je nastavení pravidel pro zpracování a zabezpečení osobních údajů vzhledem k rizikovitosti zpracování. Celý systém ochrany osobních údajů ve škole musí fungovat tak, aby plnění zákonných povinností v oblasti ochrany osobních údajů nebylo na úkor výchovně vzdělávacího procesu. Hlavní úkolem školy je plnění cílů výchovy a vzdělávání, které jsou dány tímto ŠVP.

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH UMĚLECKÝCH OBORŮ

5.1 Všeobecné informace k organizaci výuky

Výuka probíhá ve dvou formách – individuální a kolektivní.

Studium je děleno do dvou stupňů: I. stupeň – 7 ročníků, II. stupeň – 4 ročníky

I. stupni předchází přípravné studium. Trvá jeden nebo dva roky, forma výuky je kolektivní, v hudebním oboru s možností skupinové výuky hry na nástroj nebo sólového zpěvu.

Zájemce ve věku osmnácti let a výše může být přijat do studia pro dospělé. Vzdělávací obsah zvoleného studijního zaměření studia pro dospělé vychází ze školního vzdělávacího programu pro II. stupeň základního studia a je individuálně přizpůsoben vzdělávacím potřebám studenta. Učitel jej vymezuje na jeden školní rok a uvede ve studijním plánu studenta. Výuka se uskutečňuje v rozsahu minimálně jedné vyučovací hodiny týdně. Studium v hudebním oboru má převážně individuální formu, v ostatních oborech kolektivní. V odůvodněných případech lze s přihlédnutím k potřebám žáka individuální hodinu hudebního oboru rozdělit na dvě části, které jsou v rámci jednoho týdne realizovány odděleně.

Pravidla pro zařazování žáků do stupňů a ročníků:

Přípravné studium – žáci od 5 let věku

I. stupeň základního studia – žáci od sedmi let věku

II. stupeň základního studia – žáci od 14 let věku

Studium pro dospělé – studenti od 18 let věku

Přihlásí-li se starší žák než je uvedený spodní limit, je na základě komisionální zkoušky zařazen do ročníku odpovídajícímu jeho schopnostem, dovednostem a mentálnímu vývoji.

Žák může ve výjimečných případech postoupit do vyššího ročníku v pololetí po úspěšném vykonání komisionální zkoušky.

Žáci, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia a jsou zařazeni přímo do II. stupně, začínají plnit školní výstupy I. stupně. Výstupy jsou stanoveny v tematickém plánu, který pojme delší časový úsek, než jeden školní rok. Žák je pak na konci II. stupně studia povinen splnit výstupy I. stupně studia.

I. a II. stupeň základního studia jsou ukončeny závěrečnou zkouškou.

Možnosti zkoušky jsou: Veřejný absolventský koncert, komisionální zkouška, účast na výstavě, účast na přehlídce, závěrečná hodnotící práce.

V hudebním oboru vykoná žák na konci každého ročníku základního studia postupovou zkoušku, s výjimkou 1. a 3. ročníku II. stupně studia.

5.2 Vzdělávací obsah hudebního oboru

Posláním hudebního oboru je poskytnout žákům, kteří projeví potřebné předpoklady a zájem o studium hudby, základy odborného vzdělání a vychovat z nich zaujaté hudebníky, kteří jsou schopni se samostatně uplatňovat jako amatéři v nejrůznějších hudebních seskupení nebo v případě zájmu a talentu jako budoucí profesionálové.

Pozitivním vztahem k hudbě vypěstovat u žáků zájem o vnímání kultury jako nezbytnou součást života člověka.

Hudební obor rozdělujeme na šest oddělení: dechových nástrojů, smyčcových nástrojů, klávesových nástrojů, strunných nástrojů, bicích nástrojů a oddělení pěvecké.

Povinnou součástí studijních zaměření hudebního oboru je předmět Hudební nauka (kolektivní výuka). Dalším povinným předmětem je Skupinové praktikum (formy jsou komorní, souborová nebo orchestrální hra), pro studijní zaměření Sólový zpěv předmět Pěvecký sbor.

Ke studiu se řadí veřejná vystoupení žáků a poslech koncertů doporučeným žákovi jeho třídním učitelem.

5.2.1 Studijní zaměření Přípravné studium

Učební plán – Přípravné studium předškoláci

předmět	1. přípravný r.	2. přípravný r. 1. pololetí	2. přípravný r. 2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1	1
Pěvecký sbor		1	1
Hra na nástroj nebo sólový zpěv			1

• *Přípravné studium – hra na nástroj nebo sólový zpěv (*žák si zvolí jedenu variantu z výběru povinně volitelných předmětů) se vyučuje od 2. pololetí 2. ročníku ve skupině dvou až čtyř žáků. Učební osnovy přípravného studia viz. jednotlivé předměty hudebního oboru.*

Učební plán – Přípravné studium 1. třída

předmět	1. přípravný r. 1. pololetí	1. přípravný r. 2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Pěvecký sbor	1	1
Hra na nástroj nebo sólový zpěv		1

• *Přípravné studium – hra na nástroj nebo sólový zpěv (*žák si zvolí jedenu variantu z výběru povinně volitelných předmětů) se vyučuje od 2. pololetí 2. ročníku ve skupině dvou až čtyř žáků. Učební osnovy přípravného studia viz. jednotlivé předměty hudebního oboru.*

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Přípravná hudební výchova

Přípravné studium předškoláci

1. přípravný r.

- Žák - rozlišuje vzestupnou a sestupnou melodii
- je schopen zopakovat jednoduchý rytmický či melodický útvar
- zná základní hudební nástroje (klavír, housle, trubka, flétna, kytara)
- rytmizuje říkadla a lidové písně (doprovodná hra na tělo, tleskání)

2. přípravný r.

- Žák - zná grafické znázornění not a pomlk (celá, půlová, čtvrt'ová)
- dokáže pojmenovat a znázornit noty c1 – g2 v houslovém klíči
- rozlišuje těžké a lehké doby
- intonuje na podkladu známých lidových nebo umělých písní

Přípravné studium první třída

1. přípravný r.

- Žák - rozlišuje vzestupnou a sestupnou melodii
- je schopen zopakovat jednoduchý rytmický či melodický útvar
- zná grafické znázornění not a pomlk (celá, půlová, čtvrt'ová)
- dokáže pojmenovat a znázornit noty c1 – g2 v houslovém klíči
- zná základní hudební nástroje (klavír, housle, trubka, flétna, kytara)
- rytmizuje říkadla a lidové písně (doprovodná hra na tělo, tleskání)
- rozlišuje těžké a lehké doby
- intonuje na podkladu známých lidových nebo umělých písní

5.2.2 Studijní zaměření Hra na klavír

Klavírní hra je pro své široké využití velmi oblíbená. Nástroj je vhodný pro rozvoj celkové hudebnosti, neboť je dítětem vnímán jako orchestr, ve kterém je možno nalézt všechny ostatní nástroje. Zvukové možnosti klavíru podporují hudební představivost a rozvíjí harmonické citění.

Klavír je využíván k sólové hře. S komorní hrou však mohou žáci začít již ve velmi útlém věku (čtyřruční hra). Později je nástroj používán jako doprovod ostatních sólových nástrojů nebo jako součást různých komorních uskupení. Díky mnohostrannosti nástroje mohou absolventi ZUŠ uplatnit svoje dovednosti v různých oblastech kulturního dění.

Učební plán:

Přípravné studium probíhá 1 vyučovací hodinu týdně ve skupině dvou žáků od 2. pololetí školního roku.

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klavír	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).
- Na návrh třídního učitele mohou předmět Skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.
- Od 2.ročníku základního studia I.stupně je součástí výuky čtyřruční hra.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na klavír

Přípravné studium

- Žák
- se orientuje a hraje ve všech oktávách na klávesnici
  - používá cvičení na uvolnění hracího aparátu, snaží se o hru celou vahou paže
  - nacvičuje různé druhy úhozu (zvláště se věnuje hře legato)
  - využívá všechny prsty při hře písni nebo lehčích melodií
  - hraje každou rukou zvlášť, popř. rozděluje melodii do obou rukou
  - transponuje známé písně
  - vnímá nálady (smutný, radostný, dojemný atd.)
  - nacvičuje podklad palce

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- se orientuje na klaviatuře, dokáže spojit notový zápis s pohotovou orientací na klávesnici
  - hraje celou vahou paže (celý hrací aparát je uvolněný)
  - sluchově rozpozná a ovládá úhoz portamento, legato a staccato
  - zvládá nezávislost rukou, hraje dvojhmaty (portamento, legato, staccato)
  - umí podklad palce
  - hraje durové stupnice (případně mollové, způsob dle volby učitele), akordy 5/3, 6, 6/4 ve třech úhozových variantách zvlášť
  - zná základní dynamická označení (p, mf, f, crescendo, decrescendo)
  - rozlišuje těžké a lehké doby
  - dokáže vystavět melodii a cítit frázi
  - hraje z listu v pětiprsté poloze
  - realizuje podle sluchu a též transponuje jednoduché melodie s doprovodem T, D nebo dudácké 5
  - hraje vybrané skladby různého charakteru z paměti

2. ročník

- Žák
- zná základní agogické změny (ritardando, accelerando)
  - čte noty v houslovém i basovém klíči
  - hraje stupnice durové a mollové zvlášť přes dvě oktávy (vybrané stupnice dohromady v protipohybu), akordy 5/3, 6, 6/4 ve třech úhozových variantách zvlášť nebo dohromady v protipohybu

- rozlišuje základní hudební žánry (ukolébavka, pochod, valčík)
- hraje se svým učitelem nebo spolužákem čtyřruční skladby
- transponuje jednoduché melodie a písně, doprovází je základními funkcemi T, S, D

3. ročník

- Žák
- samostatně využívá základní pianistické návyky, dbá na kvalitu tónu
  - zvukově odlišuje pravou ruku od levé a opačně
  - zvukově odliší vrchní hlas ve dvojhmatech (je schopen zahrát výrazněji vrchní hlas)
  - hraje skladby s náročnějšími technickými prvky (hra sext, skoky přes oktávu)
  - má základní povědomí o vedení hlasů v polyfonních skladbách
  - hraje stupnice durové a mollové přes dvě oktávy v rovném pohybu, akordy 5/3, 6, 6/4 ve třech úhozových variantách dohromady přes dvě oktávy
  - umí zahrát základní melodické ozdoby (příraz, mordent, nátryl)
  - hraje přednesové skladby z nichž 1 je polyfonní nebo klasická (z paměti)

4. ročník

- Žák
- umí použít rytmické, dynamické a úhozové varianty
  - zvládá větší rozpětí prstů (hraje sexty, oktávy, čtyřhlasé akordy pokud to dovoluje rozpětí ruky)
  - dokáže zahrát náročnější ozdoby (obal, skupinka)
  - studuje repertoár obsahující skladby různých stylových období a je mu částečně ponechán prostor pro samostatné zvládnutí skladby
  - hraje stupnice dur a moll v rovném pohybu přes 2 nebo 4 oktávy, velký rozklad 5/3 a jeho obraty zvlášť, tónický 5/3 s obraty v protipohybu nebo rovném pohybu přes čtyři oktávy
  - obohatí podle individuálních možností doprovod lidových písní o II. a VI. Stupeň
  - se zapojuje do komorní, souborové nebo orchestrální hry

5. ročník

- Žák
- samostatně využívá sluchové kontroly, je schopen hrát vyrovnaně v rychlejších tempech
  - dokáže sám zhodnotit svůj výkon
  - hraje skladby s polyfonními prvky (snaží se o správné vedení hlasů)
  - zvládá arpeggio
  - hraje stupnice v malém kombinovaném způsobu nebo přes 4 oktávy v rovném pohybu a přes 2 oktávy v protipohybu, velký rozklad 5/3 a jeho obraty zvlášť i dohromady
  - zná větší hudební formy jako sonatina, variace nebo rondo
  - má základní improvizční schopnosti a podle svých možností a pokynů učitele je umí použít
  - dle vlastního výběru hraje některé přednesové skladby

6. ročník

- Žák
- rozezná základní hudební znaky tvorby barokní, klasicistní, romantické a moderní
  - si zvládá sám napsat prstoklad (u lehčích skladeb)
  - samostatně nastuduje některé skladby z paměti, umí je logicky rozdělit na menší části a tím lépe a podrobněji poznat jejich strukturu
  - hraje skladby v rychlejších tempech se správnou dynamikou a agogikou
  - hraje stupnice dur a moll v malém kombinovaném způsobu, velký rozklad 5/3 s obraty zvlášť i dohromady v protipohybu i v rovném pohybu

- využívá při hře oktávy, arpeggio; je schopen zahrát polyrytmická místa 2:3
- hraje písně a populární melodie podle sluchu s vlastním doprovodem

7. ročník

- Žák**
- sám zvládne nastudovat jednodušší skladbu, zvolit správné tempo, odpovídající charakter, dynamiku a agogiku
  - zahraje chromatickou stupnici a čtyřhlasé akordy nacvičuje na určitých místech v konkrétních skladbách
  - umí zhodnotit svůj výkon a výkony ostatních
  - hraje z listu jednodušší skladby, na základě harmonických znalostí doprovodí písně včetně přede hry a dohry
  - účastní se diskusí o způsobu interpretace skladeb, které zná z nahrávek nebo z navštívených koncertů
  - hraje stupnice durové a mollové v malém nebo velkém kombinovaném způsobu, akordy – velký rozklad dohromady

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák**
- hraje stupnice dur a moll ve velkém kombinovaném způsobu, akordy v rovném způsobu přes 4 oktávy nebo ve velkém kombinovaném způsobu
  - je schopen zahrát výrazně jednotlivé tóny v akordech
  - chápe vedení hlasů v polyfonní hře, umí sám najít návraty základního motivu a zvukově odlišit jednotlivé hlasy
  - je schopen si sám napsat prstoklad
  - se zapojuje do hry v souborech, hraje doprovod podle individuálních možností

2. ročník

- Žák**
- hraje stupnice od bílých kláves v terciích velkým kombinovaným způsobem
  - umí zahrát náročnější ozdoby – obal, trylek (i levou rukou)
  - zvládá polyrytmická místa ve skladbě – 3:4, 3:5 atd.
  - zahraje polyfonní vícehlasou skladbu menšího rozsahu
  - umí interpretovat skladby různých žánrů a sám si vytvořit pedalizaci

3. ročník

- Žák**
- hraje stupnice od černých kláves v terciích, sextách
  - si umí sám poradit s technicky náročnějšími místy v jednotlivých skladbách, zná způsoby nácviku, umí použít různé druhy úhozu, snaží se o různé barevné provedení
  - si umí sám rozšířit přehled v oblasti klavírní literatury, je schopen si sám vybrat skladbu dle svých hráčských možností
  - je schopen při hře z listu navodit náladu skladby

4. ročník

- Žák**
- je schopen z velké části pracovat samostatně
  - umí provést rozbor skladby a je schopen následné diskuse o obsahu skladby
  - zná úskalí, která ho čekají při veřejném vystupování, počítá s nimi a umí se s nimi vyrovnat tzn. přizpůsobí se kvalitě nástroje, zvukovým zvláštnostem, velikosti sálu, akustice atd.

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden po kapitolou 5.2.26.

5.2.3 Studijní zaměření Hra na varhany a improvizace

Varhanní hra se začala na naší škole vyučovat ve školním roce 2011/2012. Předpokladem pro zahájení studia je určitá míra fyzické i duševní vyspělosti (orientačně je nejnižší věková hranice deset až jedenáct let). Žáci, kteří nastoupí do 1. ročníku studia před dovršením čtrnácti let věku, absolvují výuku dle osnov pro 1. stupeň základního studia. Uchazeči nad čtrnáct let nastupují rovnou do II. stupně základního studia.

Studium Hry na varhany a improvizace vychází po technické stránce ze základů klavírní hry. Proto jsou k tomuto studiu přijímáni žáci, kteří mají zvládnuté základní dovednosti ve hře na klavír. Doporučuje se absolvování nejméně čtyř let studia oboru Hra na klavír nebo předchozí průprava na jiný klávesový nástroj (cembalo, harmonium, akordeon). Studenti jsou ve výuce rovněž teoreticky i prakticky seznamováni s různými typy nástrojů, s celkovým technickým vybavením varhan a jejich historickým vývojem.

Součástí výuky je varhanní improvizace, která je tradičně úzce vázaná k tomuto nástroji a která rozvíjí harmonické myšlení a hudební představivost hráče. V rámci Skupinového praktika se studenti zapojují do menších či větších hudebních uskupení.

Specifikem absolventů studijního zaměření Hra na varhany a improvizace je to, že často uplatňují své vzdělání v tomto oboru celoživotně, neboť velká většina z nich se trvale podílí na liturgické hudbě a zastává funkci chrámového varhaníka.

Učební plán:

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na varhany a improvizace	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na varhany a improvizace

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák

- zná specifika varhan (správné sezení, obuv, stručný vývoj a popis nástroje, označování nohokladu) a základní odlišnosti klavíru a varhan
- užívá základní technické prvky v jednoduché manuálové varhanní sazbě (legato v návaznosti na klavírní techniku, tenuto s citlivým odlišením různé délky tónu, tiché výměny v jednohlase i v lehčím vícehlase, glissando v jednohlase z černé klávesy na bílou, manuálové přechody)
- je schopen užívat základní prvky pedálové hry (hra špičkami v paralelním postavení nohou v rozsahu dle individuálních možností, jednoduché překládání špiček, elementární hra špičkou a patou)
- má položen základ souhry manuálu s pedálem (prodlevová sazba s občasnými tónovými posuny, základní cvičení pravé ruky s pedálem a levé ruky s pedálem)
- se orientuje v základním členění varhanních hlasů (registrů), vytvoří základní rejstříkové kombinace

2. ročník

Žák

- používá prohloubené dovednosti i nové prvky v technice manuálové hry (legato v polyfonním dvouhlase, glissando z bílé na černou, tiché výměny na jednom tónu, zvláštní hmaty v překládání – přes 4. a 5. prst, vázání palcem, přebírání hlasů z jedné ruky do druhé, hra každou rukou na jiném manuálu)
- zvládá prvky pedálové techniky (hra rytmicky i melodicky pohyblivějších partů, překládání nohou, hra špičkou v celém rozsahu klaviatury, hra patou v rozsahu dle individuálních možností, tiché výměny nohou, glissando z černé klávesy na bílou, důraz na artikulaci)
- ovládá souhru manuálu s pedálem (interpretace skladeb se složitější manuálovou sazbou nebo s pohyblivějším pedálovým partem)
- umí použít širší škálu výrazových prostředků (volba základního tempa a tempové změny, jemnější artikulace odstínění, tvorba a vedení frází)
- má znalosti o varhanních hlasech (registrech) a jejich kombinacích s ohledem na charakter a dobu vzniku hrané skladby
- hraje v rámci elementární improvizace podle sluchu známé melodie (např. písňové) nebo staví vlastní jednoduché melodie s oporou T5/3 či s prodlevovým doprovodem v manuálu nebo pedálu
- hraje jednoduché kadence v manuálu

3. ročník

Žák

- interpretuje již náročnější manuálovou sazbu – v rychlejších tempech přehlednou toccatovou sazbu, ve středních tempech (dle individuálních možností a volby pedagoga) vícehlasou polyfonní sazbu, užívá jednoduché melodické ozdoby (příraz, nátryl, mordent), ve hře uplatní artikulace zásady a rozvine další technické prvky (vícenásobná tichá výměna, vázání dvou černých kláves vedle sebe, glissando 5. prstem)

- umí využít získané dovednosti ve hře na pedál (hra špičkou i patou v celém rozsahu klaviatury s důrazem na přesný rytmus a dobrou orientaci, užití hmatů s posunem nohy na klávese, vázání špičkou dvou černých kláves vedle sebe, zřetelná artikulace)
- hraje skladby s náročnějšími prvky v manuálu i v pedálu (v přehledné sazbě) s vyváženou koordinací rukou a nohou
- dokáže při interpretaci využít hlubší pochopení formálního členění skladby i základních vědomostí o harmonických zákonitostech
- má zkušenost s literaturou různých slohových období a základní představu o jejím registračním ztvárnění
- hraje v rámci improvizace kadence T-S-D-T v durových tóninách (do čtyř křížků a čtyř béček) v úzké harmonii ve všech třech polohách, dle individuálních možností užívá ve vrchním hlase melodických střídavých tónů

4. ročník

Žák

- je schopen hry náročnější varhanní sazby v závislosti na dobré koordinaci manuálu s pedálem (hra durových stupnic v pedálu, pohyblivější sazba manuálu nebo pedálu v toccatách, preludiích, fugách a chorálních předehrách)
- má vědomosti o specifických formách varhanní literatury (kolorovaná chorální předehra, kratší ciaccona nebo passacaglia, lehčí skladba s užitím triové sazby)
- zahraje melodické ozdoby (obal, trylek)
- užívá žaluzii v lehčích romantických a moderních kompozicích
- umí samostatně volit registraci a provádí registrační změny v průběhu skladby
- hraje v rámci improvizace kadence T-S-D-T v durových tóninách v úzké harmonii ve všech třech polohách, v jednotlivých hlasech pak užívá melodických tónů (střídavých, průchodných a následných)
- hraje z listu duchovní písně v unisonu (příp. v jednoduchém vícehlasu)

5. ročník

Žák

- zvládá hru mollových stupnic v pedálu, snazší sazbu dvojitého pedálu, příp. triovou sazbu
- interpretuje rozměrnější skladby rozmanitých forem a období vzniku (technická i výrazová náročnost přiměřená individuálním schopnostem) s důrazem na kvalitní souhru manuálu a pedálu
- dokáže užívat s větší citlivostí možnosti žaluzie (event. též crescendového válce), dle možností samostatně užívá dalších pomocných zařízení
- navrhne na základě zkušeností registrační průběh hrané skladby
- hraje v rámci improvizace kadence v základních durových i mollových tóninách s užitím melodických tónů (střídavých, průchodných, průtažných); vytvoří krátkou předehru a dohru k písni (buď na akordickém základě nebo s užitím lidového dvojhlasu); improvizuje malé harmonicko-melodické věty (např. s tóninovým plánem T-D-T) s charakteristickou náladou (s využitím kontrastních rytmických a registračních prostředků)
- hraje z listu duchovní písně nebo liturgické části v přehledných doprovodných úpravách bez pedálu nebo s jednoduchým pedálovým partem

6. ročník

Žák

- využívá technických zkušeností ke studiu rozměrnějších a komplikovanějších skladeb po stránce rytmické, harmonické i kontrapunktické, orientuje se v náročnější triové sazbě
- užívá při studiu skladeb osvědčené a efektivní cvičné způsoby
- vyhledává sám i s vyučujícím příležitosti ke hře na různé nástroje a reaguje na měnící se podmínky (obsluha nástroje, zvukové možnosti, akustika prostoru, přizpůsobení tempa, artikulace, volba repertoáru...), uplatňuje sluchovou sebekontrolu
- podílí se na výběru repertoáru, navrhuje řešení technických i výrazových problémů, objasní návrh vlastní registrace
- hraje v rámci improvizace durové a mollové kadence rozšířené o II., a VI. stupeň (příp. i D7) s melodickými tóny a v nejrůznějších rytmických obměnách (v úzké nebo široké harmonii); improvizuje kratší plochy ve formě dvouhlasé fugety, bicinia nebo v třídílné písňové formě s užitím imitace; harmonizuje duchovní písně
- hraje z listu duchovní písně a liturgické části s pedálem v běžných doprovodných úpravách

7. ročník

Žák

- dokáže při hře využít veškeré technické a výrazové dovednosti i další odborné znalosti (historie varhan, základní typy nástrojů, registrační zákonitosti) ke stylové, kultivované a osobité interpretaci
- se aktivně podílí na volbě repertoáru, zodpovědně se připraví na veřejné vystoupení (např. absolventské), prezentuje názor na charakter hrané skladby, vlastní analýzu a návrh řešení technických a výrazových problémů
- je si vědom důležitosti stálého a efektivního výcviku hlavních technických prvků (prstová zručnost, dobrá orientace na klaviaturách manuálů i pedálu, manuálové změny, koordinace všech složek zúčastněných při hře)
- je schopen reflexe navštívených koncertů, prezentuje zkušenosti o poznaných nástrojích, vytvoří si vlastní názory v oblasti svého hudebního zájmu
- umí využít v rámci improvizace širší spektrum harmonických prostředků (akordy na vedlejších stupních, sextakordy, septakordy), základní způsoby modulace (na principu přehodnocení harmonické funkce akordu); získané dovednosti využívá ve volných improvizčních větách různých forem (chorální předehra, toccata, preludium, barokní tance, variace, dle individuálních schopností též menší imitační a kontrapunktické formy); harmonizuje duchovní písně s použitím pedálu
- hraje z listu zejména materiál praktického využití (duchovní písně a liturgické části, chorální přehry a jednoduché skladby k proložení liturgie)

Základní studium II. stupně

I. ročník

Žák

- popíše základní části varhan a jejich fungování, orientuje se v členění varhanních hlasů (registrů) a v běžných registračních zákonitostech, rozliší základní druhy traktur
- využívá příležitosti ke hře na různé nástroje a reaguje na měnící se podmínky (obsluha nástroje, zvukové možnosti, akustika prostoru, přizpůsobení tempa,

artikulace, volba repertoáru...)

- umí správně použít, odlišit a kombinovat úhoz legato, legatissimo, nonlegato a staccato
- v rámci improvizace propojí hru durových a mollových kadencí T-S-D-T (v nejběžnějších tóninách) s širším spektrem harmonických prostředků (akordy na vedlejších stupních, sextakordy, septakordy); užívá základní způsoby modulace (na principu přehodnocení harmonické funkce akordu); získané dovednosti využívá ve volných improvizčních větvích různých forem (fantazie, chorální předehra, toccata, preludium, barokní tance, variace atd.); dle individuálních schopností improvizuje menší imitační a kontrapunktické formy; harmonizuje duchovní písně s použitím pedálu včetně vytvoření přede hry a do hry
- z listu hraje zejména materiál praktického využití (duchovní písně a liturgické části, chorální přede hry a jednoduché skladby k proložení liturgie)

2. ročník

Žák

- interpretuje skladby různých období s použitím správného úhozu a frázování
- umí porovnat různé druhy interpretace na základě navštívených koncertů nebo nahrávek, určí rozdíly interpretace stylových období a různých interpretů
- zná významné nástroje svého regionu a má s těmito nástroji praktické zkušenosti
- umí číst noty v altovém klíči
- rozvine doposud získané improvizční dovednosti, spolupracuje při komorní hře

3. ročník

Žák

- interpretuje skladby s ohledem na různé typy nástroje a různé akustické prostředí
- samostatně navrhne registrační průběh skladby
- konfrontuje své názory s názory svého pedagoga na interpretovanou varhaní hudbu
- umí číst noty v tenorovém klíči
- využívá doposud získané improvizční dovednosti
- je schopen reflexe na navštívené koncerty, prezentuje zkušenosti o poznaných nástrojích, vytvoří si vlastní názory v oblasti svého hudebního zájmu

4. ročník

Žák

- při interpretaci propojí veškeré získané technické i výrazové dovednosti ke kultivované, stylové a osobité hře
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu po stránce technické, artikulační, výrazové a zvukové
- je si vědom důležitosti stálého a efektivního výcviku hlavních technických prvků (prstová zručnost, dobrá orientace na klaviaturách manuálů i pedálu, manuálové změny, koordinace všech složek zúčastněných při hře, ovládání žaluzie a dalších pomocných zařízení)
- přistoupí aktivně k volbě repertoáru, zodpovědně se připraví na veřejné vystoupení (např. absolventský koncert), prezentuje svůj názor na charakter hrané skladby, vlastní analýzu a návrh řešení technických a výrazových problémů
- orientuje se ve všeobecných zásadách jednotlivých hudebních stylů s důrazem na varhaní literaturu, uvede příklad skladeb významných světových a českých autorů různých stylových období a žánrů
- je seznámen s historickým vývojem varhan a se základními typy nástrojů

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru kromě studijního zaměření Sólový zpěv a je uveden pod kapitolou 5.2.26

5.2.4 Studijní zaměření Hra na housle

Housle jsou nejrozšířenějším smyčcovým nástrojem, který má široké uplatnění v hudbě symfonické, komorní, lidové a jazzové. Jako sólový nástroj má přívlastek královský, protože množstvím výrazových prostředků se blíží lidskému hlasu a zároveň používá hru akordů a dvojhlasů, takže je možno na ně hrát sólově i skladby vícehlasu. Na naší škole mají žáci možnost stát se členy smyčcového souboru Partnerské smyčce, který spolupracuje a koncertuje se smyčcovým souborem partnerské hudební školy v Chamu nebo se mohou zapojit do Symfonického orchestru a dalších orchestrálních těles, kde získají cenné zkušenosti ve spolupráci se staršími žáky, absolventy i učiteli.

Učební plán:

Přípravné studium probíhá 1 vyučovací hodinu týdně ve skupině dvou žáků od 2. pololetí školního roku.

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na housle	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum			1-2	1-2	2	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).
- Na návrh třídního učitele mohou předmět Skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:**Vyučovací předmět: Hra na housle****Přípravné studium**

- Žák
- umí popsat nástroj
  - zná pravidla jak správně držet nástroj a smyčec
  - hraje zvolený prstoklad pizzicato
  - hraje krátké smyky na všech strunách

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák**
- při hře drží správně housle a smyčec
  - ovládá základní prstoklad v pizzicatu a v různých částech smyčce
  - zahraje ve zvoleném základním prstokladu lidovou píseň z paměti
  - zahraje durovou stupnici v jedné oktávě a rozložený akord
  - zahraje kratší etudu ve zvoleném prstokladu

2. ročník

- Žák**
- ovládá durový a mollový prstoklad, jejich kombinaci a rozezná je v notovém zápisu i podle sluchové analýzy
  - zvládá smyk detaché, legato a staccato, základní dělení smyku
  - zahraje stupnici G dur a kvintakord
  - hraje etudy a přednesové skladby s kombinací dvou prstokladů

3. ročník

- Žák**
- hraje ve třech prstokladech a jejich kombinacích
  - zvládá hru složitějších rytmických útvarů (tečkovaný rytmus, trioly),bleskový smyk, šestnáctinové noty
  - zahraje F dur v prstokladu se sníženým prvním prstem a kvintakord
  - hraje mollové stupnice v jedné oktávě
  - zahraje krátkou skladbu nebo lidovou píseň z paměti
  - se zapojuje do komorní, souborové nebo orchestrální hry

4. ročník

- Žák**
- hraje prstoklad se sníženým 4. prstem a v pražcové poloze
  - dokáže zahrát melodickou ozdobu - příraz
  - zahraje jednoduché dvojhmaty (sexty, oktávy)
  - hraje durové stupnice přes dvě oktávy ve třetí poloze a kvintakord
  - dokáže spojit první a třetí polohu (stejným prstem nebo přes prázdnou strunu)

5. ročník

- Žák**
- zvládá hru ve druhé poloze
  - dokáže zahrát melodické ozdoby (nátryl, obal, trylek)
  - hraje durové a mollové stupnice s výměnou první a třetí polohy ve 2 oktávách
  - hraje přednesové skladby a etudy s výměnou do 2. a 3. polohy

6. ročník

- Žák**
- dokáže hrát vibrato
  - je schopen stylově interpretovat různá slohová období
  - hraje jednodušší skladby z paměti a z listu
  - hraje v duetu s učitelem nebo jiným komorním seskupení

7. ročník

- Žák**
- disponuje samostatností ve studiu skladeb (je schopen tvořit vlastní smyky, prstoklady a vyjádřit vlastní názor na interpretaci)
  - je schopen akordické hry
  - hraje dvojhmaty (tercie)

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák - hraje durové, mollové stupnice a rozložené akordy ve třech oktávách
- hraje rozsáhlejší skladby (jedna věta ze sonatiny, koncertu apod.)

2. ročník

- Žák - dokáže spojovat první až pátou polohu a třetí až pátou polohu

3. ročník

- Žák - je schopen při hře rozlišovat dynamická odstínění a kombinaci smyků detaché, spiccato a martelle

4. ročník

- Žák - je schopen vlastního výběru skladby (adekvátní vzhledem k jeho hráčské úrovni) a diskuse s učitelem o interpretaci a pojetí skladby

Postupová zkouška PS

- zahraje krátký smyk středem smyčce
- brnká jednoduchou písničku ve zvoleném prstokladu

Postupová zkouška 1. ročník

- dur stupnice v rozsahu jedné oktávy s kvintakordem
- etuda nebo cvičení dle hrané školy
- jednoduchá písnička z paměti
- hra z listu: hra jednoduché melodie (pizz nebo arco)

Postupová zkouška 2. ročník

- G dur stupnice přes dvě oktávy s akordem
- etuda dle hrané školy
- jednodušší melodie z paměti
- hra z listu: jednoduchá melodie v dur nebo moll prstokladu dle hrané školy
- hra jednoduché písničky bez notového zápisu

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden po kapitolou 5.2.26.

5.2.5 Studijní zaměření Hra na violu

Hra na violu měla v minulosti v rámci tradiční nabídky vyučovaných předmětů klatovské hudební školy své stálé místo. V současné době zažívá tento obor renesanci a doplňuje

širokou paletu možností pro zájemce z řad žáků a veřejnosti. Uplatnění žáků je nemalé, a to v podobě školních orchestrů a kapel, Symfonického orchestru nebo amatérských hudebních souborů ve městě a jeho okolí.

Učební plán:

Přípravné studium probíhá 1 vyučovací hodinu týdně ve skupině dvou žáků od 2. pololetí školního roku.

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na violu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum			1-2	1-2	2	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- *Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).*
- *Na návrh třídního učitele mohou předmět Skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.*

Učební osnovy vyučovacích předmětů

Vyučovací předmět: Hra na violu

Přípravné studium

- Žák:
- využívá volného držení těla a nástroje
  - zná nástroj a specifický způsob hry na violu
  - zvládá postavení levé a pravé ruky
  - hraje zvolený prstoklad pizzicato

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák:
- umí číst v altovém (violovém) a houslovém klíči
  - zvládá postavení levé ruky v první poloze
  - umí zahrát kombinace hry polovinou a celým smyčcem
  - umí zahrát jednoduché písně nebo melodii v základních prstokladech

2. ročník

- Žák:
- zvládá správné držení nástroje a smyčce
  - umí koordinovat souhru levé a pravé ruky
  - umí prstoklady dur a moll a jejich kombinace
  - hraje détaché a legato různými částmi smyčce
  - rozlišuje základní dynamické rozdíly – p, mf, f
  - hraje jednoduché písně v souhře s klavírem

3. ročník

- Žák:
- umí ovládat prsty v základních prstokladech i v kombinacích na více strunách
  - hraje stupnice dle probíraných prstokladů v rozsahu jedné až dvou oktáv
  - umí se orientovat v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
  - zvládá hru složitějších rytmických útvarů (tečkovaný rytmus, trioly)
  - hraje z paměti jednoduché písně

4. ročník

- Žák:
- zvládá hru v 1. poloze
  - je schopen hry ve 3. poloze
  - dokáže zahrát melodickou ozdobu (přiraz)
  - hraje jednoduché dvojhmaty
  - hraje dur a moll stupnice v rozsahu dvou oktáv
  - umí zahrát jednoduché melodie z listu

5. ročník

- Žák:
- využívá hru v polohách a jejich výměny
  - hraje stupnice přes dvě oktávy s výměnou poloh
  - zvládá hru jednodušších dvojhmatů
  - umí hrát vibrato
  - umí rozlišit charakter skladby
  - uplatňuje se v souhře s dalším nástrojem
  - zvládá hru jednodušších skladeb z listu

6. ročník

- Žák:
- plynule hraje výměny do poloh
  - zvládá hru dvojhmatů
  - uplatňuje v interpretaci skladeb vibrato a různé smykové variace
  - umí samostatně nastudovat jednodušší skladby
  - uplatňuje se při hře v komorních, souborových či orchestrálních seskupeních

7. ročník

- Žák:
- zvládá plynulé výměny do vyšších poloh
  - využívá při hře obtížnější způsoby smyku (spiccato, martelé apod.)
  - orientuje se v zápise skladeb (tónina, členění)
  - ovládá základní dvojhmaty
  - disponuje samostatností ve studiu skladeb - je schopen tvořit vlastní smyky
  - rozvíjí vlastní hudební představy a umí vnímat odlišnosti výrazových prostředků hudby různých stylových období a žánrů
  - zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu
  - uplatňuje své dovednosti v komorní a souborové hře

Základní studium II. stupeň

1. ročník

- Žák:
- zahraje stupnice dur a moll v rozsahu 3 oktáv
  - zdokonaluje hru v polohách a jejich výměny, orientuje se na hmatníku v dosud probraných polohách
  - hraje složitější smyky a jejich kombinace

- působí v komorních nebo orchestrálních souborech

2. ročník

- Žák:
- využívá získané technické dovednosti – výměny poloh, smyky
  - zařazuje do hry obtížnější technické prvky (flažolety)
  - spolupracuje s učitelem při nácvičce složitějších skladeb
  - soustavně rozšiřuje repertoár

3. ročník

- Žák:
- pracuje s kvalitou a barvou tónu
  - používá volný pohyb ruky na hmatníku
  - pracuje samostatně při řešení prstokladových, smykových a výrazových variantách skladby
  - čte z listu přiměřeně složitý zápis

4. ročník

- Žák:
- orientuje se v notovém zápise
  - vytváří si vlastní názor na interpretaci skladeb různého stylového období
  - zapojuje se do souborů různého obsazení a žánrového zaměření
  - zahraje z paměti skladby většího rozsahu

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden po kapitolou 5.2.26.

5.2.6 Studijní zaměření Hra na violoncello

Violoncello patří do skupiny smyčcových nástrojů. Na rozdíl od houslí a violy se kvůli své velikosti opírá o zem, jeho výška od podlahy se upravuje tzv. bodcem.

Většina hudbymilovných posluchačů staví violoncello na první místo mezi všemi smyčcovými nástroji kvůli příjemnému, měkkému zabarvení. Je důležitou součástí všech symfonických orchestrů a významně se též uplatňuje v komorní hře. Žáci naší školy se uplatňují jako sóloví hráči, ale mohou se zapojit i do různých komorních těles, smyčcového souboru Partnerské smyčce, Symfonického orchestru nebo dalších orchestrálních souborů.

Učební plán:

Přípravné studium probíhá 1 vyučovací hodinu týdně ve skupině dvou žáků a je jednoleté.

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na violoncello	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum			1-2	1-2	2	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).
- Na návrh třídního učitele mohou předmět Skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na violoncello

Přípravné studium

- Žák
- zvládá správné posazení u nástroje, držení levé ruky na hmatníku a držení pravé ruky na smyčci
  - hraje pizzicato v levé ruce a na prázdných strunách v pravé
  - ovládá spojení úkonů levé a pravé ruky při hře smyčcem
  - umí číst noty v basovém klíči
  - dokáže přecházet přes struny - skrčování a natahování prstů pravé ruky při přechodu na další struny
  - dokáže zahrát v legatu minimálně 2 tóny
  - hraje s doprovodem klavíru jednoduché přednesové skladbičky

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- dokáže pojmenovat části nástroje
  - dokáže vyjmenovat noty v basovém klíči, které hraje
  - zahraje jednoduché přednesové skladbičky v základní poloze
  - hraje vázaně i několik tónů najednou
  - umí uvolňovat pravou ruku při výměně smyku

2. ročník

- Žák
- hraje v 5. a 7. poloze a také snížené široké
  - dokáže dynamicky odlišit hru v *p* (hra slabě) a *f* (hra silně)

3. ročník

- Žák
- hraje základní stupnice C, G, D, F, B dur a jejich akordy
  - dokáže hrát staccato a spicato
  - zvládá přesuny do poloh, ve kterých hraje
  - hraje ve 3., 4. a 6. poloze a zvládá hru v široké poloze zvýšené
  - se zapojuje do komorní, souborové nebo orchestrální hry

4. ročník

- Žák
- umí využívat při hře všech poloh (1. - 7. poloha)

- ovládá hru flažoletů v 7. poloze
- hraje vibrato na déle držených tónech
- dokáže dynamicky rozlišit hru v *p*, *mf*, *f*
- je schopen zahrát kratší skladbu z paměti
- hraje durové stupnice do 5# a 5b

5. ročník

- Žák
- hraje mollové stupnice do 2# a 2b ve 2 oktávách
  - je seznámen s různými smykovými variantami, při kterých využívá postupně všech částí smyčce
  - čte noty v tenorovém klíči
  - dokáže hrát ve vyšších polohách

6. ročník

- Žák
- hraje mollové stupnice do 5# a do 5b ve 2 oktávách
  - zvládá etudy ve dvouhmatech
  - umí využít palcové polohy

7. ročník

- Žák
- hraje stupnice dur i moll do 7# a do 7b s akordy ve 2 oktávách
  - interpretuje barokní hudbou J. S. Bacha (hraje z první suity: Gigue, Allemande, Courante, Sarabande)
  - zná způsoby interpretace skladeb klasické i soudobé hudby

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák
- si umí vytvořit vlastní prstoklady
  - hraje stupnice dur a moll ve dvou oktávách v rychlých tempech
  - hraje etudy (K.P.Sádlo – Škola etud I. a II. díl)
  - zahraje sólovou suitu (J.S.Bach)

2. ročník

- Žák
- zvládá etudy pro palcovou polohu (K.P.Sádlo – Škola etud II.díl)
  - zahraje sonátu pro violoncello a klavír (B.Grazioli)

3. ročník

- Žák
- hraje stupnice v sextách
  - používá ve hře spiccato a flažolety
  - využívá různé kombinace smyků

4. ročník

- Žák
- umí číst noty a hrát v tenorovém klíči
  - využívá svých získaných posluchačských a interpretačních zkušeností k samostatnému studiu nových skladeb, je schopen si sám rozšiřovat svůj repertoár a vyhledávat nové skladby
  - má vlastní názor na interpretaci skladeb různých stylových období

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden po kapitolou 5.2.26.

5.2.7 Studijní zaměření Hra na kontrabas

Předpokladem pro zahájení studia hry na kontrabas je určitá míra fyzické i duševní vyspělosti uchazeče. Orientační spodní věkovou hranicí je deset let věku dítěte. Samotnému přijetí ke studiu tedy předchází kromě talentové zkoušky také konzultace s vyučujícím, který doporučí další postup (jednou z možností je i absolvování studia přípravného nástroje).

Žáci si v průběhu studia osvojí dovednosti a vědomosti jak v oblasti technické, tak výrazové, naučí se základům hudebního myšlení a vyjadřování. Nedílnou součástí studia tvoří i vzdělávání v předmětech skupinové interpretace a hudební teorie. Cílem výuky je vychovat všestranného amatérského hudebníka schopného dalšího samostatného vývoje a zapojení v nejrůznějších aktivitách zájmové umělecké činnosti (např. hra v amatérských souborech či orchestrech, v uskupeních nejrůznějšího žánrového zaměření atd.). V neposlední řadě si pak žáci odnášejí cenné poznatky pro poučené vnímání kulturních hodnot nejen v oblasti studovaného předmětu.

Učební plán:

Vzhledem k věkovému vymezení pro zahájení studia není přípravné studium hry na kontrabas organizováno. Zájemci o studium, kteří ještě nesplňují vstupní předpoklady, mohou zahájit studium v jiném studijním zaměření a po určité době (konzultované s vyučujícím hry na kontrabas) mohou do studijního zaměření Hra na kontrabas přestoupit.

Přípravné studium II. stupně je organizováno jako jednoleté. Je určeno uchazečům starším čtrnácti let, kteří nemají žádnou zkušenost s nástroji daného vzdělávacího zaměření. Žák získá v rámci tohoto studia kromě základních nástrojových dovedností také potřebné znalosti v oblasti hudební teorie.

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na kontrabas	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- *Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).*
- *Na návrh třídního učitele mohou předmět Skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších*

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na kontrabas

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák**
- pojmenuje jednotlivé části nástroje včetně názvů strun
  - při hře správně drží nástroj i smyčec, dodržuje správné postavení levé ruky na hmatníku
  - zahraje cvičení nebo skladbu s užitím těchto prvků: hra levou rukou v základní poloze na strunách G, D, A; pravou rukou vyjmenované způsoby smyků - celým smyčcem, dolní polovinou, horní polovinou, středem, détaché, vše s užitím ohybu zápěstí k výměně smyku
  - přečte běžnou notaci v basovém klíči (posílení dovedností oproti požadavkům HN), pozorně realizuje rytmickou složku (i odděleně od melodické)

2. ročník

- Žák**
- ve cvičeních a skladbách využívá správný postoj při hře, držení smyčce, správné postavení levé ruky na hmatníku, koriguje nasazení a vedení smyčce po strunách, v základní poloze přechází hladce na sousední struny
  - základní melodické postupy zahraje čistě, intonaci kontroluje hmatem, sluchem a zrakem
  - užívá základní druhy smyků: celým smyčcem, dolní polovinou, horní polovinou, středem, détaché, legato

3. ročník

- Žák**
- v interpretované skladbě pozorně koordinuje pohyby pravé a levé ruky – dbá na správné provedení rytmu, užívá ohybu zápěstí k hladké výměně smyku a dbá na dynamickou vyváženost tónu
  - předvede pohyblivou sazbu s dobrou orientací na hmatníku v základní a první poloze, zvládá výměny poloh na jedné struně a na základě sluchové sebekontroly koriguje čistotu intonace
  - rozliší dynamiku p – f
  - interpretuje vybrané skladby z paměti

4. ročník

- Žák**
- užívá základní technické prvky hry, používá základní druhy smyků: détaché, legato, staccato, martelé a tvoří kvalitní tón
  - se při hře bezpečně orientuje na hmatníku v rozsahu základní až třetí polohy
  - zvládá výměny poloh na jedné struně i strunách sousedních, dbá o čistotu intonace a kontroluje rytmus

- využívá při hře rozdílů dynamiky
- interpretuje vybrané skladby z paměti a je schopen vyjádřit náladu skladby elementárními výrazovými prostředky
- užívá základní dovednosti v oblasti souhry s jinými nástroji – koordinace nástupu a ukončení, orientace ve vlastním nástrojovém partu, ...

5. ročník

- Žák**
- používá k vyjádření obsahu skladby základní výrazové prostředky (dynamiku, agogiku)
  - se při hře bezpečně orientuje na hmatníku v rozsahu základní až čtvrté polohy, používá vibrato a základní druhy smyků: détaché, legato, martelé, staccato, spiccato
  - dbá o čistotu intonace, kulturu a dynamickou vyváženost tónu, zvládá hladké výměny poloh na jedné struně i strunách sousedních
  - zahraje jednoduchý part v rámci komorní či souborové hry

6. ročník

- Žák**
- využívá při hře možnosti barevného a dynamického odstínění tónu a základní výrazové prostředky (dynamiku, agogiku a jejich změny)
  - v rámci pohyblivé sazby používá náročnější smyky a smykové variace, zvládá přesnou a plynulou výměnu poloh
  - na základě informací získaných studiem notového textu navrhne způsob interpretace vybrané skladby
  - slovně vyjádří odlišnosti hudby různých stylových období a žánrů
  - dovednosti získané studiem sólové hry uplatňuje při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

7. ročník

- Žák**
- využívá při hře škálu výrazových prostředků, kultivovaný a dynamicky vyvážený tón
  - zvládá náročnější smyky a smykové variace, s intonační jistotou zvládá plynulé výměny do vyšších poloh
  - samostatně nastuduje skladbu přehledné sazby a navrhne vlastní prstoklady a smyková řešení
  - slovně formuluje odlišnosti různých stylových období a žánrů, toto poznání promítá do své hry
  - zahraje jednoduché party z listu
  - vysloví svůj názor na společnou interpretaci v rámci komorní, souborové či orchestrální hry, zodpovědně splní svůj úkol v dohodnuté podobě

Základní studium II. stupně

Přípravné studium

- Žák**
- popíše základní části nástroje včetně názvů strun, umí nástroj naladit
  - vyjádří vlastními slovy současné možnosti využití kontrabas, zná základní historické údaje o nástroji
  - při hře dodržuje správný postoj, držení smyčce a postavení pravé ruky na hmatníku
  - zahraje jednoduché cvičení nebo doprovodný part s užitím základní polohy v levé ruce a pravou rukou vyjmenované způsoby smyků - celým smyčcem, dolní polovinou, horní polovinou, středem, détaché, vše s užitím ohybu zápěstí k výměně smyku

- přečte přehledný notový text v basovém klíči, vytleská jeho rytmickou složku (vč. přesného respektování pomlk)

1. ročník

- Žák**
- interpretuje skladby s využitím všech osvojených technických prvků (dobrá orientace na hmatníku, čistá intonace, plynulé výměny ve vyšších polohách, kvalitní smyková tvorba tónu) i výrazových prostředků (dynamika, barva tónu, vedení fráze, agogika, ...)
  - vlastními slovy vyjádří stylové odlišnosti hudby různých žánrů a období vzniku, toto poznání promítá do své interpretace (např. užití odpovídajícího průběhu dynamiky, agogiky, stylové artikulace, ...)
  - formuluje priority svého hudebního zájmu a kvalitu svých dovedností, na základě této rozvahy si samostatně vybere skladbu a nastuduje ji
  - popíše v notovém zápisu základní členění interpretovaných skladeb, tyto analytické poznatky uplatní v interpretaci (např. logická výstavba dynamiky či frází, agogiky na přirozených předělech, ...)
  - zahraje z listu skladbu přehledné sazby ve středním tempu
  - interpretuje doprovodné i drobné sólové party v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

2. ročník

- Žák**
- popíše odlišnosti v užití výrazových prostředků hudby různých stylových období a tuto zkušenost promítne do své hry
  - využívá při hře širokou škálu výrazových prostředků (artikulace a frázování, dynamika, agogika, vedení fráze, práce s barvou a kvalitou tónu...)
  - užívá přechod do palcové polohy
  - zná své stylové a žánrové priority i úroveň svých dovedností, na základě tohoto poznání si umí samostatně vybrat skladbu ke studiu
  - využívá získaných zkušeností k vytváření vlastních prstokladů a smyků
  - zahraje z listu přehledné party sólové i v rámci komorní či orchestrální hry
  - umí koordinovat rytmus, dynamiku a frázování v souborové hře

3. ročník

- Žák**
- využívá volného pohybu levé ruky po hmatníku a s intonační jistotou zvládá plynulé výměny do vyšších poloh, pracuje s barvou a kvalitou tónu a řeší samostatně varianty smyků a prstokladů
  - v interpretaci propojuje teoretické znalosti (znalosti harmonie a vědomosti o formálním členění skladby) s praktickými zkušenostmi a podle svých individuálních možností a potřeb se seznamuje s dalšími specifickými technikami hry a způsoby užití kontrabasů v různých hudebních žánrech
  - využívá získaných hudebních vědomostí v nejrůznějších disciplínách skupinové interpretace (např. v rámci smyčcového orchestru, folklórního souboru, uskupení populární hudby, ...)

4. ročník

- Žák**
- k osobité interpretaci využívá kvalitní a barevně odstíněný tón širokou škálu výrazových prostředků a druhů smyků
  - se orientuje v notovém zápise, samostatně řeší prstokladové, smykové a výrazové varianty při nácvičce i interpretaci

- má osvojena kritéria pro hodnocení slyšené i vlastní interpretace skladeb různých stylových období a žánrů, umí si vytvořit vlastní interpretační představu a při studiu skladby ji naplnit
- má osvojeny dovednosti potřebné pro dobrou spolupráci v rámci hudebních uskupení nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření (zodpovědně nastuduje svěřené party, aktivně se podílí na kultivaci výsledného společného zvuku, ...)

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden po kapitolou 5.2.26.

5.2.8 Studijní zaměření Hra na zobcovou flétnu

Zobcovou flétnu znali Evropané již od 11. století. Byla nástrojem sólovým, ale i nástrojem, který byl začleňován do různých seskupení. V šestnáctém století se zobcová flétna zapojila do tehdejších orchestrů v obdobné podobě dnešních zobcových fléten. Na počátku 18. století vytlačovala zobcovou flétnu z orchestru flétna příčná a postupem času nad ní začala i značně převažovat.

V dnešní době zažívá zobcová flétna svůj návrat. Používá se jak v tzv. hudbě staré, pro svůj sametový a uchu lahodící zvuk, ale i v hudbě moderní.

Žáci při výuce získají schopnost správného dechu, smysl pro rytmické cítění, frázování a intonaci. V krátké době se mohou účastnit hry v různých komorních seskupeních a souborech a prohlubovat tak svoje hudební schopnosti a nadání.

Učební plán:

Přípravné studium probíhá 1 vyučovací hodinu týdně ve skupině dvou žáků od 2. pololetí školního roku.

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

• Žák je zařazen na základě posouzení studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovacího předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení v rámci hudebního oboru. (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).

- Na návrh třídního učitele mohou předmět Skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.
- Od 1. – 3. ročníku I. stupně základního studia žák na doporučení učitele hraje v duu, triu.
- Na základě domluvy učitelů zobcových fléten se uspořádá přehrávka – seminář, kde budou hrát žáci

stejných ročníků.

- *Výuka předmětu Hra na zobcovou flétnu může probíhat individuálně nebo ve skupině dvou žáků, a to v rámci studia I. stupně. Ve II. Stupni studia probíhá výuka pouze individuálně.*

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na zobcovou flétnu

Přípravné studium

- Žák
- předvede správné držení nástroje, správný postoj, nasazení tónu
  - tvoří tón, jeho počátek a ukončení
  - orientuje se v notovém zápise houslového klíče, umí zahrát noty g_1 – h_1
  - umí hodnoty not celá, půlová, čtvrtová a pomlky a správně dělí notové hodnoty a tleská rytmus
  - má zažitý návyk nádechů na označených místech
  - je schopen zopakovat krátký melodický či rytmický motiv

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- ovládá držení nástroje s důrazem na správnou polohu prstů a správný postoj
  - zvládá zahrát tóny c_1 – d_2
  - praktikuje nasazení a ukončení tónu
  - zná artikulace legato, non legato
  - se orientuje v notovém zápisu na základě znalostí z předmětu Hudební nauka
  - hraje z paměti lehké národní písně

2. ročník

- Žák
- zvládá stabilní rovný tón
  - orientuje se v notovém a rytmickém zápisu na úrovni hraných skladeb
  - hraje stupnice dle technických možností žáka
  - hraje správnou artikulaci nasazení tónu
  - používá základní dynamické a výrazové prostředky k vyjádření nálady skladby
  - je schopen zahrát jednoduchou skladbu v rozsahu kvinty a hodnot not celá a půlová
  - hraje jednoduché lidové písně ve dvojhlasu; hraje i z paměti (není podmínkou)

3. ročník

- Žák
- používá dechovou oporu (funkci bránice)
  - zdokonaluje palcovou techniku
  - zná artikulaci staccato
  - hraje stupnice dur a moll do $1\#$ a $1b$, T_5 (základní tvar)
  - orientuje se v tečkovaném rytmu a synkopě
  - zvládá zahrát podle poslechu lehkou melodii
  - transponuje lehké lidové písně do tónin s $1\#$ a $1b$

4. ročník

- Žák
- využívá znalost dechové techniky
  - vhodně volí nádechy ve skladbě
  - hraje chromatickou stupnici
  - používá melodické ozdoby (trylek, nátryl, příraz a skupinka)
  - hraje stupnice dur a moll do $3\#$ a $3b$, T_5 s obraty (rozsah podle druhu nástroje)

- se zapojuje do komorní či souborové hry
- podle předpokladů dechové techniky a stavby rukou předvede hru na altovou flétnu

5. ročník

- Žák
- se orientuje na základě znalostí z hudební nauky v různých stylových obdobích
  - zahraje skladbu s jednoduchými prvky moderní techniky
  - využívá různé druhy artikulací (legato, non legato, tenuto, portamento, staccato)
  - zvládá hrát v celém rozsahu nástroje
  - ovládá tečkované rytmy, synkopy, trioly, sextoly
  - hraje stupnice dur, moll do 4# a 4b, akordy: T₅, D₇, zm. 7 jejich obraty
  - hraje z listu, podle poslechu zahraje píseň
  - dokáže cvičit těžká místa pomocí rytmů a artikulací

6. ročník

- Žák
- zvládá palcovou techniku a dovede čistě zahrát tóny vysoké polohy
  - se orientuje ve výrazových prostředcích (dynamika, agogika) a předvede je ve hře na zobcovou flétnu
  - hraje stupnice dur, moll do 6# a 6b, akordy: T₅, D₇, zm. 7 a jejich obraty
  - dbá na intonační jistotu
  - zvládá zahrát těžší etudy a technické cvičení

7. ročník

- Žák
- umí využít poznatky o správném dýchání, tvoření tónu a kvalitě tónu
  - vhodně volí nádechy (dechové fráze)
  - ovládá hru z listu, využívá dynamiku, tempa, agogiku
  - vhodně začleňuje melodické ozdoby (přiraz, nátryl, trylek, skupinka)
  - má zažitý způsob cvičení, systém rozehrávání
  - dokáže sám naladit nástroj
  - zvládá podle svých možností hru na tenorový nástroj
  - podle svých možností zvládá hru na basovou flétnu v notaci F klíče
  - hraje stupnice dur, moll do 7# a 7b (v celém rozsahu nástroje), akordy: T₅, D₇, zm. 7 a jejich obraty (v celém rozsahu nástroje)
  - hraje chromatickou stupnici
  - samostatně nastuduje lehčí skladbu a přednese těžší skladbu (z paměti)

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák
- dodržuje artikulaci a rytmus, dynamiku a agogiku
  - vysvětlí a předvede postup nácvičení etudy či skladby
  - dbá na kulturu tónu a intonační jistotu, samostatně naladí flétnu
  - hraje stupnice dur, moll přes celý rozsah nástroje, akordy: T₅, D₇, zm. 7 a jejich obraty v celém rozsahu nástroje
  - umí zahrát chromatickou stupnici přes celý rozsah

2. ročník

- Žák
- dokáže se spolehlivě orientovat v notovém zápisu
  - umí vyjádřit svou hrou určitý pocit, náladu i emoce
  - zná různé druhy melodických ozdob (k základním melodickým ozdobám přidá

- dvojitý nátryl, náraz, odraz, obal)
- hraje 3 druhy vibrata (dechové, prstové a na labiu)
- zvládá hrát skladby různých stylových období

3. ročník

- Žák - zahraje na všechny druhy zobcových fléten (sopraninová, sopránová, altová, tenorová a basová)
- dovede kombinovat hru na různé zobcové flétny
- hraje stupnice dur moll v rychlém pohybu
- hraje akordy a jejich obraty vše v celém rozsahu nástroje
- nastuduje větu z koncertu, sonaty na základě svých poznatků o interpretaci

4. ročník

- Žák - umí rozeznat různá stylová období v hudbě a skladbu určitého období sám nastudovat
- orientuje se v moderních technikách hry na zobcové flétny a umí je využít
- předvede spolehlivě hru z listu
- dovede se začlenit do různých souborů a přispívá svými dovednostmi k úspěšnému provedení hudebních děl

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden po kapitolou 5.2.26.

5.2.9 Studijní zaměření Hra na příčnou flétnu

Původ flétny sahá až do pravěku. První zachované zprávy jsou ze starověkého Egypta, kde se flétna těšila velké vážnosti a úctě a byla obestřena různými pověstmi. Dále pak po celá staletí byl tento nástroj velmi oblíben.

Původně se příčná flétna vyráběla ze dřeva, na rozdíl od dnešních fléten kovových, měla pouze dírky a v notách se označovala jako flautotraverso. Postupem času se vyvíjela a zdokonalovala. Známe mnoho mistrů nástrojařů, kteří se zasloužili o její rozvoj, jak po stránce akustické, tak technické. Nejznámějším však byl mnichovský flétnista, skladatel, zlatník, nástrojař a vynálezce Theobald Böhm, který přesně propočítal vzdálenost a velikost otvorů a opatřil flétnu klapkami. Jeho obdivuhodný vynález z roku 1847 se používá dodnes.

V současné době je studium hry na příčnou flétnu velmi rozšířeno. Vhodným obdobím pro zahájení výuky je 9. rok dítěte, avšak podle tělesné vyspělosti žáka a výrazného hudebního nadání je možné započít výuku i dříve, zvláště pak v dnešní době, kdy trh nabízí různé typy fléten uzpůsobené pro hru malých dětí. Studium hry na příčnou flétnu se může zabývat i starší jedinec.

Tento nástroj má velké technické a výrazové možnosti. Rozvíjí u žáka melodické a rytmické citění, vytváří cit pro hudební frázi, cit pro kvalitní tón a kultivované vystupování.

Příčná flétna má široké uplatnění ve hře sólové, komorní, souborové a orchestrální. Hráči se mohou zařadit do těles vážné, jazzové, dechové i populární hudby.

Učební plán:

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na příčnou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum				1	1	2	2	2	2	2	2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

• Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).

• Na návrh třídního učitele mohou předmět Skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.

• Žák může za fyzických předpokladů započít s hrou na příčnou flétnu již v 7 letech věku, při použití k tomu uzpůsobené flétny.

• Od 2. ročníku I.stupně hraje žák v hodinách se svým učitelem v duu.

• Na základě domluvy učitelů příčných fléten se uspořádá přehrávka – seminář, kde budou hrát žáci stejných ročníků.

• Ve druhém stupni hry na příčnou flétnu je možno podle uvážení třídního učitele s přihlédnutím k technickým a nátiskovým předpokladům žáka souběžně s příčnou flétnou studovat hru na pikolu.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na příčnou flétnu

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- zvládá základy žeberně-bránicového dýchání dle svých možností
  - ovládá podle svých možností přirozené držení nástroje, volný nátisk a tvorbu tónu
  - umí nasazovat a ukončit tón
  - vnímá rozdíl mezi dobrým a špatným tónem
  - ovládá sestavení a údržbu nástroje
  - využívá způsobu hry legato, portamento
  - zná a hraje noty celé, půlové čtvrt'ové, osminové, pomlky
  - orientuje se v základních taktech 2/4, 3/4 a 4/4
  - umí zahrát přiměřeně ke svému věku přednesovou skladbu
  - zahraje národní píseň z paměti

2. ročník

- Žák
- využívá intenzivní nádech a prodlužuje plynulý výdech
  - realizuje při hře žeberně bránicové dýchání
  - dokáže nátiskově zvládnout rozdíly jednotlivých oktáv
  - využívá zdravý a kvalitní tón a dovede jej kontrolovat
  - používá způsob hry staccato
  - orientuje se v notovém zápisu, hraje noty šestnáctinové
  - umí se orientovat v taktech 3/8, 6/8
  - zná a používá dynamická znaménka – p, mf, f, crescendo, decrescendo a základní tempová označení (allegro, moderato, allegretto, ritardando, a tempo)
  - hraje stupnice dur a moll do 1# a 1b, T₅ s obraty v rozsahu jedné oktávy

3. ročník

- Žák
- má zažitý správný způsob cvičení, zná systém rozehrávání
  - zvládá intonaci a naladění nástroje dle pokynů učitele
  - obohacuje hru o další výrazové prostředky (např. sf, sfz, pp, mp, ff; tempová označení)
  - hraje stupnice dur a moll do 2# a 2b, akordy: T₅, D₇, zm. 7 a jejich obraty v rozsahu oktávy
  - je schopen zahrát krátkou skladbu z paměti, hraje podle sluchu snadné písně

4. ročník

- Žák
- dokáže cvičit těžší místa pomocí rytmů a artikulací
  - umí pracovat na zdokonalení a uvolnění nátisku
  - využívá znalosti dynamiky a agogiky při provedení hudebních děl
  - dokáže správně volit nádechy, zvládá techniku dechu
  - je schopen nastudovat jednoduchou skladbu
  - hraje jednoduché hudební útvary z listu
  - se začleňuje do komorní či souborové hry
  - hraje stupnice dur a moll do 3# a 3b, akordy: T₅, D₇, zm.7, obraty – vše přes dvě oktávy
  - transponuje jednoduché písně do tónin s 2# a 2b

5. ročník

- Žák
- ovládá základní nátiskové návyky při práci s intonací
  - disponuje dobrým tónem ve všech polohách
  - umí pracovat s dechem a vibratem
  - dbá na spojení dynamiky a intonace
  - uplatňuje poznatky z předešlých ročníků a sám dovede vhodně oddělit dechové fráze
  - dokáže nastudovat a zahrát těžší etudu a technické cvičení
  - hraje stupnice dur, moll do 5# a 5b, akordy: T₅, D₇, zm.7 a jejich obraty (dvě oktávy)
  - zahraje přednesovou skladbu určitého stylu z paměti (není podmínkou)

6. ročník

- Žák
- se orientuje ve složitějším notovém zápisu
  - je technicky zdatnější i v rychlejším tempu
  - pracuje samostatně s nádechy, dynamikou, intonací
  - ovládá vibrato
  - je schopen interpretovat skladby různých stylů
  - rozumí hudební formě skladeb, které interpretuje
  - podle sluchu sestavuje lehčí melodie a hraje i s drobnými variacemi
  - hraje stupnice dur, moll do 6# a 6b (v celém rozsahu nástroje), akordy: T₅, D₇, zm.7 a jejich obraty (rozsah dvou oktáv)
  - zahraje těžší přednesovou skladbu
  - transponuje jednoduché písně do různých tónin

7. ročník

- Žák
- dokáže posoudit svůj výkon, označit chyby a odstranit je
  - je schopen samostatně nastudovat skladbu
  - ovládá výraz a přesnost při provedení skladby
  - disponuje technickými i výrazovými dovednostmi
  - pracuje s dynamikou v celém rozsahu nástroje, správně volí tempo, agogiku a

- frázování
- si sám naladí nástroj
- hraje stupnice dur, moll do 7# a 7b, akordy: T₅, D₇, zm.7 s obraty (v celém rozsahu nástroje)
- hraje chromatickou stupnici
- dokáže nastudovat a zahrát náročnější etudy a cvičení a přednesové skladby, pracuje s dynamikou a agogikou
- hraje v komorních nebo orchestrálních souborech

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák**
- se spolehlivě orientuje v notovém zápisu
  - dokáže samostatně řešit dýchání, frázování, dynamiku, agogiku, intonaci i kvalitu tónu
  - dokáže za pomoci již získaných poznatků vyjádřit náladu interpretovaného díla
  - zvládá hru z listu
  - hraje stupnice dur, moll přes celý rozsah nástroje, akordy: T₅, D₇, zm.7 a jejich obraty
  - hraje chromatickou stupnici přes 2 oktávy
  - samostatně uplatní v etudě a přednesové skladbě poznatky o dynamice, tempech a agogice

2. ročník

- Žák**
- umí nastudovat lehčí skladbu podle poslechu
  - dbá o kultivovaný tón a pravidelné vibrato
  - předvede chromatickou stupnici (celý rozsah)
  - nastuduje větu z koncertu, sonaty apod. na základě svých poznatků o provedení skladby a různých interpretacích
  - předvede samostatnou práci s barvou tónu

3. ročník

- Žák**
- disponuje kvalitním tónem ve všech polohách
  - zná a používá různé druhy melodických ozdob
  - ovládá nástroj po stránce technické
  - hraje stupnice dur, moll, akordy a jejich obraty vše v celém rozsahu nástroje
  - nastuduje náročnou etudu s frázováním, nádechy a výrazem
  - dokonale se orientuje v notovém zápise (hra z listu apod.)
  - podle svých schopností interpretuje skladbu (větu z koncertu, sonaty apod.)

4. ročník

- Žák**
- je schopný správně interpretovat skladby různých stylových období
  - je připravený uplatnit se v různých souborech a orchestrech
  - spolehlivě ovládá hru těžších partů z listu
  - dokáže sám nastudovat na základě svých poznatků novou skladbu
  - dovede porovnat svůj výkon s ostatními interprety a získané vědomosti a dovednosti za celé hudební studium uplatnit v dalším životě

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden pod kapitolou 5.2.26.

5.2.10 Studijní zaměření Hra na barokní příčnou flétnu

Barokní příčná flétna neboli traverso byla jeden z nejoblíbenějších nástrojů v 18.století. Existovalo mnoho výrobců těchto fléten, např. rodina Hotteterre, Johann Joachym Quantz, Pierr Jaillarda Bressan, rodina Denner, Godfrid Adrian Rottenburgh a Johannes Hyacynthus Rottenburgh, Carl Palanca...atd. Díky několika málo dochovaným kusům příčných fléten došlo k obrození výroby těchto historických nástrojů. Typ a název flétny je dán dle jejich původních výrobců. Současnými výrobci (20.-21.st) jsou např. Rudolf Tutz a Rudolf Tutz ml.(Rakousko), Claire Souberyan (Francie), Martin Wenner (Německo), Alain Winkelmann (Švýcarsko), Fabio di Natale (Itálie), Jean Jacques Melzer (Francie).....

Barokní příčná flétna umožňuje hráči velký hudební rozvoj v oblasti tvoření tónů, barvy tónů, interpretaci ve stylových obdobích. Materiály, ze kterých se flétny vyráběly a vyrábí jsou různé druhy dřev. Každé má jinou barvu, jiný zvuk a práce s každým druhem dřeva je jiná - zimostřez, zimostřez mořený, palisandr, eben, grenadil.

Optimální věk pro začátek hry na tento nástroj je 11-13 let. Doporučuje se mít za sebou několik let výuky na jiný dechový nástroj jako je zobcová či příčná flétna. Žák se bude postupně seznamovat s nástrojem, utvrzovat nátisk, nové hmaty, barvu zvuku tónů, hrát s ladičkou -intonovat, hrát v komorní hře a seznamovat se s repertoárem pro barokní příčnou flétnu.

Učební plán:

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na barokní příčnou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1								

Základní studium I. stupně

1.ročník

Žák: – dbá na velmi důležitý dech a práci s ním

- držení nástroje, postoj
- artikulace a práce s rty
- intonace, hra s ladičkou (415 Hz, 440Hz)
- tvoření tónu, vnímání barvy tónu
- hmaty a jejich osvojování

- D dur a akordy v pomalém tempu
- drobné instrumentální skladbičky
- hra z paměti
- hra s korepítőrem
- Metodika a studijní hra: D.Janssens, E.Walker
- poslechy nahrávek traversa v hodinách

2. ročník

Žák: – dbá na postoj a držení nástroje

- utvrzování artikulace
- utvrzování hmatů i „vidličkových“
- intonace – práce s ladičkou
- vnímání barvy tónu- podporovat a utvrzovat žáka, kde se tón v ústech či hlavě tvoří
- hra z paměti
- drobné instrumentální skladby a artikulace v nich
- melodické ozdoby
- hra s korepítőrem
- souhra
- stupnice: D,G,C (F) , d, e (g) + akordy v pomalém tempu
- Metodika a studijní hra :D.Janssens a E.Walker
- poslech nahrávek traversa v hodinách

3. ročník

Žák: – hmaty

- dech
- postoj a držení nástroje
- práce s ladičkou
- stupnice do 3 posuvek a akordy dur i moll dle dovednosti žáka
- hra z paměti
- melodické ozdoby
- hra s korepítőrem
- souhra- komorní hra
- etudy, metodika a studijní hra: W.Popp, D.Janssens, E.Walker
- poslechy nahrávek traversa v hodině

4. ročník

Žák: – dbá na správný dech

- postoj a držení nástroje
- hmaty
- artikulace
- intonace – práce s ladičkou
- melodické ozdoby
- stupnice: do 4 posuvek a akordy dur i moll
- technická cvičení a práce s hmaty i vidličkovými
- etudy, metodika a studijní hra: W.Popp, D.Janssens , E.Walker
- hra z paměti
- hra s korepítőrem
- souhra
- poslechy nahrávek traversa v hodinách

5. ročník

Žák: – dbá na dechová cvičení

- artikulace, práce s ladičkou
- melodické ozdoby
- etudy, metodika nástroje: W.Popp, D.Janssens, E.Walker
- stupnice -viz 4.ročník
- technická cvičení
- hra z paměti
- hra s korepétitorem
- souhra
- poslechy nahrávek traversa v hodinách

6. ročník

Žák: – dbá na správný dech

- artikulace
- postoj a držení nástroje
- technická cvičení
- etudy, metodika nástroje: W.Popp, D.Janssens, E. Walker
- stupnice do 4-5 posuvek a akordy dur i moll
- hra z paměti
- hra s korepétitorem
- souhra
- poslechy nahrávek traversa v hodinách

7. ročník

Žák: – dbá na dechová cvičení

- artikulace
- melodické ozdoby
- technická cvičení
- etudy, metodika nástroje :W.Poop, D.Janssens, E.Walker
- stupnice do 5 posuvek a akordy dur i moll dle dovednosti žáka
- hra z paměti
- hra s korepétitorem
- souhra
- poslechy nahrávek traversa v hodinách

Základní studium II. stupně

1.ročník

Žák: – dbá na správný dech

- postoj a držení nástroje
- intonace – práce s ladičkou
- artikulace
- práce s barvou tónu
- technická cvičení a práce s vidličkovými hmaty
- stupnice do 5 posuvek a akordů dur a moll dle dovednosti žáka
- melodické ozdoby zvl. ve franc. hudbě

- hra z paměti
- hra s korepétitorem
- souhra-duo, trio, kvintet..
- poslechy nahrávek traversa v hodinách

2. ročník

- Žák: – dbá na práci s dechem
- postoj a držení nástroje
  - artikulace
  - intonace - práce s ladičkou
  - práce s barvou tónu
  - utvrzování ornamentiky ve skladbách
  - technická cvičení a práce s vidličkovými hmaty
  - stupnice do 6/7 posuvek dur a moll a akordy dle dovednosti žáka
  - hra z paměti
  - hra s korepétitorem
  - souhra
  - poslechy nahrávek traversa v hodinách

3. ročník

- Žák: – dbá na správný dech
- postoj a držení nástroje
  - artikulace
  - intonace - práce s ladičkou
  - barva tónu
  - ornamentika ve skladbách
  - technická cvičení a práce s vidličkovými hmaty
  - stupnice do 6/7 posuvek s akordy dle dovednosti žáka
  - hra z paměti
  - hra s korepétitorem
  - souhra
  - poslechy nahrávek traversa v hodině

4. ročník

- Žák: – dbá na práci s dechem
- postoj a držení nástroje
  - artikulace a barva tónu
  - intonace – práce s ladičkou
  - ornamentika ve skladbách
  - technická cvičení a práce s vidličkovými hmaty
  - stupnice 7 posuvek
  - hra z paměti
  - hra s korepétitorem
  - souhra
  - poslechy nahrávek traversa v hodinách

5.2.11 Studijní zaměření Hra na klarinet

Klarinet je hudební nástroj, který patří u nás k nejrozšířenějším dřevěným dechovým nástrojům. Interpretovi nabízí neomezené dynamické, technické a zvukové možnosti a bohaté využití v klasické, dechové, taneční a jazzové hudbě. Je oblíben pro svůj barevný a krásný tón. Jeho tvůrcem se stal na začátku 18. století norimberský nástrojař J. Ch. Denner.

Žáci naší školy se při studiu uplatňují jako hráči v dechovém orchestru KUFR, v Symfonickém orchestru a dalších orchestrálních a komorních tělesech.

Učební plán:

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klarinet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum				1	1	2	2	2	2	2	2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- Žák je na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).
- Na návrh třídního učitele mohou předmět Skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na klarinet

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- umí sestavit nástroj a provádí jeho základní údržbu
  - ovládá znalost tónů a hmatů
  - umí dělit základní rytmické hodnoty
  - zná pravidla správného nátisku, nasazení a prstové techniky
  - orientuje se v notovém zápisu
  - zvládá hru jednoduchých lidových písní
  - zahraje národní píseň z paměti

2. ročník

- Žák
- zvládá hru staccato, správně nasazuje
  - se umí doladit k jinému nástroji a ovládá znalost stupnic dru do 4# a 4b
  - tvoří plynule crescendo a decrescendo ve smysluplných hudebních frázích
  - dokáže rozčlenit hudební myšlenky správnými nádechy
  - hraje durové a mollové stupnice do 2# a 2b, T₅ s obraty

3. ročník

- Žák
- hraje durové a mollové stupnice do 7# a 7b, D₇, zm. 7 s obraty
  - rozšiřuje rozvoj techniky o prstová cvičení od Fritze Kröpsche
  - se orientuje v charakteru temp přednesové skladby
  - dokáže pracovat na zlepšení rytmické pulsace v etudách a přednesových skladbách

- rozvíjí ve frázi napětí tónu a dynamiku
- vnímá náladu skladby a tuto náladu dokáže vyjádřit základními výrazovými prostředky

4. ročník

- Žák
- zvládá rychlou hru staccatové techniky a artikulace
  - umí zpřesnit rytmické a tempové cítění
  - prohlubuje dechové techniky a jejich nácvik
  - dokáže tvořit správným způsobem dynamické gradace a kontrasty
  - ovládá základní znalost rozdílů v interpretaci mezi jednotlivými slohy
  - zahraje jednodušší skladbu z paměti
  - se zapojuje do komorní, souborové nebo orchestrální hry

5. ročník

- Žák
- pracuje na rozvoji prstové techniky
  - zpřesňuje metrické cítění a použití agogiky v přednesových skladbách
  - umí samostatně užít frázování v napětí a dynamice zvuku
  - hraje durové a mollové stupnice do 7# a 7b, T₅, D₇, zm. 7 s obraty přes 2 oktávy

6. ročník

- Žák
- zrychluje techniky ve všech polohách nástroje
  - užívá hru portamento
  - rozvíjí vyrovnanost jednotlivých rejstříků a koncentraci tónu
  - hraje durové a mollové stupnice do 7# a 7b, T₅, D₇, zm. 7 s obraty v celém rozsahu nástroje

7. ročník

- Žák
- vytváří samostatně první hudební fráze, umí vyjádřit náladu, dynamiku, napětí a dokáže sjednotit tyto tři aspekty
  - má rozvinutou techniku v tříčárkované poloze
  - hraje chromatická stupnice
  - interpretuje se správnou stylovostí skladby různého charakteru
  - podle svých schopností zvládá elementární transpozici

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák
- hraje chromatické stupnice přes celý rozsah nástroje
  - má hlubší znalosti ve členění hudební fráze
  - hraje z listu party jednodušších skladeb
  - se zapojuje do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření a zodpovědně pracuje na společné interpretaci skladeb

2. ročník

- Žák
- hraje celotónové stupnice a zvětšený trojzvuk přes celý rozsah nástroje
  - umí transponovat jednodušší melodie
  - interpretuje skladby jazzového a folklórního charakteru

3. ročník

- Žák
- hraje durové a mollové stupnice v terciích, akordy a jejich obraty v celém

- rozsahu nástroje
- zahraje přednesovou skladbu (věta z koncertu, sonaty apod.)

4. ročník

- Žák
- ovládá hru in C
  - se zapojuje do dechového orchestru, zvládá hru z listu (orchestrální party)
  - zvládá základy improvizace
  - si umí vytvořit vlastní názor na interpretaci skladeb různých stylů a žánrů a tento svůj názor dokáže odprezentovat

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden po kapitolou 5.2.26.

5.2.12 Studijní zaměření Hra na saxofon

Saxofon patří do skupiny dřevěných dechových nástrojů jednoplátkových. Jeho uplatnění je velmi široké. Můžeme ho najít téměř ve všech typech orchestrů a nezdědká též jako sólový nástroj. Velký rozmach zaznamenal v poválečném období jako součást oblíbených big bandů.

Žáci se v naší škole mohou zapojit do dechového orchestru KUFR, Symfonického orchestru a dalších orchestrálních těles.

Učební plán:

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na saxofon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).
- Na návrh třídního učitele mohou předmět Skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na saxofon

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- dokáže sestavit nástroj a manipulovat s hubičkou a plátkem
  - realizuje základy tzv. bráničního dýchání
  - reguluje proud vzduchu bez nasazení
  - nasazuje tóny ve střední poloze nástroje
  - stabilizuje nátisk
  - hraje středně dlouhé hudební fráze na jeden nádech
  - modeluje barvu tónu
  - ovládá motoriku obou rukou na úrovni odpovídající náročnosti prováděných cvičení
  - zahraje národní píseň z paměti

2. ročník

- Žák
- zdokonaluje regulaci dechového proudu
  - rozeznává a dokáže reprodukovat různé druhy artikulace
  - dokáže bezpečně kontrolovat kvalitu tónu v první oktávě s mírným přesahem do druhé oktávy
  - udrží vlastní melodickou linku za doprovodu druhého nástroje
  - bezpečně se orientuje v notovém zápise
  - seznamuje se systémem durových stupnic a tónických kvintakordů
  - hraje durové a mollové stupnice do 2# a 2b, T₅ s obraty

3. ročník

- Žák
- ovládá základy práce s dynamikou (zvládá techniku správného dýchání)
  - registruje agogické změny v průběhu skladby
  - hraje durové a mollové stupnice do 3# a 3b, D₇, zm. 7 s obraty
  - pracuje s dechem a vědomě využívá vibrato
  - hraje skladby za doprovodu klavíru
  - se zapojuje do komorní, souborové nebo orchestrální hry

4. ročník

- Žák
- se orientuje ve všech durových tóninách
  - zahraje základní mollové stupnice a jejich tónické akordy
  - ovládá základní harmonické funkce (T, S, D) ve všech tóninách
  - je schopen interpretace kratší skladby z paměti
  - reprodukuje složitější melodické a rytmické útvary

5. ročník

- Žák
- hraje durové a mollové stupnice do 7# a 7b, T₅, D₇, zm. 7 s obraty, rozsah přes dvě oktávy, v rychlém tempu
  - dokáže zahrát těžší technická cvičení
  - zahraje náročnější přednesovou skladbu z paměti
  - umí pracovat samostatně ve skladbě s dynamikou a agogickými znaménky
  - analyzuje prováděnou skladbu z hlediska hudební formy
  - hraje pentatonické stupnice - všechny durové a mollové

6. ročník

- Žák**
- zvládá těžší technická cvičení - ovládá vibrato
  - zahraje náročnější skladbu z listu
  - orientuje se v akordech a všech jejich tenzích
  - dokáže vytvářet a aplikovat církevní stupnice v rámci systému durové stupnice
  - umí tvořit jednoduché improvizované fráze na základě předchozích znalostí durového systému a jeho aplikace prostřednictvím tzv. církevních modů
  - odlišuje různé druhy frázování v adekvátních hudebních stylech
  - hraje durové a mollové stupnice do 7# a 7b v celém rozsahu nástroje

7. ročník

- Žák**
- harmonizuje melodie pomocí základních harmonických funkcí
  - ovládá harmonizaci melodie prostřednictvím sledu dominantních jader
  - dovede transponovat jednoduchý pattern v pomalém tempu plynule ve všech tóninách
  - hraje v běžně psaném rozsahu nástroje
  - hraje T₅, D₇, zm. 7 s obraty v celém rozsahu nástroje
  - zahraje chromatickou stupnici

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák**
- se orientuje v systému stupnice melodické moll a jejích modech
  - dokáže aplikovat mody melodické moll
  - hraje chromatické stupnice přes celý rozsah nástroje
  - rytmizuje krátké improvizované fráze
  - zahraje jednoduché off beats (hemioly) s bezpečnou orientací v systému těžkých dob
  - analyzuje sluchem intervaly (výšku tónů) a jednodušší akordy

2. ročník

- Žák**
- zahraje celotónovou stupnici a zvětšený trojzvuk přes celý rozsah nástroje
  - ovládá bluesové schéma, jeho varianty a bluesové stupnice

3. ročník

- Žák**
- hraje durové a mollové stupnice v terciích
  - zahraje přednesové skladby (věta z koncertu, sonaty apod.)
  - se podílí na výběru vlastního repertoáru

4. ročník

- Žák**
- ovládá alterovanou stupnici jako VII. mod melodické moll a ostatní její mody
  - se orientuje bezpečně v akordových značkách
  - dokáže samostatně nastudovat náročnějších skladbu a zvládá správnou interpretaci
  - komponuje vlastní jednodušší skladby
  - aplikuje zmenšenou stupnici (v rámci zmenšeně zmenšených septakordů a v rámci dominantních septakordů)
  - zvládá základy improvizace
  - zahraje rozsáhlejší skladbu (koncert či sonátu apod.)

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden po kapitolou 5.2.26.

5.2.13 Studijní zaměření Hra na trubku

Trubka je nejběžnějším zástupcem skupiny žesťových nátrubkových nástrojů. Moderní ventilová trubka byla objevena počátkem 19. století, kdy díky své schopnosti zahrát všechny chromatické tóny ve svém rozsahu rychle nahradila starší předchůdce. Má široké využití prakticky ve všech hudebních žánrech – v klasické hudbě, jazzu, popu, latinskoamerické hudbě aj. Žáci se časem mohou zapojit dechového orchestru KUFR, Symfonického orchestru a dalších orchestrálních těles.

Učební plán:

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na trubku	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum				1	1	2	2	2	2	2	2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).
- Na návrh třídního učitele mohou předmět Skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:**Vyučovací předmět: Hra na trubku****Základní studium I. stupně****1. ročník**

- Žák
- udrží správný postoj při hře, držení nástroje
  - popíše stavbu nástroje, způsob ošetření a údržby
  - použije správné bráničň-žeberní dýchání (ala Bobby Shew)
  - vytvoří tón bez nátrubku i s nátrubkem, dbá na nenásilnou tvorbu nátisku bez nadměrného tlaku na rty
  - nasadí čistě, dbá na kvalitu tónu a jeho ukončení, hraje vydržované tóny
  - zahraje stupnici C dur, tónický kvintakord
  - zahraje jednoduchou lidovou nebo populární píseň

2. ročník

- Žák
- popíše základy historie nástroje
  - zahraje v rozsahu tónů od g do c²
  - vysvětlí počítání základních notových hodnot (celá - nota osminová)
  - dokáže zahrát čistě jednotlivé tóny
  - umí hrát v legatu intervaly do č.5
  - zahraje stupnice C dur a G dur s kvintakordem po třech tónech a stupnice F dur a G dur v dosavadním rozsahu
  - hraje etudy v osminových hodnotách, jednoduchý přednes nebo píseň

3. ročník

- Žák
- vysvětlí rytmickou strukturu základních taktů
  - zahraje s metronomem, umí udržet tempo
  - umí použít podle svých možností výrazové prostředky (dynamika, agogika)
  - dbá na správného členění frází
  - se zapojuje do komorní či souborové hry
  - hraje durové stupnice do 3# a 3b, akordy z paměti
  - ovládá retní vazby, staccato, legato, přednes s doprovodem

4. ročník

- Žák
- hraje v rozšířeném rozsahu nad c² (podle možností)
  - používá další druhy artikulace (portamento, tenuto)
  - zahraje vybrané jednodušší skladby z paměti
  - hraje durové stupnice do 4# a 4b včetně tónického kvintakordu a mollové do 2# a 2b
  - je schopen při hře sebereflexe
  - předvede pravidelné cvičení jednoduchých nátiskových cvičení
  - zahraje jednoduché melodie podle sluchu
  - se zapojuje do komorní, souborové nebo orchestrální hry

5. ročník

- Žák
- předvede, že disponuje při hře jednoduchých písní a instruktivních skladeb
  - představou o rytmické a melodické struktuře skladby
  - hraje v rozsahu fis - g² (podle možností)
  - zahraje retní vazby legato v rychlejším tempu (kontrola metronomem)
  - předvede v základech techniku jednoduchého staccata
  - popíše principy zodpovědné přípravy na vystoupení
  - hraje mollové stupnice do 3# a 4b

6. ročník

- Žák
- zahraje pedálové tóny, složitější retní vazby, intervalové skoky (podle možností)
  - zahraje mollové stupnice do 4# a 4b včetně kvintakordů v artikulacích, durové stupnice se 6# a 6b, zvětšené, zmenšené stupnice
  - předvede, jak pracuje s dynamikou, agogikou, frázováním
  - prokáže zdokonalenou prstovou techniku
  - popíše, jak postupně proniká do jiných hudebních žánrů
  - hraje klasický a jazzový repertoár

7. ročník

- Žák
- zahraje chromatické stupnice, dominantní a zmenšené septakordy
  - nastuduje samostatně přiměřeně obtížnou skladbu

- transponuje elementární skladby z B do C (podle možností)
- prokáže, že vnímá náladu skladby a vyjádří ji, interpretuje různými výrazovými prostředky

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák**
- zvládá základy jazzu, swingu, lehké a snadné frázování
  - hraje jazzová dueta
  - uplatňuje všechny doposud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje
  - dokáže samostatně pracovat s barvou a kvalitou tónu

2. ročník

- Žák**
- hraje virtuózní etudy
  - hraje jazzové party (hra v jazzovém orchestru)
  - zvládá obtížnější big-bandové frázování
  - ovládá jednoduché transpozice do C, D
  - se plně orientuje v notovém zápisu, samostatně řeší interpretaci a problematiku nástrojové techniky (dýchání, frázování, výraz)

3. ročník

- Žák**
- zvládá základy improvizace (improvizace v orchestru)
  - hraje z listu orchestrální party
  - má svůj názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů, dokáže svůj názor prezentovat a diskutovat o něm

4. ročník

- Žák**
- je schopen rozehrát se a připravit na hudební produkci (vystoupení)
  - zahraje z listu party náročnějších skladeb
  - hraje všechny stupnic dur i moll, zmenšené, alterované kvintakordy, septakordy
  - je schopen zahrát „lehkou“ improvizaci na jazzový standard
  - orientuje se v historii nástroje, má přehled o hráčích na trubku, rozumí hudbě jako celku
  - má ve svém repertoáru - klasický přednes, sólovou big bandovou skladbu, improvizovaná sóla v jazzovém kombu
  - zvládá složitější transpozice do A, Es, E
  - se zapojuje do souborové hry různého obsazení a žánrového zaměření, spolupracuje s kolektivem a zodpovědně pracuje na společné interpretaci skladeb
  - se profiluje podle svého zájmu, sám si vybírá a rozšiřuje svůj repertoár, k produkci využívá své posluchačské a interpretační zkušenosti a získané hudební vědomosti a dovednosti

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden po kapitolou 5.2.26.

5.2.14 Studijní zaměření Hra na lesní roh

Lesní roh je žesťový hudební nástroj. Má charakteristický stočený tvar, zvuková trubice má délku přes čtyři metry a je zakončen širokým ozvučником. Je opatřen zpravidla čtyřmi ventily.

Vyvinul se z loveckých nástrojů používaných pro hraní fanfár a signálů při lovu zvěře. Od přelomu 17. a 18. století se používá v orchestrech. Kromě symfonických orchestrů má nezastupitelné místo v orchestrech dechových a v komorní hře různého nástrojového složení.

Žáci se na naší škole mohou s tímto nástrojem uplatnit v dechovém orchestru KUFR, Symfonickém orchestru a dalších komorních a orchestrálních tělesech.

Učební plán:

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na lesní roh	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum				1	1	3	3	3	3	3	3
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).
- Na návrh třídního učitele mohou předmět Skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na lesní roh

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- předvede správný postoj při hře a držení nástroje
  - má ustálené správné nasazení nátrubku
  - popíše jednotlivé části nástroje
  - popíše brániční dýchání
  - nasazuje tóny jazykem
  - hraje tóny v rozsahu oktávy v celých, půlových a čtvrt'ových hodnotách (podle možností s využitím lidové písně)

2. ročník

- Žák
- má základní intonační představivost ve spojitosti s notovým zápisem
  - zvládá dýchací návyky
  - dbá na omezený tlak nátrubku na rty
  - ovládá základní dynamické cítění (f, mf, p)
  - hraje durové stupnice a kvintakordy do 2# a 2b dle dosaženého rozsahu

- hraje jednoduché přednesové skladby (nejlépe z paměti)

3. ročník

- Žák
- využívá zdokonalených nátliskových schopností
  - ovládá základní nátlisková cvičení
  - zvládá základní údržbu nástroje
  - hraje jednoduché melodie podle sluchu
  - zahraje jednoduchou skladbu z paměti
  - využívá více prvků dynamického cítění ve hře
  - uplatňuje se podle svých schopností v souhře s dalším nástrojem

4. ročník

- Žák
- zná stručnou historii nástroje
  - dokáže vyjádřit náladu skladby základními výrazovými prostředky
  - zahraje durové stupnice do 4# a 4b, kvintakordy v obratech po čtyřech tónech, tenuto, legato v dosaženém rozsahu
  - se zapojuje do komorní, souborové nebo orchestrální hry
  - naladí za pomoci učitele svůj nástroj k doprovodnému nástroji
  - dokáže zhodnotit svůj výkon

5. ročník

- Žák
- používá B ladění (pokud má nástroj s B ventilem)
  - má nátliskové schopnosti v rozsahu $c - f^2$
  - má větší intonační jistotu
  - dbá na kultivovaný a ušlechtilý tón
  - má správné návyky dýchání se schopností vědomého ovládní dechu
  - zvládá hru staccato
  - umí zahrát akcent, sforzato

6. ročník

- Žák
- zahraje mollové stupnice do 4# a 4b v dosaženém rozsahu, k daným stupnicím hraje tónické kvintakordy
  - má přehled o historii nástroje, jeho hudební literatuře a uplatnění v současné době
  - rozumí transpozicím
  - hraje skladby různých stylových období
  - zvládá hru z paměti i u náročnějších skladeb
  - dokáže zahrát z listu jednoduché sólové skladby a party souborové hry

7. ročník

- Žák
- má nátliskové schopnosti a jistotu tónu v rozsahu B – g^2 v dynamice p – ff
  - zvládá základy interpretace různých stylových období
  - dokáže samostatně nastudovat středně náročnou skladbu
  - zvládá transpozice Es, D a C ladění u jednoduché skladby
  - rozumí základním melodickým ozdobám a ví, jak se hrají
  - zvládá všechny durové a mollové stupnice do 5 posuvek, D7

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák
- hraje všechny durové, mollové stupnice a akordy

- uplatňuje při hře všechny vědomosti a dovednosti z dřívějšího studia
- hraje přiměřeně náročné etudy a přednesové skladby

2. ročník

- Žák
- využívá všech svých znalostí při samostatném studování nových skladeb
  - vypracuje intonační čistotu své hry
  - uplatňuje hru z paměti

3. ročník

- Žák
- má propracovány všechny artikulační a hudebně výrazové prostředky
  - zvládá tříoktávový rozsah nástroje
  - používá výrazových stránek hry jako prostředku k osobitému projevu
  - má názor na interpretaci skladeb různých stylů a je schopen je zformulovat

4. ročník

- Žák
- profiluje se podle svého zájmu
  - zvládá hru z listu u náročnějších skladeb, transpozice Es, D, C ladění
  - zapojuje se do různých hudebních seskupení, kde spoluvytváří výběr a způsob interpretace skladeb

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden po kapitolou 5.2.26.

5.2.15 Studijní zaměření Hra na trombón

Trombón je první žesťový nástroj, na který se už od jeho vzniku v patnáctém století mohla zahrát celá chromatická řada tónů. Od doby jeho vzniku se příliš nezměnil, hlavní inovace přišla v období romantismu, kdy se změnil tvar roztrubu, který byl dříve kuželovitý.

V dnešní době se používá v symfonickém orchestru hlavně trombón tenorový, se základní řadou tónů od B, dále tenorový s kvartovou zápojkou a basový s kvartovou a terciovou zápojkou. Méně často se používá trombón altový se základní řadou od Es. Trombón se také používá v jazzu a taneční a populární hudbě. V Čechách se pro nástroj používá i název pozoun. Na naší škole se žák s tímto nástrojem může zapojit do dechového orchestru KUFŘ, Jazz Nonetu, do malého dechového orchestru Kaňky a dalších komorních nebo orchestrálních těles.

Učební plán:

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na trombón	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum				1	1	2	2	2	2	2	2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).
- Na návrh třídního učitele mohou Skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na trombón

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- zvládá základní prvky důležité pro hru (držení nástroje, správný postoj)
  - vysvětlí a popíše základní návyky pro hru na nástroj (nátisk, brániční dýchání, domácí příprava)
  - je schopen popsat části svého nástroje a zná pravidla pro jeho údržbu a funkčnost
  - je schopen kombinovat první až čtvrtou polohu v lehčích etudách
  - hraje a rozlišuje rytmické hodnoty not (čtvrt'ová, půlová, celá)
  - umí číst noty v basovém i houslovém klíči v rozsahu F – f¹
  - vytváří tón na samotný nátrubek i na samotný nástroj s nátrubkem, aniž by vyvíjel velký tlak na rty
  - zahraje z paměti jednoduchou melodii a rytmické cvičení

2. ročník

- Žák
- hraje v základní poloze malé a z části jednočárkované oktávy
  - hraje durové stupnice do 2b a kvintakord s obraty v dosavadním rozsahu
  - při hře je schopen rozeznat intonační odchylky
  - interpretuje lidové písně a jednodušší skladby (sólově i s doprovodem)

3. ročník

- Žák
- hraje durové stupnice do 2# a kvintakord s obraty v dosavadním rozsahu
  - rozumí základním tempovým a dynamickým označením a umí na ně reagovat při hře (moderato, andante, allegro, ritardando, accelerando, p, mf, f, cresc., decresc.)
  - je schopen za minimální pomoci učitele naladit svůj nástroj (při hře s doprovodem)
  - rozumí výrazům snižcové a retní legato (retní legato umí použít při hře)
  - zahraje jednoduchou skladbu z paměti

4. ročník

- Žák
- hraje mollové stupnice do 2b včetně tónického kvintakordu s obraty (po třech)
  - hraje technická cvičení a melodické etudy procvičující delší fráze na jeden dech
  - při hře používá všech sedm poloh (v případě nedostatečně dlouhé ruky doporučuje učitel nástroj s kvartovým ventilem)
  - se zapojuje do komorní, souborové nebo orchestrální hry

5. ročník

- Žák - hraje mollové stupnice do 2# včetně tónického kvintakordu s obraty (po třech)
- chápe význam pojmu fráze a dokáže doplnit nádechy ve skladbě
  - je při hře schopen použít vedlejší polohy
  - ví jak hrát smíšené legato
  - hraje z listu jednoduché skladby

6. ročník

- Žák - hraje durové a mollové stupnice do 4# a do 4b včetně tónického kvintakordu s obraty (po třech)
- zvládá snižcovou techniku nástroje v různých tempech
  - dokáže zahrát vybrané melodické ozdoby
  - dokáže samostatně nastudovat jednodušší skladbu

7. ročník

- Žák - hraje plným, kvalitním, barevně hezkým tónem
- naladí nástroj (bez pomoci učitele)
  - ovládá snižcovou techniku ve všech sedmi polohách (umí přesně a rychle měnit polohy)
  - interpretuje obtížnější skladby a podílí se na jejich výběru
  - zná způsoby interpretace v různých hudebních žánrech
  - využívá při hře všechny získané technické a výrazové dovednosti

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák - zahraje trylky a melodické ozdoby
- umí pracovat s výrazovými prostředky (dynamika, frázování, hospodaření s dechem, artikulace, vibrato)
  - zahraje jednodušší skladbu v tenorovém klíči
  - je schopen zaměřit se na jemu blízký žánr a vybírat příslušný notový materiál

2. ročník

- Žák - hraje všechny durové stupnice včetně tónického kvintakordu s obraty (po třech)
- samostatně vyřeší frázování v nových skladbách (následně konzultuje s pedagogem)

3. ročník

- Žák - hraje všechny mollové stupnice včetně tónického kvintakordu s obraty (po třech)
- zahraje základní dominantní septakord
  - je schopen krátké reflexe na koncert vážné či soudobé hudby (s uplatněním trombónu)

4. ročník

- Žák - rozpozná různé hudební styly a žánry a dokáže je interpretovat
- ovládá násobné staccato, skoky přes oktávu a pedálové tóny
  - zahraje dominantní septakord a jeho obraty
  - se plně orientuje ve skladbě (tempová označení, hudební styl, forma, atd.)

- ovládá a kombinuje všechny tři druhy legat (snižcové, retní, smíšené)
- zvládá hru jednodušších skladeb v altovém klíči
- uplatňuje všechny doposud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje
- zodpovědně pracuje v souborech nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden pod kapitolou 5.2.26.

5.2.16 Studijní zaměření Hra na baskřídlovku

Baskřídlovka je žesťový nástroj, který se používá hlavně v dechovém orchestru. Má stejnou základní řadu tónů a nátrubek stejný jako trombón, proto je baskřídlovka také vhodná jako nástroj pro budoucí trombónisty, kteří ještě nejsou dostatečně fyzicky vyspělí (nemají dost dlouhou pravou ruku, aby dosáhli na sedmou polohu). Žáci se mohou s tímto nástrojem zapojit do dechového orchestru KUFR a do dalších orchestrálních uskupení naší školy.

Učební plán:

předměty	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na baskřídlovku	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum				1	1	2	2	2	2	2	2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou systematickou výuku).
- Na návrh třídního učitele mohou předmět skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na baskřídlovku

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- využívá základních prvků důležitých pro hru (držení nástroje, tvoření tónu)
  - je schopen popsat části svého nástroje a dbá na jeho údržbu a čistotu
  - cvičí nátlaková cvičení, vytváří tón bez nátrubku i s nátrubkem a dbá na to, aby jím nevyvíjel velký tlak na rty
  - hraje a rozlišuje základní rytmické hodnoty nota (čtvrt'ová, půlová, celá)

- zahraje nenáročnou skladbu

2. ročník

- Žák
- používá základní hmaty jednočárkované oktávy
  - dokáže po upozornění upravit nátisk
  - hraje s učitelem jednoduchá dueta
  - zdokonaluje nátiskové schopnosti a rozšiřuje svůj rozsah
  - hraje durové stupnice a kvintakordy ve svém možném rozsahu

3. ročník

- Žák
- rozumí základním tempovým a dynamickým označením a aplikuje je do skladby
  - hraje čistým, rovným tónem
  - je schopen za pomoci učitele naladit svůj nástroj
  - se uplatňuje ve hře s žákem stejné úrovně (popřípadě s učitelem)
  - rozšiřuje rozsah za pomoci nátiskových cvičení
  - používá staccato, legato, tenuto
  - zahraje jednoduchou skladbu z paměti

4. ročník

- Žák
- se dokáže zdokonalovat v bráničním dýchání
  - hraje technická cvičení a vydržované tóny
  - uplatňuje své tónové a intonační dovednosti ve svém dosaženém rozsahu
  - zdokonaluje intonaci, pozná, když neladí s jiným nástrojem
  - hraje durové a mollové stupnice do 2# a do 2b včetně tónického kvintakordu s obraty po třech tónech
  - se zapojuje do komorní, souborové nebo orchestrální hry

5. ročník

- Žák
- rozšiřuje tón a zdokonaluje nátisk
  - rozumí pojmu fráze a dokáže doplnit nádechy ve skladbě, používá základní melodické ozdoby
  - používá nátisk k vyrovnání případných intonačních odchylek
  - hraje z listu jednoduché skladby
  - používá pomocné hmaty

6. ročník

- Žák
- hraje durové a mollové stupnice do 4# a do 4b včetně tónického kvintakordu s obraty po třech tónech
  - zahraje složitější technická cvičení, dbá na intonační čistotu hraných tónů
  - používá získaných dovedností k samostatnému nastudování skladby

7. ročník

- Žák
- zvládá hrát plným a kvalitním tónem
  - si dokáže naladit nástroj a umí rozpoznat intonační nesrovnalosti při orchestrální hře
  - využívá dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém svém rozsahu
  - interpretuje obtížnější skladby a podílí se na jejich výběru
  - zvládá základní orientaci v basovém klíči
  - ovládá základy transpozice (přiměřeně svým schopnostem)

Základní studiu II. stupně

1. ročník

- Žák
- hraje lehčí etudy v basovém klíči
  - splňuje základní rozsah g - g²
  - zvládá hru durových a mollových stupnice do 5# a 5b v jednodušších variacích a jejich akordy
  - je schopen hry z listu (náročnějších partů)

2. ročník

- Žák
- hraje náročnější cvičení v basovém klíči
  - splňuje základní rozsah g - b²
  - zvládá hru durových a mollových stupnic do 6# a 6b v náročnějších variacích, jejich akordy a D7
  - je schopen samostatně řešit problematiku dýchání, frázování
  - spolupracuje na způsobu interpretace skladeb a jejich výrazu

3. ročník

- Žák
- dokáže při hře plynule přecházet z houslového do basového klíče
  - splňuje základní rozsah fis - c³
  - zvládá hru durových a mollových stupnic do 7# a 7b ve složitějších variacích, jejich akordy a zmenšený septakord
  - hraje středně náročné skladby z paměti
  - dokáže samostatně řešit způsob interpretace skladeb

4. ročník

- Žák
- se plně orientuje ve skladbě (tempová označení, hudební styl, forma, atd.)
  - rozpozná různé hudební styly a žánry a dokáže je interpretovat
  - využívá informačních technologií jako prostředku k obohacení svých doposud získaných znalostí a dovedností
  - zvládá hru z paměti náročnějších partů

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden po kapitolou 5.2.26.

5.2.17 Studijní zaměření Hra na tubu

Tuba je basový žesťový dechový hudební nástroj, jehož moderní historie se začíná psát od 19. století. Jde o jeden z nejhluběji znějících nástrojů vůbec. Běžný rozsah je F1 - b(f1). Tuba je opatřena minimálně třemi, častěji však čtyřmi rotačními ventily nebo písty.

Své uplatnění tuba našla v symfonickém orchestru, dechové hudbě, ale i v dixielandu, jazzu, swingu či v moderní experimentální hudbě.

Existuje několik typů tub. Klasická basová nebo kontrabasová tuba může mít i tvar tzv. heligónu tj. je zatočena kolem hráčova těla (hojně se užíval u vojenských hudeb). Podobný tvar má i suzafon, jehož ozvučnický je obrácen dopředu.

Na naší škole se žák s tímto nástrojem může zapojit do žesťového kvarteta, žesťového kvinteta nebo do dechového orchestru KUFŘ.

Učební plán:

předměty	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na tubu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum				1	1	2	2	2	2	2	2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).
- Na návrh třídního učitele mohou předmět skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na tubu Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- zná pravidla správného držení nástroje, umístění nátrubku na rty, správného dýchání, jak se tvoří tón a údržby nástroje
  - nasazuje tóny na slabiky „tá“, „tý“
  - hraje základní tóny v rozsahu oktávy
  - zahraje zpaměti stupnici B dur

2. ročník

- Žák
- se orientuje v basovém klíči
  - je schopen rozšiřovat svůj dosavadní rozsah směrem nahoru i dolů
  - hraje stupnice v celých notách ve svém dosavadním rozsahu
  - zvládá hraní jednoduchých rytmů
  - dokáže vyjádřit dynamické cítění (silně – slabě)
  - při hře dodržuje správné dýchání
  - hraje jednoduché skladby nebo písně
  - zahraje stupnice As,B,C dur + tónický kvintakord (v celých hodnotách, zpaměti)
  - hraje skladby rozdílného charakteru

3. ročník

- Žák
- zvládá hrát nátisková cvičení, ve kterých posiluje obličejové svaly
  - je schopen použít při hře vydržovaných tónů dynamiku
  - je schopen sebereflexe při hře (dbá na lehkost a uvolněnost projevu)
  - zahraje stupnice As,B,C,D,ES dur + tónický kvintakord (v půlových hodnotách)

4. ročník

- Žák
- ovládá správnou dechovou techniku
  - je schopen omezit tlak nátrubku na rty
  - zhodnotí svůj výkon na hodinách či koncertu
  - hraje akordy ve čtvrtových hodnotách, v pomalém tempu (T⁵, D⁷)
  - dokáže rozlišit hru tenuto, legato, staccato
  - umí využít dynamické prostředky, (p, mf, f)
  - hraje jednodušší přednesové skladby z paměti
  - se zapojuje do komorní, souborové nebo orchestrální hry
  - hraje stupnice G,As,B,C,D,Es,F dur + tónický kvintakord, D7

5. ročník

- Žák
- je schopen vnímat a sám opravit intonační odchylky
  - dokáže naladit svůj nástroj (bez pomoci učitele)
  - je schopen neustále zdokonalovat nátiskové dovednosti ve všech polohách
  - zahraje náročnější přednesovou skladbu
  - umí využít dynamické prostředky (akcent, crescendo, decrescendo)
  - hraje stupnice G,As dur přes 2 oktávy, a,d,e moll ve čtvrtových hodnotách (v rychlém tempu) + tónický kvintakord, D7

6. ročník

- Žák
- hraje složitější rytmy (tečkovaný rytmus, synkopy apod.)
  - zvládá hru v náročnějších taktech (4/8, 6/8)
  - je schopen krátké reflexe na výkon ostatních
  - hraje zmenšené septakordy
  - zahraje stupnice A,B přes 2 oktávy,g,h,c,cis,f,fis (z toho g,a moll přes 2 oktávy) + tónický kvintakord, D7 v osminových hodnotách

7. ročník

- Žák
- zvládá hru složitějších hodnot (šestnáctinové)
  - dokáže využít prvky hudebnosti a technickou vyspělost při hraní náročnějších skladeb
  - umí při hře uplatnit celou škálu dynamických prostředků (pp – ff)
  - hraje náročnější přednesové skladby z paměti
  - dokáže srovnat svůj výkon s výkony ostatních
  - je schopen samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu
  - dokáže podle svých schopností transponovat jednoduché melodie či písně do jiných tónin
  - zahraje stupnice durové v osminových hodnotách, gis,b,cis moll a g,a,b moll přes 2 oktávy v osminových hodnotách + tónický kvintakord, D7, zm7, T⁵, D⁷, zm⁷

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák
- má základní rozsah od kontra F do malého B
  - zvládá hru stupnic dur, moll do 7# a 7b v různých variacích (tenuto, staccato, legato), akordy dur, moll do 7# a 7b (T⁵, D⁷, zm⁷) zvládá v různých variacích z paměti
  - umí při nácviu skladeb samostatně řešit problematiku dýchání a frázování

2. ročník

- Žák - zvládá hru z listu náročnějších partů
- se podílí na výběru svého repertoáru podle svého zájmu
- hraje melodické ozdoby

3. ročník

- Žák - je schopen jednoduché improvizace
- dokáže bez přípravy doprovodit spolužáka a stylově zvolit vhodný doprovod

4. ročník

- Žák - umí při hře i samostatném nastudování skladeb uplatnit všechny získané znalosti, dovednosti v celém svém rozsahu (péče o nástroj, dýchání, frázování, výrazová stránka, správná interpretace-stylovost, barva a kvalita tónu)
- má vlastní názor na interpretaci skladeb různých stylů a žánrů a dokáže o něm diskutovat
- využívá své posluchačské i interpretační zkušenosti při vlastním výběru skladeb a jejich nastudování
- dokáže transponovat jednoduché melodie nebo doprovody do jiných tónin
- se zapojuje do souborů nejrůznějšího obsazení i žánrového zaměření a zodpovědně přistupuje ke společné práci při studiu a interpretaci skladeb

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden po kapitolou 5.2.26.

5.2.18 Studijní zaměření Hra na bicí nástroje

Studijní zaměření Hra na bicí nástroje nabízí zejména výuku hry na bicí soupravu. Stranou nezůstávají však ani perkusivní a melodické bicí nástroje. Žáci dostanou průpravu ke hře různých stylů a žánrů, ke hře z not i bez not. Všichni žáci mají příležitost zahrát si v bubenickém souboru, někteří pak v jiných smíšených tělesech jako např. Dechový orchestr mladých, akordeonový soubor a další. Výuka probíhá zábavnou formou. Žáci v podstatě již od úplného začátku "dělají hudbu" a to za doprovodu baskytary, sampleru, nebo nahraných doprovodů.

Učební plán:

Přípravné studium probíhá 1 vyučovací hodinu týdně ve skupině dvou žáků od 2. pololetí školního roku.

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum				1	1	1	1	1-2	1-2	1-2	1-2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- Výuka předmětu *Hra na bicí nástroje* může probíhat individuálně nebo ve skupině dvou žáků, a to v rámci studia 1. stupně. Ve 2. stupni studia probíhá výuka pouze individuálně.
- Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu *Skupinové praktikum* do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).
- Na návrh třídního učitele mohou předmět *Skupinové praktikum* navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na bicí nástroje

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- předvede správné sezení, držení rukou, držení paličky a správné vedení úderu
  - předvede údery v různých dynamikách (p, f)
  - hraje bez not, zopakuje jednoduchý rytmus
  - čte a hraje celé, půlové, půlové s tečkou, čtvrté a osminové noty a pomlky v základních taktech 4/4, 3/4, 2/4 na jednom bubnu
  - orientuje se v notovém zápisu, zná základní linkové znaky
  - předvede hru s metronomem (unisono, dělí metronomické hodnoty na 2 díly)
  - hraje nezávisle 2 končetinami (rytmické poměry 1:2,1:4)
  - zná a popíše jednotlivé nástroje bicí soupravy
  - popíše a dodržuje zásady zacházení s nástrojem
  - zná a vysvětlí základní linkové znaky
  - dokončí jednoduchý motiv
  - zrytmizuje dětská říkadla
  - hraje z paměti rytmus jednoduché národní písně
  - zahraje kombinace třech rytmických hodnot a dvou not
  - převede ukázkou beatového doprovodu

2. ročník

- Žák
- dodržuje správné sezení, držení rukou, držení paličky a správné vedení úderu
  - hraje nezávisle 3 končetinami (v poměrech 1:2:4, 1:3:6)
  - hraje současně na 2-3 nástroje bicí soupravy
  - hraje v mírných tempech
  - předvede hru v základní dynamice
  - čte a hraje šestnáctinové noty a pomlky a tečkovaný rytmus
  - hraje bez not, zopakuje jednoduchý rytmus na 2 bubny
  - hraje v 3/8, 6/8 taktech
  - předvede orientaci ve 4 taktové frázi

- předvede hru s metronomem
- předvede základní beaty na bicí soupravu
- řídí se základními linkovými znaky
- zná a vysvětlí základní tempová a přednesová označení
- dokončí motiv
- utvoří jednoduchý break
- hraje z paměti kratší etudu pro jeden buben
- zahraje kombinace 4 rytmických hodnot a 3 not
- předvede ukázkou beatového doprovodu se zapojením breaku

3. ročník

- Žák
- hraje nezávisle všemi končetinami
  - předvede paradidly a dvojky na jednom bubnu
  - předvede plynulé dynamické změny
  - zná a popíše melodické bicí nástroje, předvede jednoduchou melodii
  - hraje bez not, zopakuje jednoduchý beat a break
  - hraje s audio nahrávkou jednoduché beaty
  - hraje se základní dynamikou
  - předvede orientaci v osmitaktové frázi
  - předvede doprovod jednoduchých tanečních rytmů
  - předvede složitější beaty a základní breaky na soupravu
  - zná a dodržuje základní tempová a přednesová označení
  - zná a hraje synkopu a triolu
  - utvoří beat a break na celou soupravu
  - utvoří rytmickou variaci
  - zahraje z paměti skladbu pro 2 nástroje
  - zahraje z listu jednoduchou etudu pro malý buben
  - se zapojuje do komorní, souborové nebo orchestrální hry

4. ročník

- Žák
- předvede paradidly a dvojky na celou soupravu
  - předvede práci levou nohou (hi – hat)
  - předvede rimclick
  - předvede typy úderů na cajon a darbuku
  - předvede víření
  - hraje bez not, podle sluchu se naučí jednoduchý doprovod písně
  - hraje dynamicky nezávisle všemi končetinami
  - hraje liché takty (5 a 7 dob)
  - hraje s audio nahrávkou charakteristické beaty
  - popíše stavbu a způsob ladění nástrojů bicí soupravy
  - provede notový zápis rytmu písně
  - rozezná a popíše charakteristické taneční rytmy
  - udrží sled a střídání beatů a breaků
  - určí formální stavbu písně
  - vědomě používá agogiku
  - vysvětlí a předvede swingovou interpretaci notového zápisu
  - zahraje jednoduchou skladbu na xylofon
  - zná a dodržuje tempová a přednesová označení
  - podle sluchu vytvoří beat podle basové linky
  - vytvoří a vhodně zařadí break

- zahraje z paměti skladbu playalong
- zahraje z listu jednoduchou etudu pro soupravu

5. ročník

- Žák**
- předvede jednoduchý příraz
  - předvede ladění bubnů
  - předvede rimshot
  - předvede techniku položené a zvednuté paty
  - hraje bez not, podle sluchu se naučí delší beaty a breaky
  - hraje víření v kombinaci s jinými údery
  - hraje s audio nahrávkou různé styly a žánry
  - napodobuje swingovou interpretaci
  - provede notový zápis partu bicí soupravy
  - předvede jednoduchou rytmickou polyfonii (2 končetiny ostinato + 1 nezávislý hlas)
  - předvede znalost běžně používané anglické hudební terminologie
  - samostatně nastuduje jednoduchou skladbu či píseň
  - sluchem analyzuje a pojmenuje jednotlivé nástroje z audio záznamu
  - zahraje jednoduchou skladbu na xylofon s využitím dvouhlasu
  - utvoří doprovod na cajon a darbuku
  - tvoří breaky jiných délek, než 1 takt
  - zahraje z paměti skladbu pro bicí soupravu
  - zahraje z listu jednohlasý orchestrální part, jednoduchou melodii na xylofon

6. ročník

- Žák**
- předvede dvojitý, trojitý příraz a příraz vírem
  - hraje bez not, podle sluchu se naučí sólo
  - hraje latinskoamerické beaty na soupravu i perkuse
  - hraje s audio nahrávkou swingový styl
  - popíše charakteristické prvky v interpretaci skladeb různých stylů a žánrů
  - používá jednoduchý příraz
  - předvede rytmickou polyfonii (3 končetiny ostinato + 1 nezávislý hlas)
  - samostatně nastuduje skladbu či píseň
  - swingově interpretuje notový zápis
  - zahraje jednoduchou skladbu na xylofon s využitím třech paliček
  - zná a popíše typy blan, naladí bubny
  - vytvoří dvou až čtyřtaktová sóla
  - zahraje z listu vícehlasý orchestrální part, jednoduchou skladbu na xylofon
  - zahraje z paměti skladbu playalong
  - předvede hru na perkuse
  - předvede ukázkou beatových doprovodů se zapojením breaků

7. ročník

- Žák**
- předvede hru na dvoušlapku
  - předvede hru na rozšířenou soupravu
  - používá dvojitý, trojitý příraz a příraz vírem
  - uplatňuje charakteristické prvky interpretace skladeb různých stylů a žánrů
  - vymění blány a naladí soupravu
  - zahraje na xylofon s využitím čtyřech paliček
  - zná a přiblíží uznávané hráče na bicí nástroje
  - zná a přiblíží značky a typy bicích nástrojů a příslušenství
  - vytvoří sóla delšího rozsahu

- zahraje z listu orchestrální part bicí soupravy

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák - analyzuje zvukovou ukázkou (popíše styl, výrazové prostředky, obsazení, určí hlavní téma atd.)
- hraje náročnější skladby různých stylů a žánrů
  - vysvětlí a předvede postup a způsob nácvičku skladby

2. ročník

- Žák - plně zapojuje hru na dvojšlapku při sólech i beatech
- zvládá hru s tempovou jistotou
  - rozumí cizojazyčným linkovým znakům a pokynům

3. ročník

- Žák - používá v improvizaci složitější technické prvky a rytmické útvary
- nastuduje samostatně náročnější skladbu s využitím všech dosažených znalostí a dovedností
  - hraje s rytmickou a tempovou jistotou

4. ročník

- Žák - podrobně a v souvislostech analyzuje ukázky uměleckého díla a svůj názor zdůvodní
- využívá při hře nové zvuky (hraje na různé předměty, které nejsou klasickými hudebními nástroji)
  - přenáší specifické stylové prostředky do jiných žánrů
  - prokazuje celkový přehled o svém nástroji

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden po kapitolou 5.2.26.

5.2.19 Studijní zaměření Hra na kytaru

Kytara patří k nejoblíbenějším a nejrozšířenějším hudebním nástrojům. Spojuje v sobě přednosti nástroje melodického a akordického. Uplatňuje se jako sólový nástroj i jako doprovodný nástroj ve spojení s jinými nástroji v oblasti komorní hudby, taneční, jazzové, rockové atd. a to na profesionální i amatérské úrovni. Motivující je pro žáky nácviček skladeb pro dvě kytary, kde mohou porovnávat technickou i výrazovou vyspělost. Kytara se hodí k doprovodu smyčcových, dechových dřevěných a jiných nástrojů. Výuka hry na elektrickou a basovou kytaru pak reflektuje moderní styly a možnost zapojení hráče do některého z

hudebních těles, zaměřených na populární, nebo jazzovou hudbu. Žáci naší školy se uplatňují i jako sóloví hráči.

Učební plán:

Přípravné studium probíhá 1 vyučovací hodinu týdně ve skupině dvou žáků od 2. pololetí školního roku.

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Skupinové praktikum				1	1	1	1	1	1	1	1

- Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru. (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).
- Na studijní zaměření Hra na elektrickou kytaru nebo Hra na basovou kytaru přestupuje žák zpravidla pro absolvování 4. ročníku studijního zaměření Hra na kytaru.
- Na návrh třídního učitele mohou předmět Skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.
- Výuka předmětu Hra na kytaru může probíhat individuálně nebo ve skupině dvou žáků, a to v rámci studia I. stupně. Ve II. stupni studia probíhá výuka pouze individuálně.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na kytaru

Přípravné studium

- Žák
- popisuje základní části nástroje
  - poznává notovou osnovu
  - rozeznává a používá první základní tóny na melodických strunách
  - střídá prsty i,m
  - hraje palcem samostatně basové struny
  - poznává základní taktová označení, délky not a počítá si při hře
  - přečte a zahraje jednoduchou melodii za použití alespoň 3 tónů

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- uplatňuje správné držení nástroje a postavení prstů
  - pojmenuje všechny struny
  - používá v levé ruce hmaty jednotlivými prsty
  - pojmenuje noty v I. poloze na melodických strunách
  - objevuje základní tónovou řadu
  - pravou rukou hraje široký dvojhlas
  - čte a hraje noty a pomlky celé, půlové a čtvrté
  - akceptuje repetici

- zahraje celou skladbu bez zastavení
- z listu zahraje jednoduchou melodií alespoň se 3 tóny
- z paměti zahraje jednoduchou melodií alespoň se 3 tóny
- dokončí velice jednoduchý motiv

2. ročník

- Žák
- hraje jednohlasou melodií s doprovodem palce
  - pravou rukou hraje široký dvojhlas
  - rozpoznává úhozy apoyando a tirando
  - hraje úzký dvojhlas v pravé ruce
  - na struně e poznává a pojmenuje tóny do IV. polohy
  - s pomocí učitele zkouší ladit kytaru s ladičkou
  - předvede základní stupnice (Cdur, Gdur)
  - čte osminové hodnoty v základních taktech
  - poznává tečkovaný rytmus, synkopu a ligaturu
  - předvede hru forte a piano
  - zahraje z listu jednoduchou lidovou píseň
  - zopakuje z paměti jednoduchý motiv
  - dokončí jednoduchou skladbu vlastním způsobem
  - poznává základní akordy

3. ročník

- Žák
- používá úhozy tirando, apoyando
  - hraje úzký trojhlas v pravé ruce
  - na strunách e, h, g poznává a pojmenuje tóny do IV. polohy
  - poznává rozkladovou techniku (p,i,m)
  - hraje i dvouoktávovou stupnici s kadencí
  - používá změny dynamiky
  - zahraje z listu jednoduchou skladbu
  - zahraje z paměti skladbu s doprovodem basových strun
  - je schopen zahrát jednoduchý doprovod za použití základních akordů

4. ročník

- Žák
- hraje pravou rukou trojhlas i čtyřhlas
  - používá rozkladovou techniku (p,i,m)
  - poznává noty na hmatníku do V. polohy
  - poznává malé barré a techniky staccato a legato odtažné i přiklepové
  - je schopen hrát kratší úseky v rychlejším tempu
  - hraje jednoduché skladby různých žánrů a stylů
  - předvede znalost probraných tónin a zná kadence T,S,D
  - zná a předvede kytarové rejstříky (normální, sul tasto, sul ponticello)
  - poznává swingovou interpretaci
  - transponuje jednoduchý motiv
  - se pokouší o doprovod vlastního zpěvu
  - zahraje první barré akordy

5. ročník

- Žák
- hraje pokročilejší skladby různých žánrů
  - používá rozkladovou techniku (p, i, m, a)
  - poznává a aplikuje hru přirozených flažoletů

- zahraje složitější rytmické útvary, změny taktů
- zná a předvede melodické ozdoby (příraz, nátryl...)
- hraje arpeggio palcem pravé ruky
- používá rozkladovou techniku v různých obměnách
- s pomocí učitele vymění struny
- předvede znalost probraných tónin (stupnic) dur i moll, zná a zahraje kadence T, S, D
- při hře používá jednoduché melodické ozdoby
- je schopen samostatně nastudovat pokročilejší skladbu
- hraje z paměti jednoduché skladby různých stylů a žánrů
- kombinuje základní a barré akordy

6. ročník

- Žák**
- hraje rozsáhlejší skladby různých žánrů
  - hraje arpeggio palcem pravé ruky
  - pojmenuje noty na hmatníku do IX. polohy
  - používá rozkladovou techniku v různých rytmech
  - poznává techniky tremolo a vibrato
  - hraje rozsáhlejší skladby různých stylů
  - předvede znalost probraných tónin (stupnic) dur i moll, zná a zahraje rozšířené kadence
  - hraje z paměti skladby různých stylů a žánrů
  - zahraje z listu středně náročnou skladbu
  - pokouší se pomocí akordů harmonizovat stupnice

7. ročník

- Žák**
- má vyvinutou tvorbu tónu
  - hraje rozsáhlejší skladby napříč žánry
  - hraje z listu jednodušší skladby
  - pojmenuje noty na celém hmatníku
  - používá legato příklepné i odtažné
  - používá velké barré
  - dovede zahrát obtížnější rozkladovou techniku
  - zná a rozlišuje hudební styly
  - ovládá všechny stupnice
  - je schopen složitější transpozice
  - nastuduje samostatně rozsáhlejší skladbu
  - hraje z paměti skladby různých stylů a žánrů
  - aktivně vyhledává hudbu napříč žánry
  - považuje hru na kytaru za jeden ze svých klíčových koníčků

Základní studium II. stupně

1. a 2. ročník

- Žák**
- se technicky zdokonaluje v dovednostech nabytých studiem I. stupně
  - analyzuje zvukovou ukázkou kytarové hry
  - hraje náročnější skladby různých stylů a žánrů
  - podílí se na výběru repertoáru s ohledem na zastoupení různých stylů a žánrů a s ohledem na účel vystoupení
  - samostatně nastuduje žánrovou skladbu
  - je schopen hrát z listu

3. a 4. ročník

- Žák
- upevňuje své dovednosti ze studia předchozích ročníků
  - analyzuje zvukovou ukázkou hudebního díla
  - nastuduje samostatně náročnější skladbu s využitím všech dosažených znalostí a dovedností
  - samostatně volí repertoár s ohledem na účel vystoupení a různorodé zastoupení stylů a žánrů
  - improvizuje s použitím náročnějších technik
  - z listu hraje různé žánrové skladby a náročnější komorní a orchestrální party různých stylů a žánrů

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden po kapitolou 5.2.26.

5.2.20 Studijní zaměření Hra na elektrickou kytaru

Elektrická kytara, jejíž popularita neustále celosvětově stoupá, posunuje vyjadřovací možnosti kytaristy ještě o kus dále, než velmi oblíbená kytara klasická. Díky nespočtu různých typů elektrických kytar, aparatur, efektů, se hranice limitů nijak neomezuje. Vedle kytarové techniky je tak dalším důležitým faktorem poznávání těchto hranic metodou objevování, poslechu a analýzy již existující hudby. Elektrická kytara se dnes dokáže uplatnit bez nadsázky ve všech oborech hudby. Žáci se na škole mohou zapojit do různých hudebních těles a kapel s využitím elektrické kytary.

Učební plán:

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na elektrickou kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).
- Na studijní zaměření Hra na elektrickou kytaru nebo Hra na basovou kytaru přestupuje žák zpravidla pro absolvování 4. ročníku studijního zaměření Hra na kytaru.
- Na návrh třídního učitele mohou předmět Skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.
- Výuka předmětu Hra na elektrickou kytaru může probíhat individuálně nebo ve skupině dvou žáků, a to v rámci studia 1. stupně. Ve 2. stupni studia probíhá výuka individuálně.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na elektrickou kytaru

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- umí pojmenovat jednotlivé části nástroje
  - koordinuje pohyby prstů obou rukou
  - hraje akordy bez notace
  - disponuje základní melodickou a rytmickou představivostí
  - ví, jak pravidelně a systematicky cvičit
  - zahraje jednoduchou skladbu na 1 – 2 strunách
  - zahraje stupnici C dur

2. ročník

- Žák
- zvládá správné držení pravé ruky
  - zná a chápe dynamiku hry
  - užívá pravidelně metronom a dbá na dodržování rytmu
  - uplatňuje základní orientaci na hmatníku
  - používá naučené akordy a orientuje se v akordovém zápisu
  - umí naladit kytaru za pomoci ladičky
  - umí zahrát skladbu na více strunách
  - hraje základní akordy v základních polohách
  - zahraje stupnici a moll

3. ročník

- Žák
- disponuje dokonalejší motorickou zručností při hře
  - má rozvinutou orientaci na hmatníku
  - udrží tempo s metronomem
  - parafrázuje jednoduchou skladbu
  - poznává základní techniku spojenou s elektrickou kytarou
  - dokáže hrát z paměti
  - hraje barré akordy do 5. polohy

4. ročník

- Žák
- umí samostatně pracovat na zdokonalení synchronizace prstů pravé i levé ruky
  - se orientuje v notovém zápisu
  - má znalosti z oblasti technického vybavení profesionálních hráčů
  - se zapojuje do komorní, souborové nebo orchestrální hry
  - hraje barré akordy do 10. polohy

5. ročník

- Žák
- hraje power chordy do VII. polohy
  - hraje trsátkem úhodem dolů
  - pojmenuje noty na hmatníku do VII. polohy
  - poznává základní rozkladovou techniku
  - poznává bending
  - čte notový a tabulaturový zápis, hraje i bez not
  - podle sluchu zopakuje jednoduchou melodii a vytvoří jednoduchý doprovod v probraných tóninách
  - hraje jednodušší žánrové skladby a doprovody

- předvede znalost probraných tónin (stupnic) dur i moll, vč. základních kadencí
- samostatně nastuduje jednoduchou skladbu
- popíše a předvede zapojení nástroje do zvukové aparatury
- popíše základní technické vybavení potřebné pro elektrickou kytaru

6. ročník

- Žák**
- hraje power chordy ve všech polohách
  - používá jednoduchý i střídavý úhoz
  - pojmenuje noty na hmatníku do XII. polohy
  - používá rozkladovou techniku v různých rytmech
  - hraje arpeggio
  - předvede legato příklepné i odtažné bez použití prázdných strun
  - při hře začíná používat melodické ozdoby
  - používá bending, 1/2 a 1/1
  - čte náročnější notový a tabulaturový zápis
  - hraje z paměti jednodušší skladby
  - hraje charakteristické žánrové skladby a doprovody
  - předvede znalost probraných tónin (stupnic) dur i moll, vč. kadence
  - samostatně nastuduje náročnější skladbu

7. ročník

- Žák**
- pojmenuje noty na celém hmatníku
  - používá legato příklepné i odtažné bez použití prázdných strun
  - používá malé a velké barré
  - předvede hru s různými kytarovými efekty
  - předvede použití bottlenecku
  - je schopen výměny strun
  - tlumí struny pravou i levou rukou
  - hraje charakteristické žánrové skladby
  - předvede znalost všech tónin (stupnic) dur i moll, zná a zahraje rozšířené kadence
  - samostatně nastuduje kytarovou skladbu
  - uplatňuje charakteristické prvky interpretace skladeb různých žánrů
  - zná a přiblíží uznávané interprety, skladatele a skladby kytarové literatury
  - utvoří a zahraje jednoduché sólo
  - hraje z paměti náročnější skladby různých žánrů
  - zahraje z listu jednoduché sólové a doprovodné party

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák**
- je všeobecně hudebně vzdělaný, hru na svůj nástroj považuje za jeden z klíčových koníčků
  - samostatně analyzuje hudbu a vyhledává současnou hudbu
  - si uvědomuje pozici elektrické kytary v současné hudbě
  - zvládá správný úhoz a dynamické odstínění tónů ke správné interpretaci

2. ročník

- Žák** - se aktivně podílí na hudebních školních i mimoškolních akcích

- navštěvuje různé kulturní akce a je schopen reflexe na úroveň a způsobu interpretace
- ovládá základní techniku hry a aktivně vyhledává a má povědomí o novinkách technického vybavení nástroje, efektů apod.

3. ročník

- Žák - je schopen zhodnotit svůj výkon i výkon svých spolužáků
- profiluje se podle svého zájmu, využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí k samostatnému studiu nových skladeb
  - hraje skladby podle vlastního výběru, je schopen si sám rozšiřovat svůj repertoár

4. ročník

- Žák - samostatně vyhledává a analyzuje hudbu současnosti s uplatněním el.kytary
- je schopen vést diskusi na téma svůj nástroj a hudba s ním související
  - má všeobecný přehled o svém nástroji

Postupová zkouška - požadavky

- řemeslné zvládnutí nástroje
- výraz, přednes, hudební cit
- hra z listu
- hra z paměti
- tvořivá dovednost, rozvoj hudebnosti

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.26.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru kromě studijního zaměření Sólový zpěv a je uveden pod kapitolou 5.2.27.

5.2.21 Studijní zaměření Hra na basovou kytaru

Basová kytara je nástroj, který s nástupem beatové hudby téměř vytlačil tradiční kontrabas. Elektrické zesílení a mnohotvárné nastavení zvuku jí dává možnosti stát se důležitým prvkem specifického zvuku hudebních skupin. Žáci se s tímto nástrojem mohou zapojit do různých školních kapel.

Učební plán:

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na basovou kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum				1	1	1	1	2	2	2	2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).

- Na studijní zaměření Hra na elektrickou kytaru nebo Hra na basovou kytaru přestupuje žák zpravidla pro absolvování 4. ročníku studijního zaměření Hra na kytaru.
- Na návrh třídního učitele mohou předmět Skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na basovou kytaru

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- zvládá správné držení nástroje, postavení rukou, základy techniky hry prsty a trsátkem na prázdných strunách
  - ovládá notaci na I. – III. poloze
  - dokáže naladit nástroj na prázdných strunách
  - zahraje stupnice v rozsahu 1 oktávy v I. – III. poloze v celých notách

2. ročník

- Žák
- se orientuje ve čtení basového klíče
  - zvládá hraní jednoduchých rytmů v pravé ruce prsty nebo trsátkem
  - zvládá základní synchronizaci pravé a levé ruky
  - ovládá notaci na I. – V. poloze
  - zvládá ladění nástroje za pomoci flažoletů
  - hraje stupnice v rámci I. – V. polohy v rozsahu 1. oktávy (F,G,C,D,A) v půlových hodnotách
  - zahraje jednoduchý motiv z paměti

3. ročník

- Žák
- zvládá hraní složitějších rytmických útvarů v pravé ruce prsty, trsátkem
  - vnímá náladu skladby a je schopen ji vyjádřit elementárními výrazovými prostředky
  - hraje stupnice v rozsahu 1 oktávy ve čtvrt'ových hodnotách v I. – V. poloze + T⁵
  - dokáže zahrát jednoduchou basová linku za doprovodu klavíru (nebo kytary)

4. ročník

- Žák
- je schopen hry z listu v pomalém tempu
  - dokáže vytvořit jednoduchou basovou linku
  - je schopen hrát basový doprovod na základních harmonických funkcích
  - zvládne hru rozložených tónických kvintakordů
  - dokáže zhodnotit svůj výkon
  - se zapojuje do komorní, souborové nebo orchestrální hry
  - hraje stupnice ve čtvrt'ových hodnotách v I. – VI. poloze v rozsahu 1 oktávy (v rozsahu 2 oktáv u pětistrunného nástroje) + T⁵
  - hraje skladby rozdílného charakteru

5. ročník

- Žák
- ovládá notaci v I. – VII. poloze
  - hraje stupnice a akordy v rozsahu dvou oktáv ve čtvrt'ových hodnotách v I.-VII. poloze, D⁷
  - zvládá rozlišení prstokladu dur a moll
  - orientuje se v akordických značkách
  - dokáže zahrát repertoár různých stylových období

- je schopen jednoduché improvizace při tvorbě basové linky
- dokáže hrát složitější basovou linku za doprovodu klavíru (nebo kytary)

6. ročník

- Žák**
- ovládá notaci v I. – IX. poloze
  - orientuje se ve hře náročnějších taktů (4/8, 6/8)
  - hraje plynule ve vyšších polohách
  - hraje stupnice a akordy v osminových hodnotách v I. – IX. poloze, zm⁷
  - je schopen doprovázet podle notace i akordických značek

7. ročník

- Žák**
- je schopen samostatně se připravit na vystoupení
  - dokáže nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu se stylovou a osobitou interpretací
  - ovládá notaci v I. – XII. poloze
  - dokáže využívat zvukovou pestrost nastavení nástroje a aparatury
  - dokáže srovnat svůj výkon s výkony ostatních
  - hraje stupnice v rozsahu 2 oktáv v osminových notách v I. – XII. poloze

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák**
- hraje stupnice dur, moll ve dvou oktávách
  - zvládá tvorbu basové linky na základních harmonických funkcích
  - využívá své schopnosti při komorní a souborové hře

2. ročník

- Žák**
- zvládá seřízení nástroje, výměnu strun, základní návyky nutné k dosažení co nejlepšího výsledného efektu (péče o nástroj, aparaturu)
  - orientuje se v nastavení aparatury a dokáže si připravit nastavení barvy tónu
  - využívá kvality tónu a úhozu k interpretaci hudby v jemných barevných a dynamických odstínech

3. ročník

- Žák**
- je schopen vést diskusi na téma můj nástroj a jeho uplatnění
  - samostatně vyhledává a analyzuje hudbu současnosti s uplatněním basové linky

4. ročník

- Žák**
- ovládá hru ve všech polohách v rámci celého rozsahu nástroje
  - zvládá všechny způsoby techniky hry - hra prsty, trsátkem, slap

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.26.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru kromě studijního zaměření Sólový zpěv a je uveden pod kapitolou 5.2.27.

5.2.22 Studijní zaměření Sólový zpěv

Již od prvního ročníku jsou žáci seznamováni se základy pěvecké výchovy a techniky. V rámci rozvíjení hlasové a pěvecké kultury si osvojují základní pěvecké návyky např. správné držení těla, dýchání apod.

Výsledkem studia sólového zpěvu je přirozený a kultivovaný přednes skladeb, které jsou vybírány podle individuálních schopností žáka. Jde převážně o lidové a umělé písně přiměřené věku žáka. V rámci studijního zaměření Sólový zpěv žák navštěvuje povinně předmět sborový nebo komorní zpěv.

Cílem celého studia sólového zpěvu je přirozená interpretace v rámci žánru i stylového období. U žáků se buduje i zájem o účast na mimoškolních aktivitách (koncerty, divadlo, muzikál a jiné kulturní akce).

Učební plán:

Přípravné studium probíhá 1 vyučovací hodinu týdně ve skupině dvou žáků od 2. pololetí školního roku.

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Sólový zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní zpěv *	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Pěvecký sbor *	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- *Komorní zpěv a Pěvecký sbor jsou povinné volitelné předměty, žák si zvolí povinně od 1. ročníku studia jednu nebo druhou variantu.*
- *Výuka předmětu Sólový zpěv může probíhat individuálně nebo ve skupině dvou žáků, a to v rámci studia 1. stupně. Ve 2. stupni studia probíhá výuka pouze individuálně.*

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Sólový zpěv

Přípravné studium

- Žák
- má přirozené, uvolněné držení těla
  - zvládá hluboký nádech
  - je schopen měkkého nasazení počátečního tónu
  - zpívá hlasová cvičení v rozsahu tercie
  - udrží se v tónině za pomoci doprovodu
  - dokončuje melodické a rytmické úryvky
  - umí pracovat na intonačně stabilním kultivovaném tónu
  - zvládá zpěv v dynamice *mf*

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- stojí ve správném a přirozeném postoji při zpěvu

- používá při zpěvu klidné přirozené dýchání
- je schopen čisté intonace
- v rozsahu tercie-kvinty je schopen zazpívat uvolněným a přirozeným hlasem jednoduchá sestupná technická cvičení
- dbá na správnou výslovnost – správné uvolnění dolní čelisti
- používá hlas v celém svém rozsahu
- je schopen dynamického odstínění p-mf
- dokáže zazpívat skladbu z paměti
- zpívá lidové a dětské umělé písně

2. ročník

- Žák**
- používá klidné a hluboké dýchání (nádech, zadržení, výdech)
  - správně artikuluje a přirozeně používá mluvidla
  - intonuje čistě za doprovodu nebo a capella
  - zazpívá různá sestupná a vzestupná pěvecká cvičení v rozsahu kvint
  - rozumí frázování hudební linky
  - zvládá zpěv legato

3. ročník

- Žák**
- uplatňuje klidné a hluboké dýchání v rámci prodloužených frází
  - zpívá postupová a rozkladová hlasová cvičení v rozsahu sexty, tónického kvintakordu s využitím legata
  - přirozeně spojuje pro správnou pěveckou artikulaci jednotlivé vokály ve cvičeních i písních
  - využívá znalosti dynamiky a agogiky
  - se zapojuje do sborového či komorního uskupení

4. ročník

- Žák**
- zvládá klidný hluboký nádech na začátku a rychlý nádech mezi frázemi
  - využívá hlas v celém svém rozsahu s důrazem na hlavovou rezonanci
  - zvládá postupová a rozkladová hlasová cvičení v rozsahu oktávy
  - dodržuje jednotlivé hudební fráze, na kterých zvládá crescendo, decrescendo a agogické prvky
  - zpívá jednodušší druhý hlas k lidovým písním
  - uplatňuje zásady pěvecké hygieny

5. ročník

- Žák**
- používá rozšířený hlasový rozsah s důrazem na propojení hlavové a hrudní rezonance
  - využívá žeberně bráničního dýchání
  - zvládá zazpívat rozložený kvintakord s vrchní oktávou v legatu a staccatu
  - v technických cvičeních a písních vyrovnává vokály
  - umí pracovat s legatem a staccatem, dynamikou a agogikou
  - je schopen dvojhlasu s učitelem či spolužákem
  - vystihuje náladu a charakter písně

6. ročník

- Žák**
- dokáže prodlužovat dechové fráze
  - v rámci porozumění textu písně používá přiměřených výrazových prostředků a pracuje s dynamikou jednotlivých frází

- zpívá ve dvojhlasu a tříhlasu ve sboru či komorním uskupení
- zpívá se složitějším doprovodem klavíru či jiného hudebního nástroje
- je schopen zhodnotit adekvátně svůj i výkon svých spolužáků

7. ročník

- Žák**
- dokáže provést hlasové cvičení v rámci oktávy v legatu, staccatu a používá je v problematice přechodových tónů
  - dokáže vyjádřit náladu, emoce
  - v rámci žánru skladby využívá práci s mikrofonem
  - zpívá nonartificiální skladby

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák**
- uvědoměle používá žeberně brániční dýchání
  - vyrovnává a spojuje hlasové rejstříky a rozšiřuje hlasový rozsah
  - zvládá dokonalou artikulaci a umí pracovat na zdokonalování dechových frází
  - podřizuje zpívaný repertoár stylové interpretaci
  - zvládá interpretaci populárních písní

2. ročník

- Žák**
- je schopen plynulé kantilény s prodlužováním dechových frází
  - interpretuje skladby různých stylů a žánrů
  - zvládá základní požadavky pro správné pochopení a interpretaci jazzových písní

3. ročník

- Žák**
- uvědoměle používá dechovou techniku a pracuje s dechovou oporou
  - rozšiřuje svůj hlasový rozsah, vyrovnává hlas v celé své hlasové opoře
  - samostatně pracuje při korepetici
  - zvládá synkopy a akcenty na lehkých dobách

4. ročník

- Žák**
- ovládá hlas v celém svém rozsahu a propojuje plynule jednotlivé rejstříky
  - se plně orientuje v notovém zápisu (rozumí obsahu textu, využívá agogiku, dynamiku a jiné výrazové prostředky)
  - rozezná jednotlivá slohová období, jejich znaky a rozdílnosti
  - je schopen samostatné práce při korepetici i při studiu vlastního repertoáru
  - se orientuje ve vícehlasé skladbě a dokáže zazpívat čistě svůj part
  - dokáže vyjádřit vlastní názor na vokální nebo vokálně-instrumentální hudbu
  - se profiluje podle svého zájmu a preferencí (podílí se na výběru repertoáru)
  - zpívá skladby různých období a stylů s přihlédnutím na jejich znaky a rozdílnosti

Vyučovací předmět: Pěvecký sbor

Základní studium I.stupně

3. – 7. ročník

- Žák**
- využívá základní návyky a dovednosti (správné uvolněné držení těla při zpěvu, klidné dýchání)
  - používá svůj hlas v celém svém rozsahu (zachovává jeho přirozenost, nepřepíná své

- síly, nezpívá v nepřírozené poloze)
- rozlišuje základní dynamiku a agogiku, má povědomí o legatovém zpěvu
- udrží svůj hlas v jednoduchém dvojhlasu
- adekvátně reaguje na dirigentská gesta
- umí intonovat v rámci individuálního hlasového rozsahu a řešit rytmické záležitosti
- používá hudebně výrazové prostředky při interpretaci skladby

Základní studium II.stupně

1. – 4. ročník

- Žák**
- ovládá základy dechové techniky, měkké nasazení tónu, zásady správné artikulace a hlasové kultury
  - využívá rozšířený hlasový rozsah a podle svých možností vyrovnané hlasové rejstříky
  - rozlišuje kultivovaný projev, hudební frázi a kantilénu
  - čistě intonuje svůj part ve vícehlase s instrumentálním doprovodem
  - orientuje se ve struktuře sborové partitury
  - pracuje s větším rozsahem dynamiky
  - s jistotou reaguje na dirigentská gesta
  - vnímá vyváženost jednotlivých hlasů při realizaci sborové skladby
  - je schopen samostatné přípravy
  - zvládá zpěv dvojhlasu a tříhlasu
  - dokáže vyjádřit svůj názor na kvalitu skladby a na vhodnost sborové interpretace
  - je schopen aktivní a zodpovědné spolupráce s ostatními

Vyučovací předmět: Komorní zpěv

Základní studium I. stupně

3. – 4. ročník

- Žák**
- stojí při zpěvu ve správném a přirozeném postoji
  - je schopen čisté intonace ve dvojhlasu
  - správně artikuluje a přirozeně používá mluvidla

5. -7. ročník

- Žák**
- je schopen čisté intonace ve vícehlase
  - vnímá a vhodně reaguje na vyváženost jednotlivých hlasů v daném komorním seskupení

Základní studium II. stupně

1. – 4. ročník

- Žák**
- přirozeně zpívá svůj pěvecký part ve své hlasové poloze se správnou artikulací
  - spolupracuje s ostatními hlasy na dynamice a agogice
  - orientuje se v partituře a stylově reprodukuje svůj part na základě získaných dovedností a návyků

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

5.2.23 Studijní zaměření Hra na akordeon

Akordeon zaujímá vedle klasických nástrojů významné místo, přestože je to nástroj poměrně mladý. Existuje několik druhů akordeonů - diatonické, chromatické, klávesové, knoflíkové, ruské bajany, barytonky, heligonky či bandoneony. U nás v Čechách se na ZUŠ vyučuje nejčastěji hra na klávesový akordeon, na konzervatořích jak na klávesový tak i na knoflíkový akordeon s barytony, v lidové a dechové hudbě se vyskytují například různé profesionální i amatérské heligonkářské soubory a spolky.

Akordeon je vícehlasý přenosný hudební nástroj, který má díky různému počtu registrů velkou možnost barevných nuancí. Tento nástroj plní funkci jak sólového tak i doprovodného nástroje s uplatněním ve všech stylech hudby (klasická hudba, soudobá hudba, jazz, filmová hudba, dechová hudba, alternativní hudba).

Hráči na akordeon se mohou uplatnit jako sóloví interpreti nebo mohou být součástí různých hudebních souborů, kapel a uskupení. Žáci naší školy se mohou během studia zapojit do různých komorních těles nebo akordeonového souboru.

Učební plán:

Přípravné studium probíhá 1 vyučovací hodinu týdně ve skupině dvou žáků od druhého pololetí školního roku.

Předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na akordeon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum				1	1	1	1	2	2	2	2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).
- Na návrh třídního učitele mohou předmět Skupinové praktikum navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na akordeon

Přípravné studium

- Žák
- zvládá postavení pravé ruky od tónů c², c¹ a levé ruky na tónech C,G,D
  - je seznámen se správným ovládním měchu, zvládá základní měchovou techniku (vyrovnaný tah měchu směrem ven a dovnitř, vedení měchu podle značek)
  - umí správně sedět s nástrojem
  - orientuje se v pětiprsté poloze
  - hraje jednoduché lidové písně a cvičení v rozsahu pětiprsté polohy
  - zahraje známou lidovou píseň z paměti (pouze pravou rukou)
  - si dokáže během hry sám počítat v základních čtvrtových taktech

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- ovládá hru legato a staccato v pravé ruce

- prokazuje znalosti not v basovém klíči (C,G,D,F)
- se orientuje v houslovém klíči v rozsahu c^1 - g^2
- ovládá akordickou hru v levé ruce - bas plus durový akord
- zahraje stupnici Cdur a kvintakord v pravé ruce (legato, staccato) každou rukou zvlášť
- prokazuje dovednosti ve stejnoprstokladové souhře pravé a levé ruky
- hraje jednoduchá cvičení a lidové písně pro obě ruce dohromady s melodickým i akordickým basem

2. ročník

- Žák
- ovládá hru v dynamickém rozpětí *p-mf-f*
  - prokazuje znalosti tónů levé ruky v pomocné řadě (H, A, E)
  - zahraje stupnici C-dur a kvintakord oběma rukama dohromady (legato, staccato)
  - zvládá hru osminových hodnot v rychlejším tempu a pravidelné obracení měchu po dvou až třech taktech (delších frázi)

3. ročník

- Žák
- umí zahrát durové stupnice C, G, D dohromady (legato, staccato) a obraty tónického kvintakordu každou rukou zvlášť
  - má vylepšenou měchovou techniku, ovládá dynamickou hru – crescendo,decrescendo
  - má znalosti tónů pomocné řady (v levé ruce) v rámci nových stupnic
  - ovládá ligaturu
  - hraje jednoduché přednesové skladby
  - zvládá správné frázování (obracení měchu) v jednodušších skladbách

4. ročník

- Žák
- hraje durové stupnice A, E, F s obraty tónického kvintakordu dohromady (legato, staccato)
  - umí zahrát dvojhmaty v pravé ruce (tercie, sexty)
  - ovládá tečkovaný rytmus a synkopu
  - hraje technická cvičení v rychlejších tempech (allegretto, allegro)
  - se zapojuje do komorní, souborové nebo orchestrální hry
  - má znalosti tónů pomocné řady (v levé ruce) v rámci nových stupnic
  - ovládá akordický doprovod - bas plus mollový akord
  - umí zahrát přednesové skladby s dynamikou a výrazem

5. ročník

- Žák
- je seznámen s možnostmi registrace (s ohledem na typ nástroje, na který žák hraje)
  - ovládá melodické ozdoby (přiraz, nátryl, trylek)
  - hraje durové stupnice H, B, ES, kvintakord s obraty a mollové harmonické stupnice a, e, h, kvintakord s obraty – zvlášť
  - hraje skladby různého charakteru a žánru

6. ročník

- Žák
- hraje durové a mollové stupnice do 5# a 5b a kvintakord s obraty přes jednu oktávu
  - umí zahrát septimový akord v levé ruce
  - dokáže rozeznat a zahrát triolu
  - hraje šestnáctinové noty a (pomlky) v rychlém tempu
  - umí zahrát akcent prstovou i měchovou technikou
  - ovládá hru - tenuto
  - zahraje jednodušší polyfonní skladbu

- se podílí na výběru skladeb a studijního materiálu

7. ročník

- Žák
- hraje durové a mollové stupnice do 5# a 5b a kvintakord s obraty přes dvě oktávy
  - dokáže interpretovat skladby různých žánrů s bohatým uplatněním výrazových, dynamických a měchových kvalit (sám dokáže vhodně zvolit registraci, zná označení u základní a nejpoužívanější registrace v pravé i levé ruce, samostatně pracuje s měchem s ohledem na fráze ve skladbě, plně rozumí všem předepsaným dynamickým a výrazovým označením)
  - je schopen pracovat s dynamickým rozpětím *pp-ff*
  - se bezpečně orientuje v celém rozsahu melodické části nástroje
  - vytváří doprovod k jednoduchým písním s využitím základních funkcí-T, S, D
  - hraje písně plynule v terciích a ovládá i hru v sextách
  - dokáže zahrát obal a glissando a chromatický postup v pravé ruce
  - ovládá hru z listu
  - dokáže si sám vytvořit vhodný prstoklad v technicky náročných pasážích
  - zahraje náročnější přednesovou skladbu z paměti

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák
- hraje durové stupnice do 6# a 6b přes dvě oktávy a kvintakord s obraty přes celý rozsah nástroje v rychlých tempech (legato, staccato)
  - se podílí na výběru svého repertoáru, zná bližší informace o autorovi, původu a stylu skladby, je schopen vyhledat a porovnat různé způsoby interpretace
  - interpretuje skladby různých stylů a žánrů a vybrané skladby hraje z paměti
  - je schopen krátké reflexe na navštívený koncert (na výkon interpretů-akordeonistů)
  - zahraje skladbu 20. století původně psanou pro akordeon

2. ročník

- Žák
- hraje harmonické mollové stupnice do 6# a 6b přes dvě oktávy a čtyřhlasý kvintakord s obraty přes celý rozsah nástroje (legato, staccato)
  - dokáže samostatně vyřešit základní frázování
  - je schopen samostatně vytvořit k jednoduché melodii či lidové písni dvojhlas v terciích, sextách a použít postup dudácké kvinty

3. ročník

- Žák
- hraje durové stupnice do 7# a 7b přes dvě oktávy a čtyřhlasý kvintakord s obraty přes celý rozsah nástroje (legato, staccato)
  - je schopen samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu a při interpretaci zohlednit přednesovou stránku skladby
  - zahraje z listu lehčí party komorní a souborové hry

4. ročník

- Žák
- hraje harmonické mollové stupnice do 7# a 7b přes dvě oktávy a čtyřhlasý kvintakord s obraty přes celý rozsah nástroje (legato, staccato)
  - zahraje melodickou a chromatickou stupnici
  - zvládá měchovou techniku – měkké, ostré nasazení a ukončení, obrat měchu v kterékoli poloze bez dynamické změny a akcentu, plynulé měchové obraty, střídavý měch – technika below shake

- ovládá prstovou techniku, rychlá tempa, skoky v pravé a levé ruce, portamento, umí tvořit kultivovaný tón
- umí využívat široké spektrum rejstříků v rámci stylu a žánru, používá veškeré výrazové prostředky a s pomocí technických, měchových a dynamických dovedností správně interpretuje skladby různých stylů a žánrů
- je schopen diskuse o způsobu interpretace skladeb, které hraje
- se hráčsky profiluje podle svého zájmu i podle doporučení svého učitele a dokáže využít své studiem nabyté zkušenosti v neprofesionální umělecké praxi

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden po kapitolou 5.2.26.

5.2.24 Studijní zaměření Hra na elektrické klávesové nástroje

Elektronické klávesy (keyboard) je elektronický, moderní, víceúčelový hudební nástroj, který nabízí bohaté uplatnění v nejrůznějších oblastech hudby. Lze jej využít při doprovodu nejrůznějších sólových nástrojů či pěveckého sboru, může být součástí jakéhokoli orchestru, souboru či kapely, ale samozřejmě ho lze také využít jako samostatný sólový nástroj. Při hře na elektronické klávesy lze přitom uplatnit prvky klavírní či varhanní hry. Tento nástroj nabízí rozvoj v oblasti klavírní techniky, rytmického cítění, improvizace i technického zpracování hudby pomocí počítače.

Technické vybavení různých typů elektronických kláves se větší či menší měrou liší, proto při pořizování nástroje je nutné brát v úvahu, co od nástroje očekáváme a jakého cíle chceme v této oblasti dosáhnout. Vše totiž závisí na jeho technickém vybavení.

Elektronické klávesy jsou moderním, současným nástrojem, který stále prochází vývojem - technické zdokonalování, nové funkce apod. Přes barevnou pestrost zvuku a jiné funkce nabízí tento nástroj hravé a zábavné poznávání nejrůznějších hudebních stylů a žánrů. Žáci se během studia mohou zapojit do různých komorních těles, akordeonového orchestru nebo školních kapel.

Učební plán:

Přípravné studium probíhá 1 vyučovací hodinu týdně ve skupině dvou žáků od druhého pololetí školního roku.

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na EKN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinové praktikum				1	1	1	1	2	2	2	2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

- Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci

vyučovaného předmětu *Skupinové praktikum do kteréhokoli kolektivního seskupení hudebního oboru (pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku).*

- Na návrh třídního učitele mohou předmět *Skupinové praktikum* navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Hra na elektrické klávesové nástroje

Přípravné studium

- Žák
- dokáže popsat nástroj a zvládá jeho základní obsluhu nutné ke hře
  - dokáže na klaviatuře vyhledat tóny c malé, c¹, c²
  - zvládá základní postavení rukou na klaviatuře
  - se orientuje v základní pětiprsté poloze v pravé ruce
  - reprodukuje jednoduché melodie v polohách c – c²
  - je schopen zahrát z paměti jednoduchou píseň v pravé ruce za jednorstvého doprovodu v levé ruce

Základní studium I.stupně

1. ročník

- Žák
- umí rozdělit klaviaturu nástroje do všech oktáv (dokáže vyhledat C kontra - C4)
  - dokáže zahrát stupnici C dur a durový kvintakord v pravé i levé ruce zvlášť (legato, staccato)
  - ovládá hru legato a staccato
  - se orientuje v jednočárkované poloze (c–g)
  - dokáže zahrát v pětiprsté poloze jednoduchá cvičení oběma rukama dohromady
  - zahraje z paměti jednoduchou lidovou píseň v tónině C dur za doprovodu tónického, dominantního a subdominantního akordu
  - je schopen při hře uplatňovat sluchovou sebekontrolu

2. ročník

- Žák
- zahraje durové stupnice C, G, D, přes jednu oktávu, souběžně i v protipohybu, oběma rukama dohromady a tónický kvintakord (legato, staccato), obraty kvintakordu – zvlášť
  - zvládá hru v terciích
  - ovládá hru tečkovaného rytmu
  - umí zahrát v tóninách C, G, D dur základní harmonické funkce T,D,S
  - dokáže hrát podle akordových značek základní durové a mollové akordy
  - zahraje jednoduchou čtyřruční skladbičku
  - má přehled o základních zvukových barvách nástroje, umí si zvuky sám vyhledat a navolit pomocí funkce VOICE (flétna, kytara, cembalo, klavír)
  - hraje lidové a umělé písně s melodickým, harmonickým doprovodem nebo doprovodem podle akordických značek
  - interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů

3. ročník

- Žák
- hraje durové stupnice do 4 # ,oběma rukama dohromady, souběžně i protipohybem přes jednu oktávu, legato, staccato a obraty akordu souběžně, dohromady
  - umí z durového kvintakordu vytvořit mollový kvintakord (v levé i pravé ruce)
  - je schopen zahrát technicky náročnější cvičení s melodickým či harmonickým doprovodem, ovládá hru v synkopách a triolách a prokazuje znalost správného počítání

- umí zahrát základní melodické ozdoby (příraz, nátryl, trylek)
- ovládá hru v dynamickém rozpětí *p-mf-f*
- umí zahrát podle akordických značek septimové akordy ve zjednodušené verzi (základní tón a přidaná septima) a to pouze při hře s automatickým doprovodem
- umí sám navolit automatický doprovod a hrát jednoduché skladbičky v různých stylech a tempech
- zná funkci tlačítek: STYLE, VOICE, TEMPO, HARMONY, INTRO-ENDING, FILL IN a umí je používat
- zahraje polyfonní skladbu

4. ročník

- Žák**
- hraje durové stupnice do 4# a kvintakord s obraty přes dvě oktávy, souběžně a protipohybem, harmonické mollové stupnice do 4# a kvintakord s obraty přes jednu oktávu, souběžně
  - je schopen zahrát polyfonní skladbu s využitím barevných možností nástroje (cembalo, clavichord, varhany apod.) k podtržení stylovosti skladby
  - je schopen hry z listu
  - umí samostatně vytvářet vhodné prstoklady
  - dokáže sám vybrat a navolit vhodný automatický doprovod k zadané skladbě, je schopen určit charakter skladby či žánr a podle toho zvolit i vhodnou barvu nástroje a tempo
  - ovládá funkci – STYLE VOLUME (umí zesílit či zeslabit sílu zvuku doprovodu)
  - zvládá základní pedálovou techniku
  - umí samostatně pracovat s metronomem (funkce nástroje)
  - se zapojuje do komorní, souborové nebo orchestrální hry

5. ročník

- Žák**
- hraje harmonické mollové stupnice do 4# a 4 b přes dvě oktávy, souběžně i protipohybem a kvintakord s obraty, souběžně – legato, staccato
  - dokáže bez značení v notách správně používat pedál
  - je schopen využívat další funkce nástroje - změnit rejstřík melodie, změnit hlasitost automatického doprovodu, posouvat bod dělení pro hru s automatickým doprovodem
  - umí zahrát septimové akordy (celý durový akord s přidanou septimou)
  - je schopen samostatně obsluhovat nástroj (při souborové hře)
  - zahraje skladbu z období klasicismu
  - vytvoří doprovod k jednoduché melodii či lidové písni za pomoci základních harmonických funkcí T,S,D

6. ročník

- Žák**
- hraje durové stupnice do 5# a 5b, souběžně a protipohybem přes dvě oktávy, kvintakord s obraty - souběžně
  - zvládá základy improvizace, je schopen k melodii vytvořit jednoduchý akordický či melodický doprovod nebo k akordickému podkladu vytvořit jednoduchou melodii
  - umí užívat další funkce – DUAL, SPLIT, REVERB
  - se zdokonaluje po technické i výrazové stránce
  - dokáže zahrát skladby různých moderních stylů a sám zvolit vhodnou barevnost nástroje i vhodný doprovod, orientuje se v celém rozsahu nástroje

7. ročník

- Žák**
- hraje harmonické mollové stupnice do 5# a 5b, souběžně a protipohybem přes dvě

- oktávy, kvintakord s obraty akordu – souběžně a v rychlých tempech
- je schopen samostatně pracovat se získanými znalostmi o možnostech nástroje a využívá je při hře na nástroj
- se orientuje v hudebních žánrech a je schopen vhodného nastavení nástroje pro jednotlivé skladby, zná charakteristiku a původ jednotlivých stylů
- je schopen hrát z paměti
- zvládá pedálovou, prstovou a výrazovou techniku
- má přehled o základních kytarových značkách pro akordy a zná jejich možné zastoupení jiným akordem
- je schopen krátké reflexe na svůj výkon i výkon svých spolužáků (při koncertech, přehrávkách, soutěžích apod.)
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- je seznámen s dalšími možnostmi využití nástroje ve spojení s digitální technikou a podle svých schopností je uplatňuje v hudební produkci

Základní studium II. stupně

1. ročník

- Žák** - hraje durové stupnice do 6# a 6b, kvintakord s obraty – přes dvě oktávy, souběžně a protipohybem, v rychlých tempech
- zahraje tříhlasou polyfonní skladbu
  - se podílí na výběru repertoáru, zná styl skladby, základní informace o autorovi a je schopen diskuse o způsobu provedení
  - je schopen ukládat si nahrávky a nastavení do paměti nástroje

2. ročník

- Žák** - hraje harmonické mollové stupnice do 6# a 6b, kvintakord s obraty – přes dvě oktávy, souběžně a protipohybem, v rychlých tempech
- zahraje skladbu jazzového charakteru
  - sleduje nové trendy ve vývoji a využití EKN a zajímá se o ně

3. ročník

- Žák** - hraje durové a mollové stupnice do 7# a 7b, kvintakord s obraty (ve čtyřhlase – přes dvě oktávy) souběžně a protipohybem, v rychlých tempech
- dokáže k písni či jednoduché skladbě vytvořit předehru a dohru

4. ročník

- Žák** - uplatňuje všechny získané dovednosti a vědomosti při samostatném nastudování svého repertoáru
- umí pracovat se všemi funkcemi, které nástroj nabízí
  - se plně orientuje ve stylech, nabídce skladeb i zvukové nabídce nástroje
  - je schopen vytvářet drobná aranžmá
  - se orientuje v různých vokálních a nástrojových obsazeních a má povědomí o ladění užitých nástrojů, jejich tónovém rozsahu a stylistice hry a uvede příklady
  - se zapojuje do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření
  - zohledňuje při interpretaci různých stylů a žánrů obsah a formu skladby

Vyučovací předmět: Hudební nauka

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru a je uveden pod kapitolou 5.2.25.

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Vzdělávací obsah je společný pro všechna studijní zaměření Hudebního oboru mimo studijní zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany a improvizace a je uveden pod kapitolou 5.2.26.

5.2.25 Studijní zaměření Hudební improvizace

Vyučovací předmět hudební improvizace nabízí žákům v první řadě možnost komunikace prostřednictvím hudby. Komunikace se sebou samým, se spoluhráči a s posluchači na základě rozvíjení vlastních hudebních myšlenek. Jde o určitý druh umělecké formy s vlastním jazykem, kde hlavní roli hraje schopnost vyjádřit se „tady a teď“ na základě určitých teoretických znalostí. Žákům pomáhá rozvíjet vlastní kreativitu, podporuje schopnost sebereflexe, smysl pro kontext a výrazně působí na rozvoj jednotlivých aspektů osobnosti (integrita, adaptabilita, akceptování vedoucí role, schopnost přiměřeně riskovat, všestrannost). Vyučovací proces je postaven na třech základních pilířích: 1/porozumět 2/osvojit si 3/aplikovat a je otevřen hráčům na všechny hudební nástroje.

Učební plán:

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hudební improvizace								1	1	1	1
Komorní a souborová hra - improvizace								1	1	1	1

• Předmět je určen především žákům dechového oddělení II. stupně základního studia podle jejich zájmu a na doporučení třídního učitele. Mohou jej navštěvovat i talentovaní žáci I. stupně se souhlasem třídního učitele.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:**Vyučovací předmět: Hudební improvizace****1. ročník****Žák**

- ovládá stupnice dur ve všech tóninách
- se orientuje v systému intervalů
- má rytmické cítění (nezávislost na základním rytmickém pásmu)
- ovládá mody durové stupnice, tzv. církevní mody a aplikuje je na příslušné typy akordů
- dokáže rozkládat akordy včetně tzv. tenzí, odvozených od jednotlivých církevních modů

- rozlišuje rozdílné způsoby frázování (swing, latin, pop)
- používá rytmizované modely, coby prostředek k vytváření základních melodicko-rytmických frází
- se orientuje v problematice tzv. dominantních jader a jejich použití ve funkční harmonii, stejně jako aplikace jednotlivých církevních modů na tuto základní harmonickou progresi
- dokáže pomalu transponovat jednoduchý melodický pattern ve vztahu k danému akordu
- vytváří jednoduché fráze na danou harmonii
- umí použít metronom jako prostředek stabilizace vlastního rytmického cítění

2. ročník

Žák

- ovládá znalost pentatoniky dur a moll (jako její varianty) a její aplikace na dosud známé typy akordů
- analyzuje a praktikuje prostřednictvím pentatonik hraní „in“ a „out“, tzn. hraní v dané harmonii stejně jako plánované vybočení
- rozšiřuje svůj osobní repertoár o známé standardy, zahraje z paměti téma a improvizaci na jeho harmonii
- zvládá v návaznosti na pentatoniku dur a moll pentatoniku bluesovou a dokáže jí aplikovat
- ovládá základní harmonická schémata blues a aplikuje znalosti bluesové pentatoniky a bluesové stupnice
- dokáže harmonizovat jednoduchou melodii

3. ročník

Žák

- ovládá stupnici moll melodickou ve všech tóninách
- zná mody stupnice melodické moll a aplikuje je na jednotlivé typy akordů
- se orientuje v alteracích dominantního septakordu, aplikuje v této souvislosti VII. mod melodické moll na vhodných místech v rámci harmonického plánu dané skladby
- zná pojem „tritónová příbuznost“ v souvislosti s alterovanou stupnicí
- ovládá symetrický systém zmenšeně zmenšených septakordů, jejich funkce v harmonickém plánu a v tomto rámci interpretuje obě zmenšené stupnice
- je seznámen s principem fungování tzv. bebopových stupnic
- se orientuje v základních vývojově historických obdobích jazzu

4. ročník

Žák

- aplikuje zmenšenou stupnici a dominantní septakord
- dokáže vnímat rozdíl mezi použitím stupnice alterované a zmenšené
- zná a využívá stupnice celotónové
- se orientuje v problematice tzv. lomených akordů
- realizuje a harmonizuje na základě získaných znalostí vlastní hudební nápady
- dokáže transkribovat podle sluchu alespoň část improvizovaného sóla na danou harmonii
- ovládá z paměti několik známých standardů

Vyučovací předmět: Komorní a souborová hra – improvizace

1. a 2. ročník

Žák

- se bezpečně orientuje v notovém zápisu
- intonuje v rámci jednotlivých sekcí i celého ansáblu
- reflektuje na kompaktnost zvuku celého orchestru
- zahraje jednoduché improvizované sólo podle akordických značek za použití základních znalostí pentatonických stupnic
- se orientuje v časovém pásmu „time“
- tvoří základní hudební fráze na danou harmonii v jednoduché podobě: předvěti, závěti

3. ročník

Žák

- improvizuje na danou harmonii za použití získaných teoretických znalostí stupnic a struktury akordů
- vystupuje sebevědomě v průběhu sólové interpretace, má rytmickou i tónovou jistotu
- je kreativní

4. ročník

Žák

- ovládá různé hudební styly, dokáže je interpretovat a v jejich duchu zahrát improvizované sólo na danou harmonii
- se dokáže pohybovat v oblasti tzv. off beats při respektování základního rytmického pásma
- aranžuje jednoduché skladby pro dané nástrojové obsazení

5.2.26 Vyučovací předmět: Hudební nauka

Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- zná základní skupiny nástrojů (smyčcové, strunné, dechové) a umí uvést příklady
  - na základě poslechu určí základní hudební nástroje (klavír, housle, flétna, trubka, kytara)
  - vyjmenuje stupnice durové do tří křížků
  - zná základní tempová označení (moderato, andante, allegro) a dynamická označení (p, mf, f) a zná jejich význam
  - dokáže zapsat noty g - c³ v houslovém klíči
  - dokáže zapsat noty g- c v basovém klíči
  - umí pracovat v základních čtvrt'ových taktech (2/4, 3 /4, 4/4)
  - zná grafické znázornění not a pomlk osminových
  - umí rozlišit legato a staccato (sluchově i podle grafického znázornění)
  - rozlišuje tónorod dur a moll v lidových písních
  - umí zapsat posuvky (křížek, béčko, odrážka) a zná jejich funkci

2. ročník

- Žák
- rozlišuje vizuálně základní hudební nástroje
  - vyjmenuje durové stupnice do čtyř křížků a do čtyř béček
  - vyjmenuje základní intervaly (prima – oktáva)
  - intonuje intervalové postupy na podkladu známých lidových písní
  - zná význam označení accelerando, ritardando, crescendo, decrescendo a umí je graficky znázornit
  - umí pracovat v osminových taktech (4/8, 6/8)
  - dokáže zapsat noty C – c v basovém klíči
  - dokáže graficky znázornit noty a pomlky šestnáctinové
  - analyzuje celý tón a půltón
  - umí rozlišit souzvuk dvou nebo tří tónů
  - při zpěvu zřetelně artikuluje

3. ročník

- Žák
- zná stavbu durové stupnice
  - vyjmenuje mollové stupnice do čtyř křížků a čtyř béček
  - vyjmenuje základní skupiny nástrojů symfonického orchestru a big bandu
  - zná nejvýznamnější představitele umělé hudby (Bach, Mozart, Beethoven) a umí je přiřadit k patřičnému období
  - zná velké jevištní formy (opera, balet, muzikál)
  - umí zopakovat složitější rytmické a melodické útvary (synkopa, triola, tečkovaný rytmus)
  - umí analyzovat a zapsat základní intervaly a rozlišit jejich druh (malé, velké, čisté)
  - rozlišuje tónorod dur, moll ve složitějších hudebních formách

4. ročník

- Žák
- vyjmenuje všechny durové stupnice a k nim paralelní mollové
  - zná stavbu mollových stupnic (aiolská, harmonická, melodická)
  - umí chronologicky vyjmenovat hudební styly umělé hudby a uvést české i zahraniční představitele
  - rozezná podle poslechu hudební formy fuga, rondo, zná jejich základní charakteristiku
  - vyjmenuje nástrojové skupiny symfonického orchestru a big bandu
  - reprodukuje složitější a delší rytmicko-melodické útvary
  - analyzuje durový a mollový kvintakord a jeho obraty
  - umí vytvořit dominantní septakord
  - zpívá dvojhlas

5. ročník

- Žák
- dokáže vyjádřit svůj názor na hudební ukázkou
  - navštíví jeden koncert umělé a jeden koncert nonumělé hudby a je schopen krátké reflexe
  - orientuje se v notovém zápise svého přednesu a umí pojmenovat všechny jevy související se zápisem skladby
  - zná stavbu chromatické a pentatonické stupnice
  - analyzuje sluchově základní intervaly (prima – oktáva)
  - popíše skladbu z hlediska formy

5.2.27 Předmět Skupinové praktikum

Skupinové praktikum je realizováno formou komorní hry, souborové hry a orchestrální hry. Učební plány pro I. a II. stupeň základního studia viz jednotlivá studijní zaměření hudebního oboru.

Žák je zařazen na základě posouzení jeho studijních předpokladů třídním učitelem v rámci vyučovaného předmětu Skupinové praktikum do kteréhokoliv kolektivního seskupení hudebního oboru, pokud se jedná o pravidelnou a systematickou výuku. Cílem třídního učitele je přednostně zařadit žáka do skupinového praktika, které přímo souvisí s jeho studijním zaměřením. V případě, že třídní učitel nenalezl vhodné skupinové praktikum korelující s žakovým studijním zaměřením, volí pak kterékoli další skupinové praktikum. Žák se může dle zájmu účastnit výuky více skupinových praktik.

Formy komorní, souborové a orchestrální hry:

Komorní duo

Komorní trio

Komorní kvarteto

Klarinetové kvarteto

Saxofonové kvarteto

Dechové kvinteto

Komorní soubor smíšený

Soubor smyčcový

Soubor bicích nástrojů

Kytarový soubor

Akordeonový soubor

Hudební skupina (el. nástroje)

Dechový orchestr

Orchestr různých nástrojových skupin

Pěvecký sbor

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Skupinové praktikum

Základní studium I. stupně

3. – 7. ročník

- Žák
- využívá své vědomosti a dovednosti získané v individuální výuce a hudební nauce
  - respektuje dohodnutá pravidla pro společnou práci (dochvilnost, domácí příprava, péče o nástroj)
  - podle svých schopností dokáže naladit svůj nástroj (pozn. kromě akordeonu a jiných nástrojů, které nelze přímo naladit), zvládá zásady intonace a doladování se k ostatním nástrojům
  - orientuje se ve svém partu a partituře, zvládá interpretovat z listu party jednodušších skladeb
  - chápe svoji roli v souboru a přizpůsobuje k tomu svoji hru s ohledem na ostatní hráče a charakter skladby, k tomu využívá všech výrazových prostředků
  - respektuje vztah dirigent – hráč a reaguje na dirigentova gesta, vnímá zvuk celého souboru či orchestru

- osvojuje si smysl pro kolektivní odpovědnost za provedení skladby (respektování dohodnutých časů, společenské oblečení, chování na jevišti, soustředění při výkonu)
- dokáže vyjádřit svůj názor na společný výkon a respektuje názory ostatních spoluhráčů
- dokáže v rámci svých schopností a dovedností nastudovat samostatně svůj part

Základní studium II. stupně

1. – 4. ročník

- Žák**
- využívá svých zkušeností k posouzení hodnoty skladeb a interpretačních kvalit účinkujících hudebníků
  - má znalosti o interpretaci skladeb různých stylů a žánrů, které dokáže využít v diskusi o správném provedení skladby
  - je schopen se podílet na výběru repertoáru
  - dokáže v rámci svých schopností pohotově převzít party ostatních spoluhráčů
  - působí v rámci svého vkusu a zájmu v souborech různých žánrů

5.3 Vzdělávací obsah výtvarného oboru

Náš výtvarný obor má dlouholetou tradici. Výtvarné práce dětí školu úspěšně reprezentují na soutěžích, přehlídkách a výstavách republikového i evropského dosahu. Práce našich dětí můžete vidět v prostorách školy, při výstavách v městské knihovně, arkádách městského úřadu nebo jako stálou výzdobu zdravotnických zařízení, pojišťoven i partnerské hudební školy v Chamu. Každoročně organizujeme spolu s Galerií U Bílého jednorozce krajskou přehlídku výtvarných oborů, která se uskutečňuje v měsíci dubnu na Klenové.

V hodinách výtvarné výchovy se děti učí nejen kreslit nebo malovat, ale rozvíjí se i jejich tvůrčí myšlení, fantazie a tvořivost, které jsou potřebné nejen pro výtvarníky, ale i pro vědce, právníky, ekonomy a další profese. Kreativní tvorba pomáhá vnímavým a tvořivým dětem kompenzovat racionální výuku ve školách.

Při práci se oceňuje originalita projevu. Dítě si buduje sebehodnocení, učí se spolupráci, zodpovědnosti za odvedenou práci a respektování práce druhého. Pro děti je tvoření hra, která jim rozšiřuje pohled na okolní svět.

5.3.1 Studijní zaměření Přípravné studium

Učební plán:

	1.r	2.r
Přípravná výtvarná tvorba	3	3

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Přípravná výtvarná tvorba

1. ročník

- Žák**
- rozezná základní plošné, prostorové tvary a základní barevnou škálu
  - reaguje na podmínky okolí, zážitky, představy a dokáže je zpracovat rozličnými výtvarnými technikami

- intuitivně ovládá výtvarný jazyk

2. ročník

Žák - se umí soustředit na danou motivaci a z ní vycházející výtvarnou činnost

- dokáže se jednoduše výtvarně vyjadřovat na základě svých představ, fantazie i smyslových podmětů
- se umí zapojit do výtvarné hry
- komunikuje s učitelem i žáky nad svou prací
- v rámci svých schopností hovoří o výtvarných dílech, popíše co na nich vidí

5.3.2 Studijní zaměření Výtvarná tvorba

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Výtvarná tvorba	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

- *Výuka probíhá formou tříhodinového bloku jedenkrát týdně*

Výtvarná tvorba zahrnuje následující oblasti:

Plošná tvorba

zahrnuje kreslířské, malířské a grafické reakce na skutečnost, na život nebo na niterný svět žáků. Je postavena na objeveně volené tematice, která obohacuje dětské myšlení i emotivitu. V souvislosti s tématem žáci poznávají výrazovou svébytnost linií, barev a tvarů ve vlastní volné a užitě tvorbě, v pozorování a v přepisu reality nebo v kontaktu s výtvarným uměním. Soustředěný zájem vzbuzuje i experimentace s materiály, nástroji nebo postupy, která rozvíjí tvořivost a fantazii. Způsoby vyjadřování navazují jak na klasické výtvarné postupy, tak na kombinování technik, které mnohdy dospívá až k přesahům mezi plošnou a plastickou tvorbou.

Prostorová tvorba

učí žáky odlišnému způsobu výtvarného myšlení. Vedle prostorového uplatnění linií, barev a tvarů vystupuje do popředí role světla a stínu, objemů, plastických kontrastů a materiálových kvalit. Volná tvorba nejčastěji spočívá ve výtvarné experimentaci v řešení drobných sochařských tvorbu doprovází studijní modelování, užitá tvorba je nejčastěji zastoupena keramikou. Je závislá nejen na obsahu námětu a na výtvarné úvaze, ale i na zvoleném postupu – modelování, tvarování, konstruování. Významnou roli hraje i vztah žáka k materiálu a jeho zručnost. Volnou tvorbu doprovází studijní modelování, užitá tvorba je nejčastěji zastoupena keramikou.

Objektová a akční tvorba

vyvažuje prožitkovými aktivitami některé postupy plošné a prostorové tvorby. Na nezvyklé zážitky, smyslové podněty, na pocity, vztahy a vznikající postoje navazuje jejich výtvarný přepis a hlouběji je ukotvuje. Objektová tvorba pomáhá žákům přiblížit se realitě – materiálu či nalezenému předmětu, nebo vytvářet nová prostředí. Postupy akční tvorby se vztahují k jedinci a k jeho situaci ve světě, k vnímání sebe sama nebo k prožívání kontaktů s druhými. Akční tvorba má multimediální charakter. Žáci se vyjadřují gestem či pohybem, prožívají hudbu a její rytmus, proměňují svou identitu atd.

Výtvarná kultura

prostupuje celou výukou – nabízí prožitky, porovnává vztahy mezi životem, člověkem a uměním, sleduje pohyb uvnitř žánrů a napříč historií. Na všech stupních studia jde o hledání inspirací, asociací a souvislostí. Proto má výtvarná kultura v přípravné výtvarné výchově a v základním studiu I. a II. stupně volný časový rozsah a není klasifikována.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Základní studium I.stupně

1. ročník

- Žák - hravým způsobem si osvojí základní kreslířské a malířské dovednosti
- rozliší výtvarné materiály, nástroje a způsoby výtvarného tvoření
  - pojmenuje rozdíly ve vnímání předmětů a událostí různými smysly
  - zpracuje trojrozměrně jednoduchý objekt
  - při motivaci se setkává s ukázkami uměleckých děl přiměřeně jeho věku

2. ročník

- Žák - spontánně nakreslí své zážitky a představy
- ovládá základní výtvarné techniky plošného i prostorového tvoření
  - vytvoří kresbu s použitím lineárních i plošných prvků, umí pracovat s kresebnou strukturou a šrafurou
  - zná paletu základních a doplňkových barev a dokáže ji vytvořit a použít
  - intuitivně dokáže použít výtvarnou kompozici
  - zdokonalí jednoduché prostorové činnosti

3. ročník

- Žák - zdokonalí základní kresebné techniky – kresbu tužkou, perem, uhlem, sepií a jejich vhodné kombinaci
- ovládá základy teorie barev – barevný kruh, chápe vztahy v něm – teplé x studené, tmavé x světlé a doplňkové
  - zná základy grafických technik
  - umí převést děj, náladu, smyslový podnět do vizuální podoby
  - dokáže se postupně seznamovat se světem výtvarné kultury a v tematických rozhovorech si začíná vytvářet výtvarný názor

4. ročník

Žák - ovládá širší paletu vyjadřovacích prostředků v kresbě, malbě, grafice i prostorové malbě

- v kresbě je schopen samostatně realizovat svůj záměr
- v malbě využívá teorie barevných kontrastů
- ovládá základy výtvarné kompozice
- má schopnost zobrazit vizuální realitu

5. ročník

Žák - zachytí základní charakteristiku tvaru pomocí plošné a objemové kresby

- v práci s barvou kombinuje intuitivní přístup s poučením o barevných vztazích a barevné harmonii
- experimentuje v rámci grafických technik
- ovládá základy technologie keramiky i práci s ostatními materiály prostorové výtvarné činnosti
- skrze vlastní výtvarné aktivity navazuje vztah k umění, hledá vztah mezi výtvarným dílem a svým výtvarným projevem

6. ročník

Žák - využívá širší okruhy ve výtvarné tvorbě

- používá základní výtvarné pojmy a termíny
- vědomě použije kreslířské, malířské a prostorové techniky
- modifikuje realitu do nových vztahů
- využije základní kompoziční vztahy
- vyhledává potřebné podklady a informace v dostupných médiích

7. ročník

Žák - samostatně a tvořivě pracuje v rámci zadaného úkolu

- jeho projev je originální, spojený s představivostí, fantazií, poetikou
- důležitou roli hraje osobní zkušenost, zážitek, ale i prožitek při tvorbě
- je schopen vymýšlet varianty řešení
- zná základy perspektivy, proporce lidského těla, porovnávání předmětů navzájem, jejich vztahy
- umí používat barvy i ve smyslu psychologickém
- dovede hodnotit práce svých spolužáků, diskutovat s nimi a obhajovat svoje výtvarné řešení a postupy
- vědomě používá obrazotvorné prvky prostorového vyjádření (bod, linie, tvar, objem, plocha, prostor, světlo, textura atd.),
- samostatně řeší finální podobu díla (glazování, patinování, začištění)
- pracuje s netradičními a přírodními materiály
- experimentuje s vyjadřovacími prostředky objektové a akční tvorby a sleduje jejich účinky
- dokáže si práci rozplánovat, dodržuje správně výtvarné a technologické postupy
- dokáže se orientovat ve vývoji výtvarného umění, rozpozná hlavní umělecké slohy a směry

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák - samostatně řeší výtvarné problémy

- vědomě používá vybrané techniky
- zvládá principy perspektivního vyjádření prostoru
- při své práci experimentuje a nachází varianty řešení
- analyzuje vztahy mezi vlastní tvorbou a výtvarným uměním

2. ročník

Žák - je schopen nacházet výtvarné podmínky pro svou práci v okolním světě, pocitech a dějinách výtvarné kultury

- experimentuje při výtvarné realizaci
- je schopen stylizace a tvorby grafického designu
- sleduje vývoj moderní architektury a umění

3. ročník

Žák - dokáže dlouhodobě a systematicky tvořit

- vědomě přemýšlí nad zpracováním svého díla
- je schopen konceptuálního řešení
- umí použít poznané výtvarné dílo k vlastní tvorbě (parafráze, detail, změna měřítka, posun významu)

4. ročník

Žák - pracuje samostatně, vybírá si námět

- nachází varianty a jiné úhly pohledu na dané téma, nalézá originální řešení výtvarného problému a tomu odpovídající techniku
- své záměry konzultuje s učitelem, který plní funkci odborného poradce
- dokáže prezentovat vlastní práci, volí vhodnou formu, adjustaci a výstavní koncepci
- zrealizuje závěrečný projekt

5.3.3 Multimediální tvorba – Multimédia

Obsahem tohoto vzdělávacího zaměření je práce s digitálními technologiemi, především tvorba digitální fotografie, animace zvuku a videa.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Multimédia	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

- *Výuka probíhá formou tříhodinového bloku jedenkrát týdně*

Učební osnovy vyučovaných předmětů:

Základní studium I. stupně

1.ročník

Žák: - zapne a vypne počítač, umí najít a spustit programy

- umí používat myš
- ovládá univerzální funkce na počítači jako: vybrat, kopírovat, vložit apod.
- vytvoří si v PC vlastní složku, kde třídí soubory podle typu a použití
- chápe rozdíl mezi bitmapovou a vektorovou grafikou
- grafickém programu používá základní nástroje (štětec, ořez, plechovka, výběr, otočení, škálování, výběr a použití barev...)
- stáhne obrázek, fotografii nebo vytvoří a upraví jednoduchý obrázek v grafickém editoru
- je schopen kombinovat více obrázků, fotografií – dokáže vytvořit koláž
- chápe princip animace a dokáže vytvořit jednoduchý animovaný obrázek
- umí uložit projekt a exportovat práci do základních formátů

2. ročník

Žák: - v grafickém programu používá nástroje výběru (popředí, nůžky, volný výběr, podle barev) rozmáznutí, zesvětlení/ztmavení, klonování, atd.

- provádí úpravy textu: font, velikost, barva, umístění
- pracuje s fotoaparátem/mobilem
- zvládá importovat foto a video soubory do počítače
- umí vytvořit jednoduchou gif-animaci
- zvládá tvořit ve 2D a 3D pixel – programu
- orientuje se v jednoduchém programu na úpravu zvukových souborů

3. ročník

Žák: - v grafickém programu používá a rozumí práci s vrstvami

- zvládá provádět konverzi mezi jednotlivými formáty
- sám si dokáže nainstalovat volně dostupné - free programy, umí používat online editory
- vyzná se v základních formátech souborů a ví, kdy je používat
- vytváří složitější animace ve 2D
- seznamuje se s vektorovou grafikou
- umí použít stativ
- ve video editačním programu nahraje, sestříhá natočený materiál, opatří jej hudbou a dokáže exportovat
- práce s více zvukovými stopami, stříh a export zvuku, základní zvukové efekty

4. ročník

Žák: - v grafickém editoru vytváří různé efekty, používá filtry k docílení vlastního uměleckého záměru

- prohlubuje znalost práce s vektorem

- rozumí základním pojmům grafiky - dokáže vytvořit plakát, samolepku, leták
- dokáže stáhnout nový font a použít ho, využívá znalostí o funkcích barev
- rozumí tvorbě stop-motion animace - pixilace, clay animace, cutout animace, objektová animace
- sám aktivně vyhledává na internetu různé návody a nápady, které může využít
- zvládá editaci zvuku

5. ročník

- Žák: - orientuje se v grafickém programu na zpracování bitmapového obrazu - aktivně používá znalosti z předchozích ročníků
- a používá složitější úpravy (masky vrstev, cesty)
  - rozumí základním fotografickým pojmům (expoziční, clona, hloubka ostrosti, čas, kompozice, práce s prostorem a světlem)

6. ročník

- Žák: - orientuje se v typech a žánrech fotografie (abstraktní fotografie, architektura, portrét, zátiší, dokument, věc, zvíře, krajina, makro,...)
- má ponětí o obecné historii fotografie, filmu
  - má přehled o možnostech klasické i současné animace a jejím využití
  - zdokonaluje se v úpravách i v tvorbě v grafických i vektorových programech
  - umí zvolit nejvýhodnější program pro svůj záměr

7. ročník

- Žák: - umí vhodně využít digitální fotografii, upravovat, prezentovat, připravit pro tisk - zveřejnění
- řeší animační úlohy od jednoduchých animovaných grafik až po kompletní realizaci příběhu
  - rozumí základním pojmům audiovizu (režie, kamera, produkce, scénář...) pravidla stříhu a editace
  - dokáže zpracovat natočený materiál a opatřit ho titulky, hudbou, případně dalšími efekty
  - zná základní pravidla a principy ochrany autorských práv
  - prezentuje svoji práci a umí ji obhájit

Základní studium II. stupně

1.ročník

- Žák: - prezentuje svoji práci a umí obhájit své sebevyjádření
- využívá většinu funkcí, které mu nabízí jednotlivé programy - bitmapové, vektorové, animační, 3D, video
  - prohlubuje všechny svoje dosavadní znalosti a experimentuje s nimi
  - sleduje nejnovější trendy na poli multimediální techniky
  - buduje si vlastní portfolio
  - zajímá se o historii a vývoj fotografie, filmu, animace – podle svého zaměření

2. ročník

- Žák: - prezentuje svoji práci a umí obhájit své sebevyjádření
- využívá většinu funkcí, které mu nabízí jednotlivé programy - bitmapové, vektorové, animační, 3D, video
  - prohlubuje všechny svoje dosavadní znalosti a experimentuje s nimi

- sleduje nejnovější trendy na poli multimediální techniky
- buduje si vlastní portfolio
- zajímá se o historii a vývoj fotografie, filmu, animace – podle svého zaměření

3. ročník

- Žák: - využívá většinu funkcí, které mu nabízí jednotlivé programy - bitmapové, vektorové, animační, 3D, video
- prohlubuje všechny svoje dosavadní znalosti a experimentuje s nimi
  - sleduje nejnovější trendy na poli multimediální techniky
  - buduje si vlastní portfolio
  - aktivně prezentuje a zveřejňuje své práce
  - zajímá se o historii a vývoj fotografie, filmu, animace, grafiky – podle svého zaměření

4.ročník

- Žák: - využívá většinu funkcí, které mu nabízí jednotlivé programy - bitmapové, vektorové, animační, 3D, video
- prohlubuje všechny svoje dosavadní znalosti a experimentuje s nimi
  - sleduje nejnovější trendy na poli multimediální techniky
  - buduje si vlastní portfolio
  - aktivně prezentuje a zveřejňuje své práce
  - zajímá se o historii a vývoj fotografie, filmu, animace, grafiky – podle svého zaměření

5.3.4 Multimediální tvorba – Fotografie a grafika

Předmět Fotografie a grafický design pomocí klasických a digitálních technologií rozvíjí výtvarné myšlení. Žák si postupně osvojí základní principy digitální fotografie a grafického designu. Dovednosti rozvíjí prostřednictvím příslušných technologií. Získané dovednosti pak uplatňuje v samostatné práci v digitální fotografii – zná základní principy fotografické práce, jejích úprav a použití pro další tvorbu, využívá znalostí typografie, vytváření logotypů, plakátů a dalších grafických prací. Žák je veden k samostatné práci, aby o svých nápadech přemýšlel a dokázal s nimi dále pracovat.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Multimédia	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

• *Výuka probíhá formou tříhodinového bloku jedenkrát týdně*

Učební osnovy vyučovaných předmětů:

Základní studium I. stupně

1.ročník

- Žák: - pracuje s grafickou stopou a písmem – upravuje velikost, orientaci - otáčí, přesouvá atd.
- pracuje s intenzitou linií a barvou – zkoumá jejich vztahy mezi sebou
  - pracuje pocitově s celkovou kompozicí

- vyhledává podměty pro fotografii ve svém okolí
- pro fotografii používá dostupnou techniku

2. ročník

Žák: - experimentuje s kompozicí

- rozezná vektorovou grafiku od bitmapové
- experimentuje s realitou a jejími proměnami
- dokáže vytvářet řád i pracovat s výtvarným chaosem a jejich vztahy
- zná další možnosti digitálního fotografování
- v digitální fotografii používá získané informace o kompozici
- dokáže základní práce s digitální fotografie – přenesení do počítače a základní práce s ní
- na fotografie dokáže pracovat se světlem

3. ročník

Žák: - samostatně volí vhodné nástroje pro svoji tvorbu

- zkoumá vztahy písma a jeho kompozic a vytváří různé variace
- pracuje a zkoumá se strukturami, výplněmi ploch, tvary a používá je do vlastních kompozic
- dokáže základní úpravy digitální fotografie v bitmapovém programu
- vyhledává pro své fotografie náhodné i uměle vytvořené kompozice

4. ročník

Žák: - dokáže pracovat s barevným kontrastem – hlavně prací s černou a bílou

- experimentuje s detailem
- pro svou práci využívá základní informace z typografie
- dokáže pracovat se základní kompozicí formátu
- dokáže tvořit základní fotomontáže z vlastní i náhodných fotografií
- dokáže vlastní fotografie dále upravovat – jas, kontrast, ořez

5. ročník

Žák: - zajímá se o zpětnou vazbu na svoje fotografickou i grafickou práci

- experimentuje s uplatněním slov a písmen v kompozici
- rozlišuje ve své práci kontrast, soulad, harmonii, rytmus, dynamiku
- ve fotografii posouvá svoje témata od konkrétní fotografie k abstraktní
- v počítači fotografie ořezává, používá lehké korekce, retuše, zvýrazňuje a zjemňuje
- dokáže vhodně ukládat, exportovat a importovat
- zná základní pojmy z digitální fotografie

6. ročník

Žák: - dokáže kombinovat svojí grafickou a fotografickou práci

- experimentuje se stylizací a jejím dalším použitím ve své tvorbě
- dokáže nafotit jednoduché kompozice zátiší, portrétu
- poznává perspektivy – lineární, žabí, ptačí
- dokáže používat základní názvosloví – světlost, sytost, jas, kontrast, teplé a studené barvy
- experimentuje s využitím typografie do vlastních fotografií

7. ročník

Žák: - dokáže představit a obhajovat vlastní práci – popíše záměr a použité techniky

- vyhledává zpětnou vazbu pro svoji práci

- dokáže samostatně tvořit – rozvíjet vlastní návrh od začátečních nápadů, před doladěné práce, k dalším možným variantám
- experimentuje s nástroji grafického programu a možnostmi digitální fotografie
- dokáže vlastní myšlenky vyjádřit pomocí digitální fotografie a grafiky
- orientuje se v grafickém programu a digitální fotografii více do hloubky

Základní studium II. stupně

1.ročník

Žák: - používá pro svou práci všechny znalosti získané v předchozím studiu

- pro svou práci využívá možností internetu
- ve fotografii experimentuje s netradičními tématy

2. ročník

Žák: - dokáže reagovat na podměty v cizí okolní tvorbě

- rozlišuje žánry fotografie - dokument, portrét, reklamní fotografie, ...
- dokáže pracovat na výtvarných fotografických i grafických řadách
- vnímá struktury, materiály a jejich vlastnosti a dokáže je ve fotografiích využívat

3. ročník

Žák: - hledá vlastní netradiční přístupy ve zpracování námětu

- dokáže vhodně volit zpracování pro daný žánr grafického designu – plakát, logo, obal CD
- vhodně používá nastavení vlastní fotografické techniky
- dokáže zadané téma ve fotografii i grafice vhodně rozvíjet a dále zpracovávat
- dokáže reagovat na zpětnou vazbu a jejich znalostí využít pro další práci
- dokáže ve fotografii zachytit příběh

4. ročník

Žák: - poučeně využívá vhodné programy a prostředky a získané technické i výrazové dovednosti k své práci

- dokáže vhodným způsobem dojít k vyjádření vlastních představ
- dokáže svoji práci vhodně prezentovat, obhájit téma, zpracování a způsob prezentace
- dokáže svoje znalosti zužitkovat v absolventské práci ve fotografické, grafickém či spojeném tématu

Příprava pro studium na SŠ a VŠ

Obsah studia i způsob jeho organizace a realizace navrhuje třídní učitel a schvaluje ředitel školy na základě individuálního plánu výuky. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně.

5.4 Vzdělávací obsah tanečního oboru

Během studia se žák seznámí se stavbou a strukturou lidského těla a se zákonitostmi pohybu. Jeho pohyb se tak stává kultivovaný, harmonický a estetický. Výuka rozvíjí žáka i po stránce duševní. Vede k prohloubení jeho vnímání hudby, k rozvoji představivosti a fantazie prostřednictvím pohybu a tance a k vědomí o potřebě kultury, jako přirozeného obohacení osobnosti.

Při hodinách pracují učitelé a žáci jak s hudbou živou (klavírní korepetice), tak s hudbou reprodukovanou. Úkolem je poskytnout takové základy odborného vzdělání, aby se žák mohl uplatnit jako tanečník v neprofesionálních aktivitách nebo povoláních vyžadujících kulturu pohybu, nebo aby mohl pokračovat v dalším studiu.

5.4.1 Studijní zaměření Přípravné studium

Učební plán: Přípravné studium - jednoleté

Taneční a rytmická průprava	1
-----------------------------	---

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Taneční a rytmická průprava

Přípravné studium

- Žák
- reaguje na pokyny učitele
  - je vnímavý k prostoru a ostatním žákům
  - je schopen pracovat ve skupině
  - ovládá a rozlišuje chůzi a běh vpřed
  - zná základní polohy – sed zkřížmo, sed snožný, sed široký; leh vzadu skrčmo, leh vpředu; klek se vzporem
  - dokáže zopakovat jednoduchý rytmický celek (tleskání, dupání)
  - reaguje na základní tempa v hudbě: pomalu - rychle
  - zvládne základní prostorové uspořádání – kruh, řada
  - zvládá jednoduché dětské pohybové hry

5.4.2 Studijní zaměření Taneční a pohybová výchova

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Taneční průprava	1	1	2	2	2	2	2				
Taneční tvorba	1	1	1	1	1	1	2				
Současný tanec a tvorba								3	3	3	3

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vyučovací předmět: Taneční průprava Základní studium I. stupně

1. ročník

- Žák
- umí pojmenovat základní části těla
  - rozpozná správné držení těla v základních polohách na místě
  - ovládá chůzi a běh v různém tempu vpřed i vzad, poskočný krok vpřed, cval stranou, výskoky snožmo na místě, leh na boku, kotoul vpřed
  - orientuje se v základních směrech – vpřed, vzad, nahoru, dolů
  - zvládne základní prostorové uspořádání – zástup, volný rozptyl
  - rozezná v hudbě a reaguje pohybem na základní tempa a náladu skladby: vysoko – hluboko, staccato – legato, forte – piano
  - reaguje na dynamické změny – úder, ticho, tlesk
  - vytleskává nebo na Orffovy nástroje hraje jednoduché rytmické celky

Vyučovací předmět: Taneční tvorba

- Žák
- zapojuje fantazii a hravost do vlastního pohybového vyjádření
  - zvládá krátké pohybové vazby a taneční hry
  - vnímá skupinu jako celek
  - pozoruje a hodnotí práci ostatních

2. ročník

Vyučovací předmět: Taneční průprava

- Žák
- dokáže rozlišit pohyb jednotlivých částí těla
  - umí pojmenovat správné držení těla ve stoji
  - ovládá polkový krok vpřed i vzad, sousedská, dvojposkočný krok; přednožení, unožení a zanožení v lehu i ve stoji; polohy paží – upažení, vzpažení, ruce v bok
  - ovládá základní směry – vpřed, vzad, nahoru, dolů
  - zvládne základní prostorové uspořádání – šachovnicové uspořádání, oblé a přímé dráhy
  - reaguje pohybem na zrychlování a zpomalování v hudbě
  - vytváří a opakuje jednoduché rytmické celky

Vyučovací předmět: Taneční tvorba

- Žák
- uplatňuje získané dovednosti ve vlastním projevu
  - vnímá sebe i skupinu v prostoru
  - dokáže pohybem vyjádřit náladu hudební skladby
  - zvládá pohyb s náčiním – stuha, šátek

3. ročník

Vyučovací předmět Taneční průprava

- Žák
- uplatňuje zásady správného držení těla v I. pozici paralelní
  - ovládá poskočný krok vzad, koníčkový přeskok, valčíkový krok vpřed a vzad v kombinaci s jednoduchým pohybem paží, skoky s obraty na místě, skok do dálky; podsun pánve v lehu; předklon, úklon a záklon v sedu; kotoul vzad,
  - ovládá směry – šikmo vpřed a šikmo vzad
  - zvládne základní prostorové uspořádání – diagonála, osmička
  - rozliší 2/4 a 3/4 takt

Vyučovací předmět: Taneční tvorba

- Žák
- ovládá chůzi v různém tempu s dupy a tlesky

- zvládá kombinace tanečních kroků
- dovede složit cviky obratnosti do krátkých vazeb
- rozlišuje v hudbě zesilování a zeslabování a reaguje pohybem
- je schopen samostatně vypracovat zadaný úkol
- vnímá pohyb skupiny v prostoru
- je schopen veřejného vystoupení

4. ročník

Vyučovací předmět: Taneční průprava

- Žák
- ovládá pozice nohou – I., II. vytočená, pozice paží – 1., 2., 3., demi-plié, nelevé, battement tendu; sauté v I. a II. p., skok střížný, pohyb pánve – sun vpřed, vzad a do stran, rotaci trupu
  - ovládá princip vedeného a švihového pohybu trupu i končetin
  - umí vědomě zapojit dech s pohybem

Vyučovací předmět: Taneční tvorba

- Žák
- dokáže vytvořit vlastní pohybový motiv
  - zvládá koordinaci pohybu v tanečních vazbách v polohách na zemi i v prostoru
  - orientuje se v základních lidových tradicích
  - umí lidové tance – polka, sousedská vyšlapávaná a přísunná, skočná
  - rozezná a reaguje v hudbě na změnu napětí - uvolnění

5. ročník

Vyučovací předmět: Taneční průprava

- Žák
- ovládá oblý předklon, úklon a záklon ve stoji, kyvadlový švih, vlnu páteře vpřed; pozice nohou III. a IV. Vytočená, rond de jambe, port de bras, plié soutenu, sur le cou-de-pied a jednoduché vazby, pérování tahem, pas de basque; valčíkový krok v točení
  - je schopen pracovat v kleku, na jednom kolenu, v překážkovém sedu, v uzlovém sedu
  - používá izolace a kroužení jednotlivých částí těla
  - ovládá jednoduché převaly a jejich vazby

Vyučovací předmět: Taneční tvorba

- Žák
- rozliší základní taneční styly – klasický, lidový, moderní a současný
  - vnímá své tělo jako prostředek k vyjádření myšlenky
  - je schopen řešit drobné prostorové a rytmické úkoly
  - umí měnit tempo, rytmus a dynamiku pohybu v souladu s hudbou
  - hodnotí svůj taneční projev

6. ročník

Vyučovací předmět: Taneční průprava

- Žák
- ovládá princip pohybu začínajícího impulsem
  - ovládá rovný předklon, úklon a záklon ve stoji, kontrakce, vlny páteře ve stoji, suny hrudníku do základních směrů; správné držení těla v III. a IV. pozici, V. pozici nohou, battement jetté, battement en ploché, otočky o 180° a 360°, složitější kombinace pohybů u opory i na volnosti

Vyučovací předmět: Taneční tvorba

- Žák
- je schopen vytvořit etudu na zadané téma
  - dokáže sledovat a hodnotit práci ostatních
  - ovládá práci s rekvizitou (velký šál, švihadla)
  - dokáže pracovat ve dvojici i ve skupině
  - uplatňuje získané dovednosti v improvizaci
  - volí pohybový slovník odpovídající hudební předloze

7. ročník

Vyučovací předmět: Taneční průprava

- Žák
- ovládá správné držení těla v různých pozicích v klidu i v pohybu
  - ovládá principy prováděného pohybu
  - používá základní názvosloví
  - reaguje na změny v hudbě, tvořivě reaguje i na nehudební podněty
  - dokáže pohybově vyjádřit krátkou hudební skladbu
  - zvládá technicky i výrazově krátké pohybové etudy
  - orientuje se v jednotlivých tanečních stylech a zná jejich charakteristické znaky

Vyučovací předmět: Taneční tvorba

- Žák
- pracuje samostatně, ve dvojici i ve skupině
  - ovládá práci s rekvizitou
  - aktivně se zapojuje při tvorbě taneční kompozice
  - uplatňuje získané vědomosti při vlastní tvorbě
  - je schopen vytvořit vlastní etudu
  - vnímá vyváženost všech složek jevištního výstupu
  - dokáže zhodnotit vlastní taneční projev

Základní studium II. stupně

Vyučovací předmět: Současný tanec a tvorba

1. ročník

- Žák
- opakuje a fixuje získané pohybové návyky, dbá na čistotu provedení
  - skládá jednotlivá pohybová cvičení do složitějších vazeb
  - vědomě pracuje s těžištěm – princip akce – reakce, pád a švih
  - vnímá čas pohybu
  - vědomě pracuje s dechem
  - přispívá aktivně na práci ve skupině

2. ročník

- Žák
- se orientuje v hudbě (nepravidelný takt)
  - pracuje s prostorem a jeho možnostmi – vertikála, horizontála, diagonála
  - ovládá střížný skok s obratem; správné držení těla v V. pozici a pohybové kombinace; složitější skokové vazby na volnosti
  - je schopen kontaktní improvizace
  - má zájem o kulturní dění v regionu
  - aktivně se zapojuje do veřejné prezentace – návrh kostýmů,...

3. ročník

- Žák
- zvyšuje pohybový rozsah a čistotu provedení
  - vědomě propojuje pohyb a myšlenku
  - pracuje s vnějším a vnitřním prostorem
  - orientuje se v hudební předloze a dokáže rozlišit základní části skladby a pohybově zpracovat, má přehled o tanečním vývoji

4. ročník

- Žák
- má rozsáhlý pohybový slovník, provádí úkoly větší náročnosti
  - vnímá odraz všech stránek člověka v tanečním projevu
  - používá odborné názvosloví
  - vědomě pracuje s prostorem, časem, hudbou a pohybem
  - zkoumá individuální možnosti a experimentuje s nimi
  - dokáže vytvořit taneční kompozici, prezentovat ji před publikem a diskutovat o ní
  - dokáže improvizovat s použitím získaných pohybových dovedností
  - vnímá a hodnotí cizí i vlastní provedení choreografického díla

5.5 Vzdělávací obsah literárně dramatického oboru

Dramatickou výchovu lze definovat jako tvořivý proces, při němž dochází ke zkoumání a prověřování tématu a vytváření vlastních postojů v konfrontaci s postoji ostatních zúčastněných, a to skrze vlastní prožitek a na základě vlastní činnosti. V rámci tohoto procesu se aktivní cestou rozvíjejí nejen intelektuální složky, ale i intuice, tvořivost, rozhodnost, samostatnost, odpovědnost, tolerance, empatie, komunikativnost a autentičnost osobnosti.

Dramatická výchova je svébytný výchovně vzdělávací proces. Jeho odlišnost od jiných forem vzdělávání je způsobena především užitím divadelních prostředků a vysokým stupněm aktivity účastníků, od divadla se liší tím, že zde nejsou diváci a také svým zaměřením na účastníky procesu.

Literárně dramatický obor propojuje dramatickou výchovu s výchovou literární, čerpá tedy z metod dramatické výchovy a literatury pro děti, mládež i dospělé.

Cílem literárně dramatického oboru ZUŠ je prostřednictvím vzdělávacího procesu dospět k produktu v podobě divadelního představení či veřejného vystoupení různého charakteru a žánru, který vychází z potřeb, zkušeností i aktuálního tématu, který souvisí s životem dětí různého věku. Dostatečný prostor je pro variabilitu v obsahu, metodách, prostředcích i ve formách činností a žáci v průběhu docházky získávají bohaté tvůrčí zkušenosti i dovednosti v oblasti vztahů, jednání, komunikace i sdělování, které mohou nadále uplatnit v různorodých (zejména pak humanitních) oborech lidské činnosti, popřípadě i profesních činnostech uměleckých.

5.5.1 Studijní zaměření Přípravné studium

Předmět: Přípravná dramatická průprava

Učební plán:

V přípravném studiu pracují děti 2 vyučovací hodiny týdně po dobu jednoho školního roku, výuka je doplňována nabídkou různých příležitostí zúčastnit se vystoupení či divadelního představení starších žáků LDO.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Žák je schopen

- navázat kontakt s učitelem i ostatními dětmi ve skupině
- zbavit se zábran a ostychu
- rozvíjet mluvidla, artikulaci, slovní vyjadřování, procvičovat výslovnost
- zvládnout základní orientaci v prostoru
- porozumět základním pravidlům hry i pravidlům soužití ve skupině
- zvládat jednoduchý rytmus a dynamiku
- uplatnit a kultivovat své pohybové dovednosti
- rozvíjet svou fantazii, představivost, ovládat své emoce.
- zvládnout spolupráci ve dvojici a základy spolupráce ve skupině.
- zapamatovat si krátký veršovaný text a sólově ho interpretovat, umět vyprávět vlastní zážitek, pohádku, vtip apod.
- Směřovat od motivované pohybové či námětové hry k elementární improvizaci

- Žák
- zvládá samostatně odloučení od rodičů a respektuje základní pravidla docházky do LDO
  - se aktivně zapojuje do činností
  - komunikuje s vyučujícím i ostatními žáky
  - je v rámci svých možností kompetentní k další docházce v rámci výše uvedených cílových kategorií.

5.5.2 Studijní zaměření Dramatické a slovesné

Učební plán: Základní studium

předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Dramatická průprava	2	2	1	1							
Dramatika a slovesnost			1	1	2	2	2				
Přednes			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Divadelní tvorba								2	1	1	1
Základy režijně dramaturgické práce									1	1	1

• Předmět *Dramatická průprava* je součástí předmětu *Dramatika a slovesnost*, zahrnuje pohybové a rytmické činnosti, osobnostně sociální výchovu, mluvní rozvoj, zobrazující techniky, řešení elementárních dramatických situací, práci s počátečním dramatickým konfliktem v rámci improvizací a základní dovednosti k vlastnímu vyjadřování v rámci elementární dramatické hry.

• *Předmět Dramatika a slovesnost zahrnuje uplatnění základních dramatických dovedností při práci s literaturou – slovesným uměním: básní, říkadlem, pranostikou, hádankou, pohádkou, příběhem z lidové i autorské tvorby.*

• *Součástí předmětu Divadelní tvorba je předmět Základy režijně dramaturgické práce.*

• *Výuka předmětu Přednes může být organizována v blocích a vlastní výuka pak v souborových skupinách. Část výuky může být realizována i prostřednictvím soustředění a víkendových dílen. Mimořádné výjimky v počtu žáků ve skupinách povoluje ředitel školy.*

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Základní studium I. stupně

Vyučovaný předmět: Dramatická průprava, Dramatika a slovesnost

1. ročník

Žák - aktivně se zapojuje do činností, neodmítá spolu účastnit se a spolupracovat
- vnímá sebe i ostatní, respektuje ostatní děti ve skupině a spolupracuje s nimi
- zvládá jednoduché pohybové vyjádření, zvládá jednoduchý rytmus a dynamiku
- zvládá základní orientaci v prostoru a fixuje orientaci na jevišti

2. ročník

Žák - zvládá vyjádřit pohybově i zvukově předměty, činnosti, nálady, pocit
- je schopen si zapamatovat a reprodukovat krátký text z paměti
- uplatňuje svoji fantazii i vlastní názor při hře a jejím rozvíjení
- zvládá jednoduchý komunikační start a správně artikuluje
- vhodně reaguje v partnerské souhře

3. ročník

Žák - vědomě umí pracovat s tělem, dbá o správné držení těla, zvládá pohybovou improvizaci
- zvládá práci s dechem a využívá dechovou oporu, správně artikuluje
- dokáže uplatnit vlastní nápady, názory, umí se zdravě prosadit ve skupině, je aktivní
- vnímá prostor a partnera při hře
- umí vstupovat do různých rolí s různou charakteristikou, zahraje archetypální postavy (král, ježibaba, víla apod.)

4. ročník

Žák - zvládá jednoduché improvizace na daný námět: simultánní, ve dvojici, ve skupině
- vnímá text a dokáže jej z paměti reprodukovat
- ovládá základy elementárního dialogu verbálního i nonverbálního
- zvládne sehrát jednoduchou etudu s využitím těla, hlasu, předmětu, loutky
- je schopen se vyjadřovat pravdivě a přirozeně

5. ročník

Žák - vědomě umí pracovat s těžištěm i dechem, umí uplatnit správné technické návyky v mluvním projevu
- umí zacházet s vlastním tělem, hlasem, předmětem, rekvizitou, loutkou
- zvládá zpracovat daný námět formou dramatické improvizace ve spolupráci s ostatními, reflektuje práci druhých a dokáže respektovat jejich názor
- rozlišuje literární i divadelní žánry

- dokáže využívat různé vyjadřovací prostředky (slovo, pohyb, gesta, mimika, předmět) ke ztvárnění námětu či situace v rámci individuální i skupinové práce
- podílí se na společné tvorbě scénáře, seznamuje se základy režijní práce
- dokáže vyjádřit své myšlenky a emoce v dané situaci

6. ročník

- Žák**
- zvládá porozumět textu, divadelnímu představení, umí jej elementárně analyzovat a přirozeně interpretovat
  - aktivně se podílí při výběru vhodného scénáře či námětu pro skupinu
  - umí předvést komunikaci nejen slovy, ale i mimikou, gestikou a haptikou
  - dává do souvislosti motivy jednání postav a jejich vzájemné vztahy
  - je seznámen s vhodnými uměleckými a literárními díly a dokáže je zhodnotit na základě získané dovednosti a zkušenosti

7. ročník

- Žák**
- rozumí základním literárním i divadelním pojmům, orientuje se v nich
  - dovede samostatně či s dopomocí učitele vystavět a realizovat drobný divadelní tvar s využitím různorodých vyjadřovacích prostředků
  - záměrně uplatňuje získané dovednosti ze všech oblastí při interpretaci literárního či dramatického díla
  - dokáže si samostatně vybrat autentický text k interpretaci a umí si tento obhájit, je schopen z paměti interpretovat delší text
  - dokáže samostatně či s dopomocí učitele zpracovat písemně drobný jevištní tvar
    - vytvořit scénář
  - aktivně se podílí na společné realizaci dramatického tvaru a umí prakticky využívat divadelní prostředky, vstupovat do rolí a v rolích jednat
  - umí používat komunikační dovednosti pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
  - dokáže přijmout kritiku vlastní práce a reflektovat práci druhých

Vyučovací předmět: Přednes

3. ročník

- Žák**
- je schopen kolektivní i sólové interpretace slovesného díla (poezie, próza) a autentického a kultivovaného mluveného projevu
  - je schopen sdělit obsah textu a rozeznat základní literární druh (poezie, próza)
  - je schopen si zapamatovat a reprodukovat krátký text z paměti

4. ročník

- Žák**
- zvládá při svém projevu práci s dechem, rozezná břišní, žeberní a klíčový dech
  - umí opřít dechový sloupec o bránici
  - rozezná rozdíl mezi poezií, prózou a dramatickým textem
  - umí uvolnit a protáhnout mimické svaly včetně rozcvičení čelistních svalů
  - recituje samostatně, osobitým a přirozeným způsobem

5. ročník

- Žák**
- je schopen porozumět textu z hlediska jeho smyslu a charakteru
  - je schopen zaujmout k textu vlastní postoj
  - je schopen sdělit obsah textu divákovi

- umí předvést rozcvičení mluvidel
- zvládá přijímat rady učitele a uvědomuje si své přednosti a nedostatky

6. ročník

- Žák
- je schopen zvládnout prostor, ve kterém recituje
  - zvládá techniku přednesu a rozvíjí se v oblasti hlasové a mluvní vybavenosti
  - dokáže zpracovat volné vyprávění vlastního zážitku
  - účelně využívá výrazových prvků přednesu (pauza, důraz, dynamika, temporytmus..)
  - podílí se na partnerské tvorbě veršů
  - napíše autorský text na vlastní i zadané téma a orientuje se v pojmech tvůrčího psaní

7. ročník

- Žák
- aplikuje zásady správné výslovnosti při interpretaci textů
  - je schopen samostatného výběru textu, vhodné předlohy a tvořivě ji interpretuje
  - je schopen napsat autorský dialog či krátký scénář
  - rozpozná pravdivé a přirozené jednání interpreta či partnera, vycházející z dialogu

Základní studium II. stupně

Vyučované předmět: Divadelní tvorba

1. ročník

- Žák
- dovede s dopomocí učitele vybrat vhodnou předlohu pro individuální či skupinovou práci, dokáže vyjádřit svůj názor, myšlenku, přispět aktivně při jejím zpracování
  - záměrně využívá různé prostředky ke sdělování (verbální, neverbální, pantomimické, výrazové, pohybové, mimika, gestikulace)
  - si uvědomuje zodpovědnost za společné dílo, je schopen spolupracovat aktivně ve skupině
  - je schopen sebereflexe i reflexe shlédnutého divadelního představení
  - se aktivně podílí na společné tvorbě scénáře i realizaci dramatického tvaru, je schopen fixovat a výrazově zpracovat daný text

2. ročník

- Žák
- aktivně vyhledává texty i náměty
  - je seznámen s dalšími uměleckými díly, kriticky je reflektuje
  - rozvíjí své dovednosti při ztvárnění jevištních postav, hledá motivace k jejich jednání v situaci
  - dokáže zvyšovat úroveň vlastních interpretačních schopností
  - je zodpovědný za společnou práci skupiny, je ochotný nastavit čas a úsilí pro dokončení práce

3. ročník

- Žák
- dokáže přirozeně vystoupit na veřejnosti
  - dokáže přehledně žánrově rozlišovat literární i dramatická díla a pojmenovat je
  - kultivovaně zformuluje své myšlenky i názory a dokáže je empaticky uplatnit v souborové práci
  - umí rozvíjet svůj autentický písemný projev, je schopen písemně vyjádřit svůj vztah k tématu

- zvyšuje svůj podíl na tvorbě jednotlivých složek inscenace

4. ročník

- Žák**
- je schopen vybrat si předlohu pro individuální přednes, popř. pro skupinovou práci
  - dokáže samostatně písemně zpracovat jevištní tvar a převést literární text do dramatického
  - záměrně využívá všech osvojených výrazových prostředků pro sdělování, je schopen ztvárnit divadelní postavu a schopen alternace
  - se aktivně zapojuje do absolventského představení, jeho tvorby i provedení
  - je adekvátně svým možnostem vybaven základními dovednostmi v oblasti mezilidské komunikace a empatického jednání s lidmi i v oblasti divadelní práce

Vyučovací předmět: Přednes

1. ročník

- Žák**
- dokáže vést ostatní při rezonanční rozcvičce
  - je schopen sdělit obsah textu divákovi a interpretaci obohatit svým osobitým přístupem
  - je schopen reflexe a sebereflexe přednesu svého i cizího

2. ročník

- Žák**
- dokáže pocitově vyjádřit vlastní text s využitím různých dramatických prostředků
  - zná fyziologickou tvorbu hlasu a učí se jí využít při mluveném projevu
  - dokáže jevištně ztvárnit monolog, dialog a přednes básně
  - je schopen napsat scénář k moderování pořadu, koncertu

3. ročník

- Žák**
- vysvětlí smysl dechového cvičení
  - udrží při přednesu kontakt s divákem a zaujme jeho pozornost
  - je schopen si samostatně vybrat či vytvořit náročnější text a autorsky jej interpretovat

4. ročník

- Žák**
- předvede samostatný recitační výstup individuálního repertoáru (recitace poezie, přednesení prózy, dialog, monolog a ukázka vlastní tvorby)
  - samostatně zpracuje referát na téma „autor a jeho dílo“

Vyučovací předmět: Základy režijně dramaturgické práce

2. ročník

- Žák**
- umí pojmenovat téma, které je obsaženo v předložené básni či próze
  - dokáže samostatně vybrat (popřípadě s pomocí učitele) vhodnou předlohu pro individuální tvorbu (např. poezie, próza, dramatický text, námět, téma), tvořivě a kultivovaně ji s osobním zaujetím interpretuje
  - je seznámen prostřednictvím individuální i skupinové tvorby s vhodnými uměleckými díly a vybraná díla umí dávat do sociokulturních souvislostí

3. ročník

- Žák**
- dokáže komunikovat prostřednictvím dramatického jednání (verbálního i neverbálního) či loutkářskými prostředky s využitím jejich materiálních, technických a

výtvarných možností

- umí zhodnotit dramatické či literární dílo včetně způsobu jeho provedení
- dokáže zpracovat písemně dobrý jevištní tvar a s využitím dramatických či loutkářských prostředků jej realizuje individuálně nebo ve skupině
- je schopen reflexe a konzultuje svoji práci i práci druhých, dokáže přijímat kritiku

4. ročník

Žák - dokáže rozebrat klasický dramaturgický text, uvědomuje si zákonitosti výstavby a pojmenuje jeho specifika

- je schopen samostatně pracovat na tvorbě scénáře
- umí vystavit a realizovat vlastní námět s využitím různorodých vyjadřovacích prostředků, dokáže experimentovat v různých formách
- dokáže porozumět dramaturgickému i režijnímu plánu dramatického tvaru, podílí se na jeho naplnění
- je schopen se aktivně podílet na tvorbě jednotlivých složek inscenace – scénografie, dramaturgie, hudba, režie, výběr divadelních prostředků

6 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Podle vyhlášky 27/2016 Sb., poskytujeme také vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, pokud prokážou předpoklady ke studiu zvoleného oboru.

Na základě odborného vyjádření školním poradenským zařízením, písemné žádosti rodičů nebo zákonných zástupců a rozhodnutím ředitele školy je žákovi vytvořen individuální vzdělávací plán, který navrhuje třídní učitel a schvaluje ředitel (zpravidla na jeden školní rok). V rámci stanoveném vyhláškou 27/2016 Sb., poskytuje škola žákům podpůrná opatření vytvářející podmínky pro rozvíjení žákova vnitřního potenciálu.

7 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Řídí se vyhláškou 27/2016 Sb. Žákům sestavujeme individuální vzdělávací obsah, který zohledňuje jejich schopnosti a dovednosti. Dáváme jim možnost rychlejšího postupu ve studiu (po vykonání rozdílové zkoušky před komisí pedagogů).

Na mimořádně talentovaného žáka upozorní ve většině případů jeho třídní učitel. Ten po dohodě s rodiči – zákonnými zástupci požádá ředitele o vykonání talentové zkoušky.

Žáci zařazení do této kategorie mají odborné vyjádření od školského poradenského zařízení.

Škola zařadí do této kategorie při mimořádně dobrých studijních výsledcích i žáka bez odborného posudku školského poradenského zařízení.

Cílem učitele u těchto žáků je jejich směřování k přípravě ke studiu na konzervatoři nebo jiné vyšší škole s uměleckým zaměřením.

8 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

8.1 Zásady a způsob hodnocení žáků

Účelem hodnocení není hledání nedostatků ve vědomostech a dovednostech žáků. Při hodnocení žáka na ZUŠ je přihlíženo ke skutečným schopnostem žáka tzn., že žáka hodnotíme s ohledem na jeho možnosti.

Klasifikace odráží míru připravenosti na hodinu, pokrok v řešení a zvládnutí daných problémů učiva, soustředění a ochotu spolupracovat při výuce.

Klasifikace je nepostradatelným nástrojem, který sleduje individuální úroveň vzdělávacího procesu u jednotlivých žáků. Učitelé poskytují představu o tom, jakým směrem se má ubírat jeho další práce.

Při hodnocení vycházíme z osobního maxima žáka, zohledňujeme jeho sociální zázemí, dáváme žákovi prostor pro sebehodnocení.

Způsob hodnocení žáků ZUŠ v pololetí a na konci školního roku předepisuje § 3 vyhlášky č. 71/2005 Sb. o základním uměleckém vzdělávání.

Hodnocení je vyjádřeno:

- a) klasifikačními stupni:
- 1 – výborný
  - 2 – chvalitebný
  - 3 – uspokojivý
  - 4 – neuspokojivý
  - neklasifikován
- b) celkovým prospěchem:
- prospěl(a) s vyznamenáním
  - prospěl(a)
  - neprospěl(a)

Za 1. pololetí obdrží žáci vysvědčení ve formě výpisu, na konci školního roku na předepsaném tiskopisu za obě pololetí.

Žáci přípravné výchovy dostávají na konci školního roku potvrzení o jeho absolvování.

Způsob ověřování vědomostí a dovedností žáka

- Soustavným sledováním žákových výkonů a připravenosti na vyučování, analýzou výsledků jejich různých činností, konzultací s ostatními vyučujícími.
- V hudebním oboru je žák v průběhu školního roku hodnocen v žákovském sešitu známkou (1 – 4) za každou individuální hodinu s výjimkou zdravotních nebo jiných osobních důvodů žáka.
Na kolektivní výuce z teoretických předmětů je hodnocen známkou jedenkrát za měsíc. Učitel může využít i alternativní formy hodnocení, které motivují žáky. Tyto ale nenahrazují známky. Znamka hodnotí více oblastí – zvládnutí zadaných úkolů, úroveň domácí přípravy, aktivitu a přístup žáka ke své práci v průběhu hodiny atd.
- Žáci VO, LDO a TO běžnou klasifikaci nedostávají.
Jsou hodnoceni slovně při každé hodině.
- Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci průkazným způsobem tak, aby mohl doložit správnost celkové klasifikace i způsob získaných známek.
- Žáci v předmětech Skupinové praktikum, Pěvecký sbor a Komorní zpěv jsou vzhledem k povaze předmětu (jednotlivá seskupení mohou být obsazena žáky různých ročníků I. a

II. stupně základního studia) hodnoceni učiteli diferencovaně. Přihlíží se k ročníkovým výstupům hlavního předmětu jejich studijního zaměření. Dále se zohledňují možnosti každého žáka v rámci osobního maxima, specifických potřeb, docházky a aktivního zapojení.

Oblasti pro hodnocení žáků

Hudební obor

Ve škole:

- Plnění studijního plánu žáka, pozorovatelná zlepšení za sledované období s výsledkem dosažení výstupů ŠVP pro daný ročník na konci školního roku
- Technická úroveň odpovídající možnostem a schopnostem žáka
- Aktivita v hodinách, zájem, soustředění a spolupráce
- Účast na veřejných vystoupeních a jejich kvalita
- Účast v soutěžích a soutěžních přehlídkách
- Výsledky postupové nebo závěrečné zkoušky

Doma:

- Kvalita domácí přípravy

Spolupráce:

- Zapojení a úroveň zapojení do různých hudebních seskupení
- Uplatňování vlastních dovedností v celoškolských i mimoškolských aktivitách
- Poznámka: v případě velkého počtu odůvodnitelné absence ve vyučovacích hodinách je žák neklasifikován. Pokud tato situace nastane na konci druhého pololetí školního roku, je nutné požádat ředitele školy o možnost opakování ročníku.

Výtvarný obor

- Při hodnocení vycházíme z dispozic žáka a vlivů na dosažení osobního maxima, jsme taktní, hodnocení má motivující, povzbuzující a pozitivní charakter. Významným měřítkem jsou společně určené znaky zlepšení, schopnost sebereflexe a poučení se z chyb, spolupráce s ostatními žáky, samostatnost a dodržování pravidel.
- Hodnocení probíhá slovní formou na konci vyučování, případně i v průběhu práce nebo při ukončování jednotlivých fází tvorby na složitějších projektech. Žáci jsou vedeni k obhajobě vlastní práce, autoevaluaci a vzájemnému hodnocení ve skupině.
- Splnění ročníkových výstupů dle ŠVP je významná hodnotící složka, o jeho podílu na celkovém hodnocení rozhoduje učitel zpravidla v celkovém kontextu vzdělávání konkrétního žáka.
- Kritéria hodnocení – žák:
- Dodržuje stanovená pravidla, zejména pravidelnou docházku a rozvrh hodin
- Podílí se na dění ve škole, účastní se akcí školou pořádaných (galerie animace, výstavy, poznávací zájezdy, exkurze atd.)
- Přináší a reflektuje vlastní podněty, které se stávají tématem širší diskuze mezi žáky
- Vyvíjí aktivitu nad rámec standardního přístupu
- Spolupracuje s ostatními, je významným členem kolektivní výuky a společných činností
- Stanovuje si osobní cíle, pracuje na jejich dosažení a formuluje obtíže

Taneční obor

- Plnění studijního plánu žáka a stanovených výstupů dle ŠVP pro daný ročník na konci školního roku
- Technická úroveň odpovídající možnostem a schopnostem žáka
- Projevení zájmu o studium a individuální domácí příprava
- Aktivita žáka v hodinách, snaha a píle
- Ve sledovaném období pozorovatelný pokrok žáka
- Aktivní zapojení do kolektivní činnosti, spolupráce s ostatními, tolerance a ohleduplnost k ostatním, práce v souboru
- Schopnost sebekriticky prosoudit své nedostatky a najít řešení problému
- Účast a výkon na žákovských vystoupeních a soustředěních
- Výsledky a účast na soutěžních i nesoutěžních přehlídkách
- Výsledky závěrečné zkoušky v rámci veřejného vystoupení či představení souboru
- Pravidelná a včasná docházka do výuky
- Dodržení zásad a pravidel uvedených ve školním řádu

Literárně dramatický obor

- Plnění studijního plánu žáka a stanovených výstupů dle ŠVP pro daný ročník na konci školního roku
- Technická úroveň odpovídající možnostem a schopnostem žáka
- Projevení zájmu o studium a individuální domácí příprava
- Aktivita žáka v hodinách, snaha a píle
- Samostatné aktivity žáka a uplatnění vlastních dovedností mimo vyučování
- Ve sledovaném období pozorovatelný pokrok žáka a prokazatelné výsledky jeho individuální a tvůrčí činnosti
- Aktivní zapojení do kolektivní činnosti, spolupráce s ostatními, tolerance a ohleduplnost k ostatním, práce v souboru
- Individuální, projektové a skupinové práce
- Schopnost reflexe a sebereflexe, sebekriticky posoudit své nedostatky a najít řešení problému
- Účast a výkon a žákovských vystoupeních a soustředěních
- Výsledky a účast na soutěžních i nesoutěžních přehlídkách
- Výsledky závěrečné zkoušky a rámci veřejného vystoupení či představení souboru
- Pravidelná a včasná docházka do výuky
- Dodržení zásad a pravidel uvedených ve školním řádu

Pravidla hodnocení

1-Výborný

Žák splnil očekávané výstupy v daném ročníku, ovládá požadovanou učební látku.

Žák projevuje zájem o danou oblast ve studiu, je aktivní, soustředěně a se zájmem pracuje v hodině, kladně reaguje na učitelovy pokyny. Zvládá učivo, eventuální nedostatky si žák uvědomuje a umí je samostatně odstranit.

Žák prokazuje výbornou domácí přípravu, má dobrou docházku, je schopen veřejně vystoupit (prezentovat svoji práci), zapojuje se do kolektivní činnosti.

2-Chvalitebný

Žák splnil očekávané výstupy v daném ročníku, požadovanou látku ovládá s malými chybami.

Žák projevuje zájem o danou oblast ve studiu, v jeho dovednostech a vědomostech nachází učitel menší nedostatky. Žák je schopen samostatné práce a chyby žák dokáže podle návodu učitele opravit. Žák zvládá menší rozsah látky, jeho umělecký vývoj je pomalejší. Žák je schopen být platným členem v kolektivní výuce, veřejně vystupuje.

3-Uspokojivý

Žák má v osvojení očekávaných ročníkových výstupů závažnější problémy, požadovanou látku ovládá s většími chybami.

Žák projevuje menší zájem o danou oblast studia, učitel nachází v jeho dovednostech závažnější nedostatky, které však umí s větší či menší pomocí učitele opravit. Žák je schopen jen částečně samostatné práce. Při výuce má problémy se soustředěním, hůře chápe a získává nové poznatky. Velké množství času je věnováno opakování látky a připomínání starých chyb. Jeho schopnosti mu neumožňují platně se účastnit kolektivní činnosti či veřejně vystupovat.

4-Neuspokojivý

Žák má velmi závažné nedostatky při splnění očekávaných ročníkových výstupů, nezvládá požadovanou látku.

Žák nejeví zájem o danou oblast studia, vědomosti a dovednosti žáka jsou nedostatečné k dalšímu studiu. Žák není schopen samostatné práce, nejeví zájem o získávání nových znalostí a dovedností, nespolupracuje, není schopen veřejně vystupovat nebo se zúčastnit kolektivní činnosti.

Při klasifikaci na konci školního roku se u žáků v jednotlivých ročnících přihlíží k výsledkům postupové či závěrečné zkoušky.

Žáci VO,TO a LDO vykonají jen závěrečné zkoušky na konci I. a II. stupně základního studia.

Neklasifikován

Pokud má žák za pololetí více než 30% omluvené nebo neomluvené absence, může být hodnocen stupněm „neklasifikován“.

Neprokáže-li žák, že do konce II. pololetí splní probranou látku dle plánu třídního učitele, může být vyloučen ze školy.

8.2 Oblasti vlastního hodnocení školy

Vlastní hodnocení provádí škola ve shodě s vyhláškou č. 15/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů v těchto oblastech:

- Podmínky ke vzdělávání
- Obsah a průběh vzdělávání
- Podpora školy žákům
- Spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob
- Vedení a řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků